

Høringsvar til Strategi for affaldsforebyggelse

*Høringsperiode for udkast til Strategi for affaldsforebyggelse:
04.02.2015 til 07.04.2015.*

Rikke Reetz

Fra: Mathias Vang Vestergaard <MAVV@kl.dk>
Sendt: 7. april 2015 10:54
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST-774-00081
Vedhæftede filer: KL høringsvar - Danmark uden Affald 2 - Udkast til Strategi for Affaldsforebyggelse.PDF

Hermed fremsendelse af vores høringsvar på Danmark uden Affald 2 – Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse. Se venligst vedhæftet.

Med venlig hilsen
Mathias Vang Vestergaard

Projektleder | Ressource & affaldskonsulent

Teknik og Miljø

Weidekampsgade 10

2300 København S.

Kontor: 33 70 34 83

Mobil: 26 70 11 34

www.kl.dk/teknikogmiljoThe logo for DESIGN DANMARK features the text 'Grib forandringen' in a smaller font above 'DESIGN DANMARK' in a large, bold, sans-serif font. Below this, it says 'Politisk Forum 2015 27 - 28/4 @ybb19'. The background of the logo is a dark, textured image of a circuit board.

Grib forandringen
DESIGN DANMARK
Politisk Forum 2015 27 - 28/4 @ybb19

NOTAT

KL hørings svar til Danmark uden Affald 2 - Udkast til Strategi for Affaldsforebyggelse

KL har modtaget udkast til Strategi for affaldsforebyggelse. Vi skal på den baggrund udtale følgende, i det der samtidig tages forbehold for den videre politiske behandling.

Indledende bemærkninger

KL støtter Strategiens målsætning om at forebygge den samlede affaldsproduktion i samfundet, således at der kan spares værdifulde ressourcer og afbødes unødigt skade af miljøet, samt dertil mindsket udledning af drivhusgasser fra produktion af nye råmaterialer.

KL støtter et generelt et helhedsorienteret fokus, hvor forebyggelse her skal forstås som en indsats der har til hensigt at: 1) undgå forbrug af nye råmaterialer og systematisk sørge for at genbruge produkter mest muligt før de oparbejdes til nye råmaterialer 2) påvirke råmaterialerne og standardkomponenternes kvalitative egenskaber, således at de bedre kan udnyttes i den videre behandling (oparbejdning) og slutligt afsættes på markedet.

Dette fokus bør tydeliggøres i strategien, i stedet for det mere klassiske ressourceeffektivitets fokus. En værdikædebetragtning kræver et holistisk perspektiv, der går ud over virksomheders evne til at effektivisere deres produktion og den mere lejlighedsvis inddragelse af borgerne.

Som kompliment til Strategiens 1. del om genanvendelse, ville en gennemgående værdikædebetragtning, med fokus på sammenspillet mellem den offentlige sektor, den private sektor og civilsamfundet, essentielt være med til at styrke omstillingen til en mere cirkulær økonomi. Dette

Den 7. april 2015

Sags ID: SAG-2015-01500

Dok.ID: 2003123

MAVV@kl.dk

Direkte 3370 3483

Mobil 2670 1134

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Telefon 3370 3483

www.kl.dk

Side 1/8

udgangspunkt skal altså ses i sammenhæng med strategiens del 1. som heller ikke kan stå alene.

Det bemærkes, at udkastet til strategien gennemgående er formuleret forholdsvis overordnet og løst. Det er vanskeligt, at vurdere hvordan de skitserede initiativer spiller sammen med eksisterende lovgivning, planer m.v.

Strategien bør være mere konkret, men giver dog idéer til mulige initiativer, som kommunerne kan blive en del af i fremtiden.

Kommunernes rolle i strategien ses som meget begrænset. Kommunerne er ikke tiltænkt nogen særlig rolle i forhold til strategiens fokusområder og hvordan det det givetvis ville spille sammen med kommunernes traditionelle forpligtigelser. Det kan for eksempel være, om der er tiltænkt kommunen nogen rolle ud over de opgaver, der vedrører kommunen som virksomhed, for eksempel via indkøb.

Kommunerne spiller allerede flere roller i dag, som nedenfor er eksemplificeret:

Som virksomhed er kommunerne godt bevidste om de muligheder, der ligger i indkøbsfunktionen. Partnerskaber for offentlige grønne indkøb, som er nævnt i den nationale strategi, er et eksempel på det eksisterende arbejde.

Dette kan blive en platform for grønne indkøb, så vi får en bredere efterspørgsel, og at der udvikles standarder, så både indkøbere og tilbudsgivere får nærmere føling med, hvad der efterspørges og hvordan det kan imødekommes. Samarbejder mellem kommuner kan også styrke indsatsen og ensarte kvaliteten af vurderinger om tilbudte produkters affaldsforebyggende egenskaber. Ligeledes findes der også et nyt fokus på at arbejde med cirkulære indkøbsmodeller.

Vedrørende cirkulær økonomi ser vi behov for et bredere samarbejde med deltagelse af staten, kommuner og virksomheder. Området kræver et stort fokus og langsigtet engagement. Det bemærkes, det er vigtigt, at omstillingen sker på en samfundsøkonomisk ansvarlig måde.

Ud over den indsats som den strategien tillægger kommunerne, er vi i stort omfang facilitator for affaldsforebyggelse, men ofte med et andet udgangspunkt eller en anden overskrift end forebyggelse af affald.

Der arbejdes fx med: Industriel symbiose, stilles areal til rådighed for debiler og containere til tøjindsamling, drives bytcentres, arrangeres lopp og byttemarkeder, undervises i at undgå madspild, tilbydes

bæredygtighedsundervisning til børn- og unge, indføres digital post og digitaliseres bredt, opsættes drikkefontæner, stilles krav til design og levetid osv.

Smart city-konceptet, som mange kommuner arbejder med, indeholder også ofte affaldsforebyggende elementer. For eksempel indkøb af "lys" frem for el-pærer, hvilket giver producenten incitament til at levetidsforlænge og lette vedligehold.

Samarbejdet involverer ofte private virksomheder, som kan få nytte af samarbejdet ved at høre om kommunernes behov, tilbyde løsninger og dermed skabe arbejdspladser. Mange steder i landet er det en stigende nødvendighed, at man går sammen om fælles innovative løsninger mellem kommuner og virksomheder. I områder med fraflytning kan der være behov for at finde synergier, skabe arbejdspladser, og i tætte byområder kan der blandt andet være fælles interesse for at udnytte pladsen mest optimalt.

Alle steder giver det mening, at kommuner og private virksomheder arbejder tæt sammen og udnytter den samme infrastruktur, hvad enten det er optimeret udnyttelse af bygninger, anlæg og arealer (for eksempel p-pladser), biogas- eller sorteringsanlæg.

Jf. miljøbeskyttelseslovens begrænsning for at gebyrfinansiere affaldsforebyggelse, er kommunerne indsat i dag skattefinansieret. Der er her en gråzone. Ønskes en mere sammenhængende og systematisk forebyggelsesindsats, hvor kommunerne kan lave klare overgange til deres rolle som affaldshåndterende myndighed, bør der ses på hvordan det nuværende mandat kan præciseres og eventuelt udvides. Som konkret eksempel har kommunerne brug for, at få klare rammer for genbrugsbutikkers drift.

På baggrund af de nævnte eksempler mener vi, at kommunerne har meget at byde på, også mere end rollen som egen virksomhed (indkøber). Der kan ligge en stor gevinst ved, at synliggøre og mere systematisk erfaringsudveksle om hvilke indsatser, der har størst affaldsforebyggende potentiale. Det er dog vanskeligt at igangsætte og drive samarbejder mellem kommuner og virksomheder. Der bør derfor ses på succesfulde samarbejdsmodeller inden for lovgivningen og peges på, hvor lovgivningen bør ændres. At Danmark er et af de mest affaldsproducerende lande i verden, betyder, at potentialet er stort.

Vi opfordrer derfor Miljøstyrelsen til at gå i dialog med KL, om hvilken rolle kommunerne kan udfylde på området udover den snævre indsats som er beskrevet i udkastet.

Generelle bemærkninger

Det anføres i strategien, at den bl.a. tjener til efterlevelse af affaldsdirektivets krav om udarbejdelse af nationale programmer. I sin nuværende form synes strategien at være mere overordnet i sine målsætninger, end hvad der forudsættes i affaldsdirektivets artikel 29. Her ønskes en mere systematisk kobling til den baggrundrapport der foreligger, med kvalitative og kvantitative forebyggelsesindikatorer (Undgå Affald, Stop Spild nr. 02, 2014).

Af samme grund er det vanskeligt fra et kommunalt perspektiv at vurdere, hvad strategien konkret kommer til at indebære for kommunerne. Det kan overvejes, om strategien skal formulere mere konkrete kvantitative og kvalitative mål, og om det skal præciseres, hvem der har ansvaret for målsætningens gennemførelse – herunder hvad kommunerne må bidrage med og deltage i. En klar målsætningsramme kunne derfor være ledende for de metodiske valg og baggrund for brugen af indikatorer i forebyggelsesindsatsen.

Det nævnes i flere sammenhænge, at der skal iværksættes forskellige oplysningskampagner, uden at disse konkretiseres nærmere. I det omfang, hvor der bliver tale om nationale kampagner, vil det være hensigtsmæssigt at koordinere med kommunerne. Her foregår der i forvejen løbende borgernære informationskampagner om sortering af husholdningsaffald, brug af genbrugspladser osv., og i det omfang, hvor det i øvrigt indholdsmæssigt giver mening at koordinere formidlingen, vil dette øge budskabernes gennemslagskraft.

Bygge- og anlægsaffald

Det anføres i Strategien, at en stor del af bygge- og anlægsaffaldet nedknauses og anvendes som erstatning for bl.a. sten og grus, mens en mindre del genanvendes eller genbruges direkte til samme formål. Der udtrykkes derfor ønske om øget og forbedret ressourceudnyttelse på dette område.

Det anføres videre kort, at bl.a. indhold af PCB i bygge- og anlægsaffaldet udgør et problem, som kan begrænse muligheden for genanvendelse. Herefter fokuseres der i strategien i høj grad på fremadrettet at sikre bæredygtigt byggeri (og bygningsrenovering) bl.a. gennem anvendelse af LCA-modeller med miljøperspektiv. Dette er et yderst relevant fokus.

I mange kommuner samler den umiddelbare opmærksomhed sig dog i midlertidig om håndteringen af den eksisterende bygningsmasse. Hertil

estimeres at der rundt om i landet er minimum 60.000 bygninger som er nedrivningsmodne, og hvor en systematisk indsats kunne være samfundsøkonomisk gunstig på flere planer.

KL har i forbindelse med det kommunalpolitiske topmøde 2015, bl.a. fremsat disse to relevante udspil:

- *At der etableres en sanerings- og renoveringspulje på 3-4 mia. kr., der løber over fx 5-6 år. Puljen skal indholdsmæssigt afspejle behovet for sanering og renovering af bygninger i landsbyer og landområder.*

Dette skal være med til at skabe konsistens og sammenhæng i kommunernes håndtering af opgaven med de mange huse og bygninger der skal rives ned i de kommende år, og hvor en strategisk indsats kunne være med til at løfte genbrugs- og genanvendelsesindsatsen, op på et bæredygtigt niveau omkring ressourcerne der findes her.

- *At der gennemføres ændringer i lånebekendtgørelsen, så kommunerne får adgang til at optage lån til at gennemføre nybyggerier og renoveringer med genanvendelige materialer fra bl.a. nedrivninger. Forslaget skal undtage sådanne byggerier fra at belaste den kommunale låneramme.*

Dette ville være med til at styrke ikke bare det store potentiale i at genbruge, men også stimulere markedet for genbrug og genanvendelse af byggematerialer, hvor ny viden, ny miljøteknologi og nye arbejdspladser ville ses som potentielle positive afledte effekter. Denne indsats har et betydeligt affaldsforebyggende element.

Det er i den forbindelse også positivt, når det i strategien anføres, at regeringen prioriterer initiativer vedr. skærpede krav til nedrivning af bygninger, herunder krav til nedrivningsvirksomhedernes kvalifikationer, om end der i virkeligheden findes mange aktører, der beskæftiger sig med nedrivning uden den fornødne viden om gældende regler.

KL vil gerne i dialog om en fortsættelse af den indsats der blev lavet i samarbejde med Miljøministeriet/Miljøstyrelsen og Ministeriet for by, bolig og landområder i forbindelse med projektet ”Tomme huse med muligheder – forfinelse giver fortjeneste.

Affaldsbekendtgørelsen indeholder allerede i sin nuværende form visse krav om screening for indhold af PCB samt udsortering af PCB-holdigt bygge- og anlægsaffald. I mangel af konkrete grænseværdier i bekendtgørelsen

henviser Miljøstyrelsen til Københavns Kommunes PCB-vejledning for anvisning af grænseværdier.

Når der i strategien fokuseres på øget genanvendelse og genbrug af byggematerialer, må det være en forudsætning, at det lovgivningsmæssige fokus på udsorteringen af materialer, som indeholder PCB og bly (og andre farlige stoffer) skærpes. Der bør således lægges klare tærskelværdier til grund for udsorteringen af PCB, bly og andre miljøskadelige stoffer. Der bør endvidere formuleres klare regler, som anviser, hvordan der skal udtages prøver til måling af indholdet. Dette aspekt er i praksis en stor udfordring, da det er vanskeligt at sikre, at undtagne prøver af en given bygning er repræsentative. Samlet set vil klare og gennemskuelige regler vedr. tærskelværdier og prøveudtagning dels forbedre kvaliteten og konsistensen i kommunernes anvendelse af reglerne, dels forbedre konkurrencesituationen for de nedrivningsvirksomheder, som har fokus på miljørigtig affaldshåndtering.

De nuværende regler i affaldsbekendtgørelsen medfører alene screeningspligt for bygninger, som er opført eller renoveret i perioden 1950-1977. Den nedre grænse bør fjernes.

I praksis viser det sig tydeligt, at det ikke er klart for den almindelige bygherre, at fx brug af maling eller fugemasse betragtes som renovering i denne sammenhæng. Der ses således løbende anmeldelser, hvor bygherre på bilag 11-skemaet anfører, at en bygning ikke er renoveret i den omfattede periode, hvor en besigtigelse af ejendommen tydeligt viser, at dette er tilfældet. Da affaldsproducenten – screening eller ej – under alle omstændigheder har pligt til at udsortere PCB-holdigt affald og farligt affald i øvrigt, kan det give anledning til mere uklarhed end lettelse for affaldsproducenten, at der er fastsat en præcis nedre årstalsgrænse for screeningspligten.

Det bør overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt med en øget integration af byggelovgivningens regler om nedrivningstilladelse og affaldslovgivningens anmeldelsespligt. I reglerne nuværende form er der alene krav om samtidighed. Hvis kravet om screening integreres som et formelt vilkår for opnåelse af en nedrivningstilladelse, kan dette bidrage til at sikre, at flere bygninger faktisk screenes forud for nedrivning.

Elskrot

Strategien er på dette område begrænset til en række overordnede betragtninger om målsætninger og fremtidige initiativer. Her er det nødvendigt i højere grad at inddrage kravene i WEEE-direktivet, som

fastsætter en række bindende mål samt en reguleringsrammer, som Danmark skal indrette sig efter.

Der findes et udnyttet potentiale for at indarbejde cirkulære indkøbsmodeller i de offentlige indkøb af elektronik. Man kan fx se på rammeaftalerne på IT området, hvor der er et stort potentiale for bedre ressourceudnyttelse og affaldsforebyggelse, men hvor det er svært at få en progressiv udvikling i gang.

Kan det offentlige være med til at skubbe nye forretningsmodeller i gang, kan der potentielt skabes nogle nye systemiske strukturer, der kan være med til at påvirke de internationale elektronikproducenter i deres praksis. Det handler derfor om at påvise det effektiviseringsmæssige potentiale og den store miljøgevinst der ligger i den cirkulære tankegang. Det offentlige kan og bør derfor bruge sin rolle til at drive denne omstilling.

Der mangler også klare reguleringsmæssige rammer for genbrugsindsatsen, som i dag foregår på forskellige niveauer i og omkring kommunernes generelle håndtering af WEEE. Med baggrund i WEEE-direktivets artikel 4, bør enhver tilskyndelse til samarbejde om forberedelse til genbrug, design for adskillelse og genindvinding af ressourcerne være i centrum for indsatsen. Dette ansues som essentielt for affaldsforebyggelse.

Her findes i dag flere social-økonomiske virksomhedseksempler, der yder en særdeles samfundsøkonomisk positiv indsats ift. forebyggelse, forberedelse til genbrug og sikring af optimal genanvendelse af WEEE. KL tilskynder til at sådanne aktiviteter kan blive støttet yderligere og kommunerne får de nødvendige reguleringsmæssige redskaber til at facilitere eller hjælpe med denne indsats.

Andre modeller hvor kommuner og private samarbejder i partnerskaber kan også undersøges.

Tilsyn

Det anføres i strategien, at tilsynsmyndighedernes viden om ressourceeffektivitet skal styrkes. Der er i henhold til gældende lovgivning betydelig variation i det tilsyn på såvel miljø- som affaldsområdet, som forskellige typer af virksomheder er underlagt. I det omfang, hvor den tilstræbte øgede viden om ressourceeffektivitet hos tilsynsmyndighederne forventes at indebære en udvidelse af myndighedernes tilsynsområde, må det endvidere overvejes, hvordan der kan tilføres myndighederne de nødvendige ressourcer til at løfte disse opgaver. KL vil gerne indgå i dialog herom, da kommunerne besidder et godt lokalkendskab, der vil kunne udnyttes langt bedre end i dag.

I forhold til strategiens betragtninger om at fokuseringen på ressourceeffektivitet vil bidrage til at efterleve EU's BAT-krav skal det bemærkes, at dette antageligt overvejende vil vedrøre kommunerne (samt Miljøstyrelsen) i deres egenskab af godkendelsesmyndighed for listevirksomheder, idet BAT-relaterede krav typisk indgår som vilkår i en miljøgodkendelse.

Vedrørende emballage nævnes det ganske kort i strategien, at en tilsynskampagne på udvalgte emballager, skal skærpe virksomhedernes fokus på emballagevalget til et produkt. Det fremgår ikke klart, hvad der menes med "tilsynskampagne", men i det omfang, hvor det indebærer en indsats for kommunerne i deres egenskab af tilsynsmyndighed på affaldsområdet, må det også her overvejes, hvordan der tilføres ressourcer til at løfte opgaven.

Miljøvurdering af Strategiens effekt

Det er uklart hvorfor Miljøstyrelsen vurderer at strategien ikke skal miljøvurderes. Det ses som helt essentielt at de indsatser som iværksættes under strategien, også vurderes objektivt via diverse indikatorer og derved kan afgøre om strategien har en reel effekt og om samfundet som helhed bevæger sig i den rigtige retning. M.a.o. kan det jo ikke hævdes at de anførte forebyggelsesindsatser har haft en gunstig effekt, hvis ikke der laves en (benchmark) analyse på et senere tidspunkt og samtidig fastlægges en nuværende baseline.

Med venlig hilsen

Mathias Vang Vestergaard
KL – Teknik og Miljø

Rikke Reetz

Fra: Dorthe Groth (Favrskov Kommune) <dogr@favrskov.dk>
Sendt: 7. april 2015 21:52
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Journalnummer: MST-774-00081

HØRING: Frist 7/4/15 Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse -

Til Miljøstyrelsen

I Favrskov Kommune har vi følgende input til eventuelle ændringer:

I pkt. 6 vedr. oplæring af kompetente myndigheder og .... Skriver I at der ingen gennemførte eller planlagte initiativer er. Favrskov Kommune opfordrer til at der udarbejdes en bedre vejledning for affaldsområdet herunder en bedre hjælp til at forstå affaldsbekendtgørelsen og kunne klassificere affald. At kunne stille vilkår til affaldsforebyggelseskrav i relevante tilladelser vil vi også se frem til at blive informeret og/eller undervist i.

Venlig hilsen

 Dorthe Groth
Biolog
Natur og Miljø
Direkte: 8964 5213

Hovednummer: 8964 1010

Postadresse: Skovvej 20, 8382 Hinnerup, DK

Rikke Reetz

Fra: Merete Kristoffersen <mekris@tmf.kk.dk>
Sendt: 7. april 2015 08:24
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringsvar; Journalnummer MST-774-00081
Vedhæftede filer: 2015-0046712-2 Danmark uden affald II - Høringsvar 13519358_12106150_0.PDF

Til Miljøstyrelsen

Hermed høringsvar på udkast til Strategi for affaldsforebyggelse.
Journalnummer MST-774-00081

Med venlig hilsen

Merete Kristoffersen

Enhedschef

Bæredygtighed

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Byens Udvikling

Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S
Mobil 2612 0391
Email mekris@tmf.kk.dk
EAN 5798009493149

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København

06-04-2015

Sagsnr.
2015-0046712

Dokumentnr.
2015-0046712-2

Danmark uden affald II – Høringssvar
Journalnummer MST-774-00081

Miljøministeriet sendte strategien '*Danmark uden affald II*' i høring den 4. februar. Der er frist for kommentarer den 7. april 2015. Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune (herefter TMF), har nedenstående bemærkninger til planen.

Generelle bemærkninger

Strategien indeholder mange gode initiativer, der kan bidrage til affaldsforebyggelse og udviklingen af en cirkulær økonomi.

Der er ikke i strategien lagt op til at fastsætte konkrete mål. Konkrete mål kunne være en god løftestang for aktørernes arbejde med affaldsforebyggelse. I dag er der sat mål for genanvendelsen af affald på nationalt niveau, hvilket i sig selv ikke fremmer affaldsforebyggelsen. TMF anbefaler derfor, at der bliver sat egentlige mål for affaldsforebyggelse, fx indenfor de fem indsatsområder (madspild, bygge & anlæg, tekstiler, elektronik og emballage). Det kunne evt. være en opgave for de fire nye partnerskaber at fastsætte mål indenfor de enkelte områder.

Strategiens initiativer fokuserer i overvejende grad på 'bløde' virkemidler, der skal motivere virksomheder, regioner, kommuner og borgere til affaldsforebyggelse gennem fx informationskampagner, viden, uddannelse og tilskud. Dermed bliver en stor del af ansvaret for affaldsforebyggelse lagt ud på den enkelte aktør. Det kan være strategiens svaghed, og vanskeligt at måle hvorvidt strategiens intentioner indfries.

Grønt forbrug

Som påpeget i strategien har den offentlige sektor mulighed for at påvirke markedet af produkter, hvor affaldsfasen er tænkt ind fra start. En række af de foreslåede forbedringstiltag, er allerede igangsat og med god fremdrift.

Det foreslås, den offentlige sektor er med til at fremme efterspørgslen og udbuddet af miljøvenlige produkter ved i egne indkøb at stille miljø- og klimakrav til varer og tjenesteydelser. Det anbefales at den offentlige sektor i større grad benytter tildelingskriterier inden for miljø og klima, og dermed får markedet til at konkurrere på disse forhold. Den offentlige sektor har ligeledes mulighed for at stille krav

Bæredygtighed

Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

E-mail
mekris@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009493149

Få Nem affaldsservice på
www.kk.dk/affald

til leverandørerne om, at de i større grad skal gøre brug af genbrugsmaterialer samt sikre genanvendelse af restprodukter o. lign.

Det foreslås videre, at stat, regioner og kommuner i forbindelse med et udbud stiller krav til, at leverandøren arbejder systematisk med miljøledelse, herunder affaldshåndtering. Men også at der afsættes og prioriteres ressourcer til at følge op på leverandørens arbejde, der via dialog med leverandøren, kan igangsætte forbedringstiltag. Denne opfølgning kan i praksis dække over flere områder inden for bæredygtighed, som fx arbejdsforhold, miljø- og klimakrav mv.

Offentlige indkøb understøtter den grønne omstilling

TMF finder, at der er brug for en prioriteret indsats for at øge fokus på direkte genbrug af "kasseret" inventar/ møbler og produkter fra offentlige institutioner. Det foreslås at Miljøstyrelsen etablere en "genbrugsportal" hvor der kan ske en formidling af møbler og anden inventar fra en offentlig institution til en anden, derved understøttes den cirkulære tankegang om at forlænge produkternes levetid.

Total cost of ownership (TCO) værktøjer

Det er glædeligt at regeringen har allokeret midler til at udvikle TCO-værktøjer til offentlige udbud. TCO-værktøjet tager højde for totalomkostningerne, hvor totalprisen bliver afgørende for vurdering af tilbuddet. Det anbefales imidlertid, at modellerne i højere grad tager højde for mulighederne for genanvendelse og affaldshåndtering. Evt. ved at vurdere genanvendelsesprocent eller sammenligne med andre tilgængelige standarder.

Hvis den offentlige sektor skal stille ambitiøse miljø- og klimakrav til egne udbud, er det en forudsætning, at flere virksomheder arbejder i en bæredygtig retning med udviklingen af produkter og tjenesteydelser. Udfordringen er, ud fra en juridisk betragtning, at offentlige udbud skal tilgodesee, at der er flere tilbudsgivere på markedet. TMF foreslår derfor, at der arbejdes på at formidle information og målrettede indsatser med henblik på hvordan SMV'er kan arbejde enkelt, intelligent og skabe positive resultater med miljøledelse.

Mindre madspild

TMF er enig i, at der smides unødvendig meget mad og overskudsfødevarer ud og at denne udvikling bør bremses.

I dette udspil savnes dog konkrete og borgerrettede initiativer, der skal, som der står på s. 28 "... understøtte... at forbrugerne tilskyndes til selv aktivt at gøre en indsats". Forebyggelses-initiativerne er hovedsageligt orienteret mod samspil og partnerskaber med erhverv.

TMF ser oplagte synergier i at fortsætte arbejdet med holdningsbearbejdning, som i kampagnen "Brug mere – spild mindre", hvor information rettet mod forbrugerne, blev bakket op nationalt. Dette arbejde kan udføres ved hjælp fra et nationalt taskforce af madspildsambassadører, der underviser og afholder kurser for både private og husholdninger - og underviser folk i hvordan man håndterer overskudsfødevarer. Kurserne kan understøttes af udviklingen af en "madspildsportal", indeholdende overskuelig viden samt oversigt over supermarkedernes/ detailhandelens og evt. andre virksomheders tiltag for at reducere spild af mad- og fødevarer. Forbrugerne kan således få viden om hvilke virksomheder, der gør en indsats på området og tilskyndes derved til at aktivt at støtte de virksomheder, der prioriterer at forebygge spild af mad.

Bygge & anlæg

Strategien lægger op til at der på sigt bliver udarbejdet specifikke indikatorer for måling af omfanget af genbrug af særlige byggevarer, TMF ser frem til resultatet af dette arbejde og foreslår, at man fremskynder udviklingen af de specifikke indikatorer og fastsætter mål for genbrug både generelt og specifikt for byggematerialer. Som det påpeges i strategien, udgør branchens andel af affald så meget, at den har afgørende betydning for det samlede genbrug i Danmark. Det foreslås at Miljøstyrelsen i samarbejde med branchen udarbejder en fælles målsætning for området.

I arbejdet med partnerskaber og analyser af barrierer er det vigtigt at se på modeller for garantistillelse ifm. anvendelse af genbrugte byggematerialer. Det vil være effektivt, hvis analysen af barrierer også indeholder virkemidler og scenarier, som kan give bygherrerne nogle håndtag at arbejde med.

Det foreslås at der udarbejdes en eksempelsamling, der ved brug af konkrete cases, viser hvilken økonomi, tidsforbrug og muligheder, der er forbundet med arbejdet med genbrug af byggematerialer både ift. nedrivninger, renoveringer og nybyggerier. Der bør også udarbejdes en beskrivelse af hvordan branchen indarbejder genbrug af byggematerialer i nedrivninger, renoveringer og nybyggerier.

I tiltaget om skærpede krav til nedrivning af bygninger og til nedrivningsvirksomhedernes kvalifikationer ser TMF gerne, at disse tiltag også indeholder præcise krav til hvordan en virksomhed opnår og fastholder certificering til nedrivning. TMF foreslår, at der udarbejdes en mere detaljeret vejledning til "gør-det-selv folket"/husholdninger med henblik på korrekt håndtering af affald med henblik på genbrug ved nedrivning og renovering .

Strategien indeholder forslag om en analyse af hvilke teknologier, der findes til identifikation og fjernelse af problematiske stoffer og

materialer fra bygninger ved nedrivning. TMF foreslår, at analysen omhandler håndteringen af det affald, som opstår ved afrensning, herunder mængde og fortynding af det generede afrensningsaffald.

Analysen af barrierer for genbrug af byggematerialer og analyse af ressourcestrømme bør også omfatte mulighederne for direkte genbrug af letbeton, da dette bygningsmateriale forringer kvaliteten af de nedknuste genanvendelsesmaterialer. Målet er, at letbeton kan genbruges på samme måde som mursten gør i dag.

Tøj og tekstiler

TMF er enig i, at det skal gøres lettere for tekstilvirksomhederne at reducere miljøbelastningen i produktionsfasen og gøre det nemmere at genbruge og genanvende tekstiler, bl.a. ved at mindske brugen af problematiske stoffer i tekstilerne. Partnerskabsinitiativerne, "Giv dit tøj længere levetid" og "Kemi i tekstiler" finder vi væsentlige, i forhold til hvordan aktører indenfor tekstilområdet, myndigheder og interesseorganisationer kan udveksle erfaringer og udarbejde løsningsforslag indenfor produktion, indsamling, direkte genbrug og genanvendelse af tekstiler.

Det foreslås at prioritere, og dermed at afsætte midler til, indsamlingsforsøg af alle typer tekstiler fra husstande - ikke kun direkte genbrugelige tekstiler som i dag indsamles. En kortlægning af potentialet skal give kommunerne grundlag for etablering af indsamlingsordninger med henblik på genbrug og genanvendelse af fibre. Potentialeopgørelse af de forskellige materialer skal samtidig anvendes til en nærmere vurdering af relevante oparbejdningsformer. Desuden foreslås det, at der afsættes midler til undersøgelse af, hvordan man i genanvendelsesfasen kan minimere spredningen af problematiske stoffer fra tekstiler i den videre genanvendelsesproces.

Elektronik

TMF støtter intentionerne om at gøre det nemmere at genbruge og genanvende elektronik og elektronikaffald.

Det foreslås, at Miljøstyrelsen vurderer om forlænget reklamationsret på EEE, momsfri reparation og reservedele, og enhedsmoms i stedet for moms baseret på pris vil medvirke til øget levetiden for elektronik. Desuden foreslås det at prioritere tiltag, der skal kortlægge potentialet for genbrug af elektronikaffald fra offentlige institutioner og andre arbejdspladser. Endelig anbefales det, at sparerpærer udfases helt, da teknologien allerede er forældet og blevet overhalet af LED-pærer.

De markedsførte mængder er højere end antaget ?

I øvrigt vil TMF gerne ved lejlighed drøfte MST opgørelse over markedsførte mængder de seneste år af elektriske og elektroniske

produkter. Det er forvaltningens umiddelbare opfattelse at potentialet måske er sat for lavt på landsplan.

Emballage

Det er positivt, at Miljøstyrelsen vil gennemføre en tilsynskampagne på udvalgte emballager, der skal skærpe virksomhedernes fokus på emballagevalget. Vi foreslår, at kampagnen også fokuserer på, om mængden og typen af anvendt emballage står mål med det enkelte produkt, så markedsføring af overemballerede produkter undgås, jf. emballagedirektivet.

Miljøstyrelsen opfordres til at gå i dialog med de indsamlevirksomheder, der er opført i Affaldsregistret under plast (LDPE, HDPE, PP og EPS) med henblik på at få klarlagt, hvilke kriterier indsamlerne stiller til virksomheder, der gerne vil have indsamlet plast. TMF oplever, at det er vanskeligt for nogle virksomheder at få afhentet 'husholdningslignende plast' fra eksempelvis kantiner med henblik på genanvendelse. I øvrigt skal det bemærkes, at Affaldsregistret ikke indeholder indsamlere til plasttypen PET.

Vi ser frem til samarbejdet på partnerskabet om plastemballage og håber, at det vil lykkes at øge affaldsforebyggelsen, indsamlingen og genanvendelsen af plastemballage.

Med venlig hilsen

Merete Kristoffersen

Bæredygtighed
Teknik- og Miljøforvaltningen
Københavns Kommune

Rikke Reetz

Fra: Sinne Nordborg <Sinne.Nordborg@RU.RM.DK>
Sendt: 7. april 2015 11:45
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Journalnummer MST-774-00081
Vedhæftede filer: Høringssvar.PDF

Hermed høringssvar fra Region Midtjylland

Venlig hilsen

Sinne Nordborg
Sekretær

Miljøministeriet - Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Regionshuset
Viborg
Regional Udvikling
Skottenborg 26
Postboks 21
DK-8800 Viborg
Tel. +45 7841 0000
kontakt@rm.dk
www.rm.dk

midt
regionmidtjylland

**Høringssvar fra Region Midtjylland ang. Danmark Uden Affald
II- udkast til strategi for affaldsforebyggelse –
journalnummer: MST-774-00081.**

Dato 07-04-2015

Sagsbehandler Jesper Algren

Jesper.Algren@RU.RM.DK

Tel. +4521680856

Sagsnr. 1-33-76-21-4-12

Side 1

Overordnet hilser Region Midtjylland strategien meget velkommen. Vi er overordnet set enige i dens intention og ser strategien som et centralt omdrejningspunkt for at gøre Danmark fri for affald. En bestræbelse, der i sammenhæng med samarbejdet med andre aktører, kan medvirke til, at Danmark bliver det demonstratorium for løsninger, som verden kigger imod. Ellen MacArthur Foundation, World Economic Forum og McKinsey Institutet, har udvalgt Danmark til testland i forhold til cirkulær økonomi.

I Region Midtjylland er vi også optaget af, hvordan vi kan forhindre affald, og få højværdi produkter ud af restfraktioner fra produktion.

Det vanskelige er altid at komme fra strategi til handling. Derfor har vi valgt at skrive vores høringssvar så det rettes mod mulige handlinger, og af samme grund kommenterer vi ikke på strategien punkt for punkt.

Arbejdet med ressourceeffektivitet og efterspørgsel er hinandens forudsætninger, men hvordan i praksis?

I udkastet fremhæves to tværgående temaer: Ressourceeffektive virksomheder og grønt forbrug. I Region Midtjylland har vi igennem en årrække arbejdet med cirkulær økonomi i virksomheder, kommuner og internt i Regionen, og har i den forbindelse haft tæt samarbejde med Ellen MacArthur Foundation, Udenrigsministeriet og Erhvervs- og Miljøstyrelsen. Endvidere med en række internationale samarbejdspartnere.

Vi har med, blandt andet, initiativerne Rethink Business og Challenge: Water gjort os en række erfaringer, der netop er evalueret og fra begge initiativer kan vi også bidrage med casesamlinger.

I begge initiativer er der både indbygget en virksomhedsrettet del og en del hvor kommunernes efterspørgsel efter grønne, multifunktionelle og bæredygtige løsninger understøttes.

Efterspørgslen efter grønne løsninger har vi også søgt at understøtte i vores samarbejde med de 19 kommuner i regionen om klimatilpasningsplanerne.

I forhold til ovennævnte initiativer, har indgangsvejen til øget efterspørgsel ikke været indkøbsafdelingerne, men i stedet at understøtte de områder, som kommunerne selv ønskede at komme videre med. GenByg Skive og et Cradle to Cradle beboelsesområde i Lisbjerg, er eksempler på initiativer, der kan have en trigger effekt. På basis af de gode resultater fra disse indsatser, er vi netop nu i gang med en runde til et repræsentativt udsnit af regionens kommuner for at udvikle et city charter for cirkulær økonomi. De foreløbige konklusioner er, at charteret skal udformes, så kommunerne kan fokusere på forskellige indsatsområder inden for deres myndigheds- og serviceopgaver, samt planlægning. Arbejdet superviseres af Ellen MacArthur Foundation.

Bioøkonomi er et område Region Midtjylland også satser på, og lige nu er der initiativer på vej, der søger at få højværdiprodukter ud af rester fra primær produktion.

Design uden affald

Strategien skal understøtte, at danske virksomheder bliver bedre til at producere for mindre. I vores optik omhandler det både selve produktionsprocessen, men i høj grad også forretningsmodellen.

Forretningsmodeller og efterspørgsel

Her vil vi anbefale, at der sker en stærk kobling mellem udvikling af nye forretningsmodeller og krav til efterspørgsel. Udbud er centrale, og vi anbefaler at regeringen via incitamenter og lovkrav konkret stimulerer og understøtter:

- at produkter efter endt brug skal kunne skilles ad, eller
- at der skal indgås produkt- serviceaftaler med leverandørerne om vedligehold og reparation
- at kommuner, region og stat stimuleres til at lease i stedet for at købe.

At fremme efterspørgsel kræver både hjælp til indkøbsafdelingerne i form af krav og incitamenter, der understøtter de lokale muligheder.

Der har indtil nu været et stort fokus på intelligente indkøb, grønne partnerskaber etc. men tilsyneladende er det for vanskeligt at understøtte indkøbsafdelingerne til nye handlinger. Vi har virksomheder i regionen, der faktisk kan demonstrere en besparelse ved leasing af deres produkter, men uden at kunne afsætte samme.

Der er behov for rammesætning, der nødvendiggør en anderledes tilgang til udbud og indkøb, hvis det for alvor skal rykke.

Der er også brug for større krav til offentlige forbrugere om at kildesortere deres affald. En virksomhed beregnede, at prisen på elektronikaffald ville kunne mangedobles, hvis den offentlige virksomhed sorterede det og solgte det til firmaet i stedet for at lade det afhente usorteret. Firmaet kunne dels reparere nogle af produkterne, dels skille dem helt ad og sælge dem på børser, hvor det meste blev genbrugt. Alligevel har virksomheden store problemer med at få det offentlige til at være leverandører.

Vi anbefaler, at den foreslåede task force, der skal identificere reguleringsmæssige barrierer for ressourceeffektivitet hos virksomheder, både bør kunne adressere den enkelte virksomhed og gå på tværs af virksomheder og evt. det offentlige, men også bliver i stand til at identificere og give bud på hvad der skal til for at overkomme barrierer når virksomheder, der går ind som mellemlid, skal have adgang til brugte produkter.

Mere på tværs af virksomheder og virksomheder og det offentlige

Design uden affald kalder på helt nye forretningsmodeller, der går på tværs af værdikæder, og omhandler mere end den enkelte virksomhed. I en periode har vi arbejdet med industrielle symbioser, og på basis af blandt andet erfaringer herfra, er vi i gang med at undersøge, hvad der skal til for at få materialestrømme til at flyde, og hvad der skal til for at en materialestrøm har volumen, kvalitet og en forfinelsesgrad, der kan give værdi til alle interessenter langs en værdikæde.

Arbejdet med at gå på langs og tværs af værdikæder er i en opbygningsfase komplekst, og at etablere forbindelser og finde muligheder synes at være vanskeligt for den enkelte interessent.

Vi anbefaler, at der oprettes en afdeling i hver Region, der kunne arbejde som "mellemlidsspecialister" og finde veje og koblinger. Hver Region kunne arbejde med et særligt afgrænset tema, f.eks. byggeaffald, så Danmark som hele kunne vise 5 eksempler på, hvad der skal til for at etablere værdiskabende samarbejder om nul affalds løsninger.

Ændringer kræver samarbejde mellem efterspørger og leverandør

Via et samarbejde med UNDP i 2014 om Greening Healthcare, fik vi øjnene op for at det at stille krav til leverandørerne om grønnere produkter kræver et stærkt leverandør samarbejde. I Malmø har man særdeles gode erfaringer med funktionsudbud, der på mange måder viser hvordan intentionerne i Strategi for intelligente offentlige

indkøb, kan udmøntes i praksis. Vi kan anbefale, at der skeles til erfaringerne fra de nævnte steder, hvis funktionsudbud skal styrkes.

I løbet af 2015 får vi via initiativet Design for Disassembly taget hul på arbejdet med at understøtte virksomheder i at designe produkter og forretningsmodeller, så affald helt undgås. Endvidere er vi i gang med at researche i forhold til mulige initiativer, der skal understøtte et affaldsfrit hospital. Initiativerne, der er i støbeskeen og kræver politisk godkendelse, omhandler i første omgang 3 hovedområder:

- genanvendelse af hospitalslinned, møbler og udstyr
- brug af organisk køkkenaffald og reduktion af madspild og
- genanvendelse af plastemballage.

Overvejelser i øvrigt

Der har igennem de sidste år været udløst en række puljer og støtteordninger, der på hver sin måde har skullet understøtte omstillingen. De fleste nævnes i strategien, og på basis af disse er der gjort en række værdifulde erfaringer.

Vores anbefaling er først og fremmest at ordningerne puljes og at deres karakter af midlertidighed i videst muligt omfang ophæves. Det tager tid at få initiativer kørt i gang, og gjort kendte og risikoen for at blive ved med at køre i forsøgsmode, er overhængende.

I Skotland har Regeringen taget initiativ til at oprette nogle af de institutioner, der skal til for permanent at sikre fremdrift. Blandt andet en universitets hub, der fremmer cirkulær økonomi.

Vi anbefaler, at der tages initiativ til noget lignede, fordi der er behov for øget opmærksomhed på området, også fra uddannelsesinstitutionernes side. I Region Midtjylland arbejder vi på at etablere en hub, der blandt andet skal stå på de gode erfaringer fra initiativet Genveje til Ny Viden, der nu er en del af FI´s metodegrundlag.

Der har været en del modstand mod Cradle to Cradle certificering primært begrundet i dets kobling til en kommerciel virksomhed, men samtidig er mærket i stigende grad ved at vinde indpas blandt andet i USA. Vi har Svanemærket og Blomsten som de officielle miljømærkninger herhjemme, men anbefaler, at der udvikles miljømærkninger som ligner de anvendte i Cradle to Cradle, idét de i højere grad reflekterer en cirkulær tankegang.

I det hele taget vil vi gerne understøtte, at incitamenter, reguleringer og andet der understøtter loops og materialestrømme flow tydeliggøres i strategien.

Rikke Reetz

Fra: Henriette Fagerberg Erichsen <hfe@advokatsamfundet.dk>
Sendt: 31. marts 2015 12:29
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Underskrevet høringssvar til Miljøstyrelsen (Sagsnr.: 2015 - 445)
Vedhæftede filer: [Untitled].pdf

Hermed fremsendes Advokatrådets høringssvar over udkast til strategi for affaldsforebyggelse.

Med venlig hilsen

Henriette Fagerberg Erichsen
Sekretær

Advokatsamfundet, Kronprinsessegade 28, 1306 København K
D +45 33 96 97 28
hfe@advokatsamfundet.dk - www.advokatsamfundet.dk

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 31. marts 2015
SAGSNR.: 2015 - 445
ID NR.: 341776

mst@mst.dk

Høring - over udkast til strategi for affaldsforebyggelse

Ved e-mail af 4. februar 2015 har Miljøstyrelsen anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet finder ikke grundlag for at udtale sig i sagen.

Med venlig hilsen

Nicolai Pii

Rikke Reetz

Fra: Nils Olsen <nol@affaldplus.dk>
Sendt: 7. april 2015 22:53
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: J.nr. MST-774-00081. Regeringens udkast til Strategi for affaldsforebyggelse – Danmark uden affald II

Miljøstyrelsen
 Jord & Affald
 Strandgade 29
 1401 København K.

Høringsvar - Regeringens udkast til Strategi for affaldsforebyggelse, Danmark uden affald II.

AffaldPlus, der dækker kommunerne Faxe, Næstved, Ringsted, Slagelse, Sorø og Vordingborg, har følgende bemærkninger til udkastet til Regeringens strategi for affaldsforebyggelse:

Gode signaler, prioriteringer og invitationer i strategien

Indledningsvis vil vi gerne kvittere for det store fokus, regeringen med sin strategi kaster på affaldsforebyggelse. Strategien kommer godt rundt om mange af de muligheder, vi som samfund har for at forebygge affaldsdannelsen.

Vi bidrager gerne

Kommunerne og de fælleskommunale selskaber kan bidrage til den affaldsforebyggende indsats. Vi kan bl.a. løfte nogle af de opgaver, der isoleret set ikke giver tilstrækkeligt økonomisk afkast til, at de private aktører er interesserede, ligesom vi fx kan igangsætte og drive lokale processer og ordninger, der er for store og uoverkommelige for de enkelte borgere og virksomheder at tage initiativ til og ansvar for på egen hånd. Historisk set har vi løst mange store affaldsopgaver for samfundet og har herigennem opbygget en værdifuld viden og erfaring, der kan bruges direkte i det affaldsforebyggende arbejde. Vores lokale position og relation til borgerne gør os desuden til en naturlig og troværdig samarbejdspartner i lokalmiljøet.

Det er derfor med undren, at vi konstaterer, at regeringen tilsyneladende ikke tiltænker den kommunale sektor en rolle i det foreliggende udkast til forebyggelsesstrategien.

Forslag til yderligere initiativer

Vi ønsker at pege på tre konkrete forslag til yderligere initiativer, der med fordel kan tilføjes regeringens strategi for affaldsforebyggelse:

1) En undersøgelse af eventuelle barrierer for kommunernes affaldsforebyggende aktiviteter. I den kommunale del af affaldsverdenen har man længe arbejdet med ideer om en lang række affaldsforebyggende aktiviteter, som fx at etablere og drive genbrugsbutikker og byttebørser, at udvikle (digitale) miljøer, der letter resurse-ejerskifte, at facilitere kooperativer, hvor medlemmerne i fællesskab ejer værktøj, haveredskaber, friluftsudstyr og andre ting, man kun bruger lejlighedsvis, at oprette affaldsakademier, der uddanner de studerende inden for affaldsforebyggelse, at understøtte foreninger, der har til formål (at lære) at vedligeholde og reparere ting osv.

Når potentialet i disse mange ideer kun i lille udstrækning – og for nogle ideers vedkommende slet ikke – er realiseret, kan det skyldes nogle tænkte eller eksisterende barrierer. Et element af forebyggelsesstrategien bør derfor være en kortlægning, afdækning og nedbrydning af de barrierer, der synes at være for kommuners og fælleskommunale selskabers aktive bidrag til forebyggelsen. Det betyder en afklaring af kommunernes muligheder for at gebyrfinansiere affaldsforebyggende aktiviteter, kommunernes rettigheder/muligheder i henhold til kommunalfuldmagten i forhold til drift af sådanne aktiviteter samt tilsvarende barrierer, der kan identificeres og

nedbrydes. Herved kan der forhåbentlig skabes de rigtige rammer for, at kommunernes potentiale inden for affaldsforebyggende aktiviteter kan frisættes.

2) Konkrete initiativer til en national monitorering af området direkte genbrug. De aktiviteter, der i dag sker omkring direkte genbrug, har vi ingen data for. Vi kender derfor ikke til mængderne, typen af resurser og produkter, der genbruges, de økonomiske forhold, den samlede miljømæssige effekt, når vi indregner den økologiske rygsæk osv. Derved yder vi som samfund ikke opbakning til de personer og virksomheder, der i fællesskabets interesse opdyrker dette nye og ukendte marked.

Så længe det fortsætter sådan, vil direkte genbrug forblive en sød tanke – i bedste fald en udokumenteret ideologi uden belæg for de påståede positive miljømæssige gevinster. Regeringens forebyggelsesstrategi bør derfor tage initiativ til at udforme standarder for, hvordan vi registrerer resultaterne af direkte genbrug, herunder registrerer de sparede resurser ved direkte genbrug, når vi indregner den økologiske rygsæk.

3) Ud over disse to overordnede tiltag bør strategien også indeholde mere lavpraktiske affaldsforebyggende initiativer, der appellerer bredt til primært borgerne. AffaldPlus har konstateret et markedssvigt, der giver os anledning til at foreslå, at der bliver skabt rammer, så kommuner og affaldsselskaber får udvidet mulighederne for at etablere genbrugsbutikker, reparationsaktiviteter og udsortering af genanvendelige materialer. Vi foreslår også, at de juridiske rammer for samarbejdet mellem den offentlige og private sektor gøres mere smidige – i et forfængeligt håb om, at affaldsforebyggelsen dermed ikke bringer den danske stat i konflikt med statsstøtteregele.

Venlig hilsen

Nils Olsen

Afdelingschef – Kunder og udvikling

AffaldPlus⁺
OPBRUG OG ENERGI

AffaldPlus

Ved Fjorden 20
4700 Næstved

T: direkte: +45 5575 0827

T: mobil: +45 2325 1433

M: nol@affaldplus.dk

W: www.affaldplus.dk

.....
Fælleskommunalt affaldsselskab
for Syd- og Vestsjælland

Rikke Reetz

Fra: AAU/ESDH-sekretariatet <aau@aau.dk>
Sendt: 9. februar 2015 11:10
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: SV: HØRING: Frist 7/4/15 Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse - journalnummer MST-774-00081

Aalborg Universitet har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

MVH

Pia Buchholtz

AALBORG UNIVERSITET

Pia Buchholtz

Overassistent | Ledelsessekretariatet

Telefon: (+45) 9940 9497 | Email: pb@adm.aau.dk | Web: www.aau.dk
 Aalborg Universitet | Fredrik Bajers Vej 5 | 9220 Aalborg Øst |

Fra: Mirja Crone [mailto:mirja@micro@mst.dk]

Sendt: 4. februar 2015 16:03

Til: Arbejdstilsynet; brs@brs.dk; BM Postkasse; dt@datatilsynet.dk; dce@au.dk; Energistyrelsens officielle postkasse; 1-DEP Erhvervs- og Vækstministeriets officielle postkasse; erst@erst.dk; Finansministeriets postkasse; fes@mil.dk; fbe@mil.dk; GST - Geodatastyrelsens hovedpostkasse; geus@geus.dk; jm@jm.dk; KEBMIN - Klima-, Energi- og Bygningsministeriet; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse; Kulturstyrelsen-Hovedpostkassen; kdi@kyst.dk; MBBL Hovedpostkasse; D-DEP - enhedspostkasse; fvm@fvm.dk; sum@sum.dk; NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse; skm@skm.dk; trm@trm.dk; um@um.dk; oim@oim.dk; fes@mil.dk; stm@stm.dk; regioner@regioner.dk; kl@kl.dk; Jens.Siggaard.Andersen@tmf.kk.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; abj@affaldplus.dk; atvmail@atv.dk; peter@akdgruppen.dk; akf@akf.dk; ae@ae.dk; cfw@ari.dk; arla@arlafoods.com; ai@asfaltindustrien.dk; dn@avv.dk; bat@batkartellet.dk; info@batteri.dk; sustainability@bestseller.c; bl@bl.dk; biogas@lf.dk; bfe@bfe.dk; juj@lf.dk; kontakt@bryggeriforeningen.dk; info@byggesoc.dk; lbh@vestfor.dk; forbrugerservice@carlsberg.dk; info@concito.dk; coop@coop.dk; info@cphcleantech.com; joannis.bakas@cri.dk; jesper.busk@compass-group.dk; cowi@cowi.dk; hello@cradlepeople.dk; info@danishfashioninstitute.dk; sengros@dagrofa.net; daka@daka.dk; dakofa@dakofa.dk; mc@dakofa.dk; design@ddc.dk; dn@dn.dk; d-r-c@d-r-c.dk; bls@danskaffald.dk; mail@danskaffaldsforening.dk; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; sekretariat@dagligvareleverandorerne.dk; de@de.dk; _lfl danskelbildk; info@danskenergi.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; dhs@dhs.dk; cgra@di.dk; info@dmogt.dk; metal@danskmetal.dk; info@dpa-system.dk; info@dansk-retursystem.dk; dansk.standard@ds.dk; mp.dsi@dsg.dk; dtl@dtl-dk.dk; mail@danskadvokater.dk; tine.gram@regionh.dk; sekretariat@ale.dk; danva@danva.dk; bmi@bilimp.dk; dsk@dsk.dk; info@ecocouncil.dk; di@di.dk; lmjep@dongenergy.dk; dong@dong.dk; elretur@elretur.dk; info@emballageindustrien.dk; martin.therkelsen@erp-recycling.org; hoering@3f.dk; feha@feha.dk; mail@finansraadet.dk; fbr@fbr.dk; info@forcetechnology.com; mtc@agropark.dk; kc@skaf-net.dk; fri@frinet.dk; fp@forsikringogpension.dk; kontakt@ansvarligeindkob.dk; fr@friluftsraadet.dk; dk@faerchplast.com; info@foedevarebanken.dk; nnf@nnf.dk; tom@genbyg.dk; gi@genvindingsindustrien.dk; info.dk@greenpeace.org; greennetwork@greennetwork.dk; Lbisgaard@grundfos.com; info@gts-net.dk; post@hancock.dk; assens@assens.dk; fmk@faaborgmidtfyn.dk; kommune@kerteminde.dk; kommune@nyborg.dk; kommunen@billund.dk; kommunen@fredericia.dk; kommunen@kolding.dk; middelfart@middelfart.dk; odense@odense.dk; post@aeroekommune.dk; post@haderslev.dk; post@langelandkommune.dk; post@nordfynskommune.dk; post@vejenkom.dk; post@vejle.dk; post@aabenraa.dk; raadhuset@esbjergkommune.dk; raadhuset@fanoe.dk; svendborg@svendborg.dk; toender@toender.dk; vardekommune@varde.dk; Åå Sønderborg Kommune (sikker email) - www.sonderborg.dk; albertslund@albertslund.dk; balkom@balk.dk; brondby@brondby.dk; dragoer@dragoer.dk; epost@frederikssund.dk; fredensborg@fredensborg.dk; furesoe@furesoe.dk; gentofte@gentofte.dk; glostrup.kommune@glostrup.dk; gribskov@gribskov.dk; herlev@herlev.dk; hillerod@hillerod.dk; hvidovre@hvidovre.dk; ishojkommune@ishoj.dk; kommune@egekom.dk; kommune@htk.dk; kommune@vallensbaek.dk; kommunen@alleroed.dk; kommunen@gladsaxe.dk; kommunen@horsholm.dk;

kommunen@taarnby.dk; lyngby@ltk.dk; mail@halsnaes.dk; mail@helsingor.dk; okf@okf.kk.dk; post@brk.dk; rk@rk.dk; rudersdal@rudersdal.dk; raadhuset@frederiksberg.dk; favrskov@favrskov.dk; horsens.kommune@horsens.dk; kommune@samsoe.dk; kommunen@herning.dk; kommunen@holstebro.dk; kommunen@silkeborg.dk; lemvig.kommune@lemvig.dk; norddjurs@norddjurs.dk; odder.kommune@odder.dk; post@ikast-brande.dk; post@rksk.dk; randerskommune@randers.dk; raadhus@hedensted.dk; sk@skivekommune.dk; skanderborg.kommune@skanderborg.dk; struer@struer.dk; syddjurs@syddjurs.dk; viborg@viborg.dk; aarhus.kommune@aarhus.dk; hjoerring@hjoerring.dk; kommunen@laesoe.dk; kommunen@morsoe.dk; post@frederikshavn.dk; post@vesthimmerland.dk; raadhus@99454545.dk; raadhus@jammerbugt.dk; raadhus@mariagerfjord.dk; raadhus@rebuild.dk; thistedkommune@thisted.dk; aalborg@aalborg.dk; kalundborg@kalundborg.dk; kommune@odsherred.dk; kommune@solrod.dk; kommunen@faxekommune.dk; kommunen@guldborgsund.dk; kommunen@roskilde.dk; lolland@lolland.dk; naestved@naestved.dk; post@holb.dk; post@lejre.dk; post@vordingborg.dk; ringsted@ringsted.dk; raadhus@greve.dk; raadhus@koege.dk; slagelse@slagelse.dk; soroekom@soroe.dk; stevns@stevns.dk; kontakt@regionmidtjylland.dk; kontakt@regionsyddanmark.dk; region@rn.dk; regionh@regionh.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; softdrinks@hansenco.dk; post@harboes-bryggeri.dk; lfau@henningslarsen.com; 44gs@hk.dk; hoering@horesta.dk; hans.wendschlag@hp.com; hvr@hvr.dk; jonas.engberg@IKEA.com; ida@ida.dk; phr@ida.dk; svend-erik@innonetlifestyle.com; itb@itb.dk; itek@di.dk; t.kingo@kingo.biz; kora@kora.dk; gp@kost.dk; post@kost.dk; infohoering@lf.dk; lo@lo.dk; ekl@lauritzenadvising.dk; sasha@leaderlab.com; lars.abel@europeanadvisers.com; INFO@LENDAGERARK.DK; info@letbaek.dk; jb@lwf.nu; medico@medicokindustrien.dk; sekretariat@metalemballage.dk; metro@metro.dk; admin@miljoforumfyn.dk; info@ecolabel.dk; noah@noah.dk; info@nbl-landsforening.dk; sekretariat@parcelhus.dk; peter@skafted.dk; info@plan2b.dk; pd@plast.dk; pvc@pvc.dk; jann.hedelund@radiometer.dk; poul.bengt@ragnsells.com; info@ramboll.com; realdania@realdania.dk; mail@realkreditforeningen.dk; rkr@rkr.dk; she@recycleit.dk; helmut.minor@rene-europe.com; returbat@returbat.dk; stine.oestergaard@hotmail.com; re-bag@re-bag.com; redesign@fhgenbrug.dk; erik.kaag@trioplast.com; info@rigsrevisionen.dk; info@rodekors.dk; kbh@sbsby.dk; jan@scrap-solutions.dk; khp@solum.dk; info@stopspildafmad.dk; tekniq@tekniq.dk; amm@teknologisk.dk; info@teknologisk.dk; mail@theobrandt.dk; ph@tier1asset.com; cto@tier1asset.com; info@uff.dk; veltek@veltek.dk; vestfor@vestfor.dk; vsod@vsod.dk; kontakt@vuggetilvugge.dk; wwff@wwff.dk; AAU/ESDH-sekretariatet; Henrik Riisgaard

Emne: HØRING: Frist 7/4/15 Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse

Hermed sendes udkast til Strategi for affaldsforebyggelse i høring.

Frist for afgivelse af høringssvar er den 7. april 2015.

Med venlig hilsen

Mirja Crone

Studentemedhjælper
Jord og Affald
Dir tlf.: (+45) 72 54 44 13
micro@mst.dk

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strandgade 29
DK - 1401 København K
Tlf.: (+45) 72 54 40 00
www.mst.dk

Rikke Reetz

Fra: Marianne Munch Jensen <MAMJ@DI.DK> på vegne af Affalds- og Ressourceindustrien <ARI@DI.DK>
Sendt: 7. april 2015 14:34
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar fra ARI - j.nr. MST-774-00081
Vedhæftede filer: ARI-høringssvar - affaldsforebyggelse.docx.PDF

Til: Miljøstyrelsen

Hermed fremsendes høringssvar fra Affalds- og Ressourceindustrien (ARI) om udkast til *Strategi for Affaldsforebyggelse* – journalnummer MST-774-00081.

Med venlig hilsen

Marianne Munch Jensen

 Sekretariatsleder i Affalds- og Ressourceindustrien

(+45) 3377 3939
(+45) 5151 9874 (Mobil)
mamj@di.dk
ari.di.dk

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
[sendes alene elektronisk til mst@mst.dk]

7. april 2015

MAMJ

DI-2015-05234

Høring af udkast til Strategi for Affaldsforebyggelse – journalnummer MST-774-00081

Miljøstyrelsen har sendt udkast til Strategi for Affaldsforebyggelse i høring. Affalds- og Ressourceindustrien (ARI) takker for modtagelsen og har følgende bemærkninger til udkastet:

Strategi for Affaldsforebyggelse udgør den nationale plan for affaldsforebyggelse, og i kraft af de fremsatte mål og initiativer opfylder strategien kravet i artikel 29 i affaldsdirektivet om en national forebyggelsesplan. Endvidere opfylder strategien kravet i EU's emballagedirektiv om nationale foranstaltninger om forebyggelse og genbrug af emballage. Strategien gælder for en 12-årig periode (2015-2027) og vil blive revideret, og effekten evalueret mindst hvert sjette år.

Strategiudkastet indeholder to tværgående temaer: Ressourceeffektive virksomheder og grønt forbrug.

ARI er enig i, at en bæredygtig produktion og et bæredygtigt forbrug bør være en central målsætning. Ikke kun øget genanvendelse men også affaldsforebyggelse er en vigtig brik i en cirkulær økonomi.

Forretningsdrevne løsninger

ARI støtter regeringens opfattelse, når den skriver, at det er vigtigt, at en omstilling til en mere cirkulær økonomi sker på en samfundsøkonomisk ansvarlig måde. På linje med vores syn på opnåelsen af målsætningen om øget genanvendelse i Ressourcestrategien mener ARI på den baggrund, at markedet bør være den centrale faktor i ressourceeffektivitet og grønt forbrug.

Det bør således ikke alene være krav til behandlingen af ressourcerne, dialog om gode eksempler eller tilskud, som skal drive omstillingen. Der skal sættes fokus på at sikre rammer og incitamenter, så de bæredygtige valg hos forbrugere og virksomheder økonomisk kan svare sig og konkurrere med traditionelle valg – altså forretningsdrevne løsninger.

Vi skal derfor opfordre regeringen til at have mere fokus på virkemidler og incitament, der sikrer, at markedet bliver driveren for omstillingen.

Fokus på produktdesign

ARI støtter det skitserede fokus på design af produkter, da design er afgørende – ikke alene for genbrug og reparation – men i høj grad også for en optimal genanvendelse af materialerne i relation til at muligheden for at skille materialetyper ad og for indholdet af problematiske stoffer.

Brugen af Ecodesign-direktivet er efter vores opfattelse et brugbart værktøj i den forbindelse, som kan og bør anvendes til at sikre design- og produktkrav, der sikre nemmere reparation, større holdbarhed, fremme af anvendelsen af genbrugsmaterialer og fjernelsen af miljøfremmede stoffer.

Også øvrige håndtag i EU-kemikalielovgivning bør anvendes mod miljøfremmede stoffer.

Regeringens målsætninger

Regeringen har i strategien fastsat målsætninger for hver af strategiens fem indsatsområder: madspild, bygge & anlæg, tekstiler, elektronik og emballage. Ingen af målsætningerne er kvantitative eller målbare. Vi har forståelse for, at fastsættelsen af målbare mål for affaldsforebyggelse er vanskeligt.

Vi er dog samtidig af den opfattelse, at dette forhold spænder ben for en meningsfuld evaluering af strategiens effekter, sådan som regeringen planlægger mindst hvert sjette år.

ARI står naturligvis til rådighed for en uddybning af dette høringsvar.

Med venlig hilsen

Marianne Munch Jensen

Sekretariatsleder i Affalds- og Ressourceindustrien

Rikke Reetz

Fra: Steen Madsen <sm@avv.dk>
Sendt: 24. marts 2015 12:38
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST-774-00081
Vedhæftede filer: Høringssvar på Affaldsforebyggelsesstrategi 2015 D15-26505 6.0.PDF

Hermed fremsende høringssvar på udkast til ressourcestrategiens del 2 "Danmark uden affald II – Udkast til strategi for affaldsforebyggelse"

Hvis der er spørgsmål til vedlagte udbyder vi meget gerne.

Venlig hilsen

Steen Madsen
Direktør

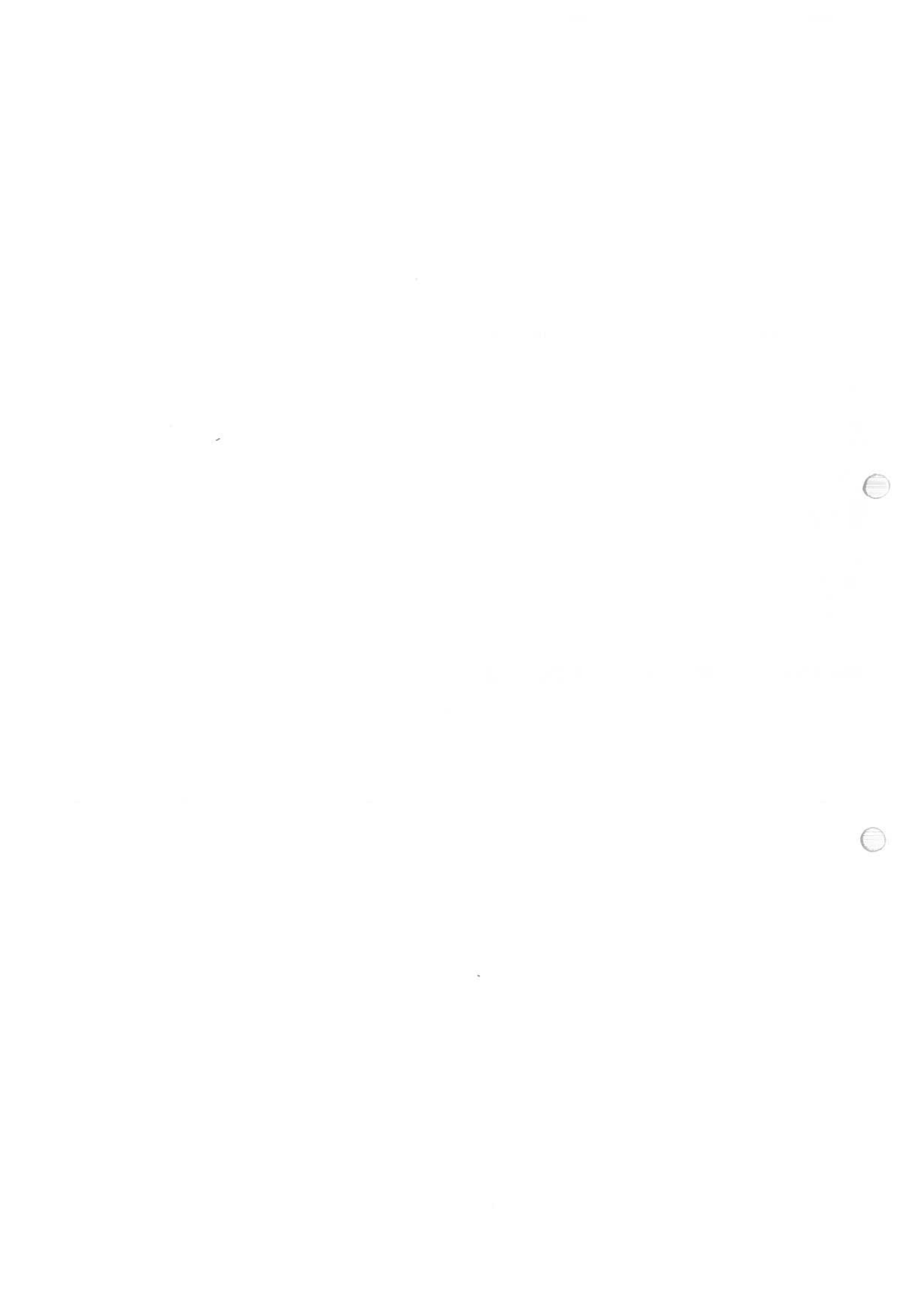

AVV I/S
Mandøvej 4 • 9800 Hjørring
Tlf. 9623 6644 • avv.dk
Tlf. 9623 6600 (direkte)
Tlf. 2965 7617 (mobil)

Bliv opdateret - tilmeld dig AVVs nyhedsmail!

Tænk på miljøet, før du printer denne mail – er det nødvendigt?

Miljøstyrelsen
Strandgade
1401 København K

Høringssvar på udkast til ressourcestrategiens del 2 "Danmark uden affald II – Udkast til strategi for affaldsforebyggelse

---

Ved AVV har vi med interesse læst udkastet til en dansk affaldsforebyggelsesstrategi "Danmark uden Affald II" og vi har en række kommentarer. Overordnet set, præsenterer affaldsforebyggelsesstrategien mange gode og inspirerende forslag til, hvordan der kan arbejdes med forebyggelse. Ikke desto mindre bør en strategi udpege, hvilke aktører der forventes at løfte opgaven, og det mener vi ikke, at udkastet til affaldsforebyggelsesstrategien i tilstrækkelig grad gør. Særligt mangler der identificering af hvilke aktører, der kan bidrage til affaldsforebyggelse på kommunalt og lokalt plan. I det borgere og virksomheder ofte mangler økonomiske incitamenter til at reducere affaldsmængderne, er der behov for offentlig intervention. Derfor savner vi mere konkret, at kommuner og den eksisterende affaldsbranche kan spille en langt større rolle, end det er skitseret i udkastet.

Baggrund

De sidste fire års generelle prisfald på ressourcer betyder, at en del af investeringerne i affaldsforebyggelse *ikke* er virksomhedsøkonomisk rentable i dag – derfor vil affaldsforebyggelse ikke ske af sig selv. Forebyggelse kan dog have en positiv privat- eller samfundsøkonomisk dimension, som gør det oplagt at involvere det offentlige også i tilskyndelserne til affaldsforebyggelse.

Paralleller til andre sektorer viser, at kommuner og offentligt ejede selskaber kan være væsentlige spillere i en forebyggende indsats og med fokus på langsigtet bæredygtighed. Det sker på en række andre infrastrukturområder som sundhed, trafikikkerhed, vandindvindingsplanlægning og energibesparelser. Her er den forebyggende indsats ofte både en ret og en pligt. Den lovpligtige forebyggende indsats har skabt omkostningseffektiv teknologiudvikling på energiområdet og sikret rent drikkevand til fremtidige generationer. På samme måde forestiller vi os, at kommuner og affaldsselskaber skal bidrage til at løfte opgaven med forebyggelse.

Kommunerne og affaldsselskaber er i dag hovedaktørerne i affaldssektoren og spiller en væsentlig rolle i opnåelsen af ressourcestrategiens mål om 50% genanvendelse af husholdningsaffaldet. Derimod er der ikke i strategiens del 2 lagt op til at kommuner og affaldsselskaber skal bidrage til at løfte opgaven med forebyggelse.

Hvorfor bør affaldsforebyggelse involvere kommuner?

Kommuner og affaldsselskaber har ansvaret for den direkte ansigt-til-ansigt kontakt med borgerne, dvs. affaldsproducenterne, i det daglige. Der er mange kommunalt styrede kontaktflader:

1. Skraldemændene, som møder borgerne på bopælen i indkørslen om morgenen;
2. Chauffører, der afhenter storskrald til genanvendelse;
3. Pladsfolkene på genbrugspladserne, som møder borgerne og anviser korrekt genanvendelse;
4. En massiv kommunikationsindsats via annoncer, pjecer og hjemmesider, der vejleder borgerne i korrekt affaldsadfærd

I borgernes øjne hænger affaldsbehandling og affaldsforebyggelse sammen. Med al den direkte kontakt fokuseret på affaldsbehandling har kommuner en særlig god mulighed for også at kommunikere affaldsforebyggelse og anvise borgerne bedre muligheder.

Eksempelvis kan borgerne ansøres til at reducere deres affaldsmængder gennem den økonomiske gevinst, der er ved at gå fra ugentlig afhentning af husholdningsaffaldet til 14 dages tømninger. Dette er et eksempel på, hvordan kommunernes affaldssystemer kan spille direkte sammen med forebyggelsesadfærden hos borgerne.

Særligt i relation til måling og kvantificering af effekterne af forebyggelsesindsatser kan der være fordele i at inddrage kommuner og affaldsselskaber, idet disse har et særligt kendskab til affaldsmængder og affaldssammensætningen lokalt og kan foretage vejninger m.m. lokalt.

Her hos AVV undres vi over den manglende kobling mellem udvikling af systemer for genanvendelse og for forebyggelse. Vi frygter, at kommuner dermed i disse år risikerer at fejlinvestere i infrastruktur og behandlingsanlæg til genanvendelse, hvis ikke forebyggelsesdimensionen tænkes ind som en del af dette. Dette gælder særligt for affaldstyper som organisk affald og papiraffald, hvor der er store forebyggelses- og reduktionspotentialer. Ved at kommunerne først affaldsminimerer undgås dyre investeringer i overkapacitet i behandling, som vil skulle afskrives over årtier og som dermed risikerer at låse udviklingen fremfor at arbejde med det vigtigste niveau i affaldshierarkiet: forebyggelsen.

Vores egne erfaringer fra Nulskraldsprojekter i Vendsyssel viser, at kommunerne faktisk kan arbejde for at forebygge at affald opstår. De samme erfaringer er gjort i andre europæiske lande, hvor rammebetingelserne i visse tilfælde er bedre for affaldsforebyggelse. Eksempelvis opfordres lokale affaldsmyndigheder i UK af DEFRA til at lave forebyggelsesprogrammer. Der er dermed et potentiale for affaldsforebyggelse som ikke realiseres, medmindre kommunerne får en aktiv rolle.

Affaldsforebyggelse kan også iværksættes i form af genbrug (jf. definitionen i affaldsrammedirektivet). Flere kommuner har gode erfaringer med at foretage forberedelse med henblik på genbrug og samtidig drive genbrugsbutikker. Dette skaber lokale arbejdspladser og bringer ressourcerne i nyt, lokalt kredsløb samtidig med at affald forebygges.

Konkrete tiltag

Opsummerende foreslår vi i AVV at:

- Kommuner og affaldsselskaber skal udpeges som en væsentlig aktør for affaldsforebyggelse i affaldsforebyggelsesstrategien
- Dette kan udmøntes ved, at kommuner og affaldsselskaber forpligtes til at allokere f.eks. 5% af affaldsgebyret på forebyggelsesindsatser
- Hvordan kommuner og affaldsselskaber ønsker at arbejde med affaldsforebyggelse kan være frivilligt, men de skal opfordres til at lave forebyggelseskampagner, drive genbrugsbutikker, koordinere og fremme andre organisationers genbrug og generelt vejlede virksomheder og borgere i affaldsforebyggelse
- Det bør også ske ved at genfremsætte lovforslaget fra 12. oktober 2010 (fra S, SF, RV,EL og IA) om at kommunernes affaldsplanlægning *skal* rumme affaldsforebyggelse (<https://www.retsinformatio.n.dk/forms/R0710.aspx?id=134617>)

Venlig hilsen

Steen Madsen
Direktør, Affaldsselskabet Vendsyssel Vest

Fra: Laila Kelp Rasmussen [<mailto:lkr@bfe.dk>]
Sendt: 9. april 2015 18:51
Til: Marie Lindberg Tefre
Emne: SV: HØRING: Frist 7/4/15 Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse

Kære Marie Tefre

Jeg har set, at BFE ved en fejl har indsendt et høringssvar til Strategi for affaldsforebyggelse som ikke var den endelige udgave. Kan dette ændres nu?

Vedhæftet er den rigtige

Dbh
Laila

Med venlig hilsen / Kind Regards

Laila Kelp Rasmussen
CEO

BFE, Branchen ForbrugerElektronik
Carl Jacobsens Vej 12A
2500 Valby
LKR@bfe.dk
M: +45 2260 6548
T: +45 3332 9066

Læs mere på www.bfe.dk

Fra: Mirja Crone [<mailto:micro@mst.dk>]
Sendt: 4. februar 2015 16:03
Til: Arbejdstilsynet; brs@brs.dk; BM Postkasse; dt@datatilsynet.dk; dce@au.dk; Energistyrelsens officielle postkasse; 1-DEP Erhvervs- og Vækstministeriets officielle postkasse; erst@erst.dk; Finansministeriets postkasse; fes@mil.dk; fbe@mil.dk; fbe@mil.dk; GST - Geodatastyrelsens hovedpostkasse; geus@geus.dk; jm@jm.dk; KEBMIN - Klima-, Energi- og Bygningsministeriet; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse; Kulturstyrelsen-Hovedpostkassen; kdi@kyst.dk; MBBL Hovedpostkasse; D-DEP - enhedspostkasse; fvm@fvm.dk; sum@sum.dk; NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse; skm@skm.dk; trm@trm.dk; um@um.dk; oim@oim.dk; fes@mil.dk; stm@stm.dk; regioner@regioner.dk; kl@kl.dk; Jens.Siggaard.Andersen@tmf.kk.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; abj@affaldplus.dk; atvmail@atv.dk; peter@akdgruppen.dk; akf@akf.dk; ae@ae.dk; cfw@ari.dk; arla@arlafoods.com; ai@asfaltindustrien.dk; dn@avv.dk; bat@batkartellet.dk; info@batteri.dk; sustainability@bestseller.c; bl@bl.dk; biogas@lf.dk; BFE; juj@lf.dk; kontakt@bryggeriforeningen.dk; info@byggesoc.dk; lhb@vestfor.dk; forbrugerservice@carlsberg.dk; info@concito.dk; coop@coop.dk; info@cphcleantech.com; joannis.bakas@cri.dk; jesper.busk@compass-group.dk; cowi@cowi.dk; hello@cradlepeople.dk; info@danishfashioninstitute.dk; s-engros@dagrofa.net; daka@daka.dk; dakofa@dakofa.dk; mc@dakofa.dk; design@ddc.dk; dn@dn.dk; d-r-c@d-r-c.dk; bls@danskaffald.dk; mail@danskaffaldsforening.dk; da@da.dk;

7. april 2015/LKR

Vedr. Høring af udkast til Strategi for affaldsforebyggelse / journalnummer MST-774-00081

Branchen Forbrugerelektronik (herefter BFE) takker for lejligheden til at indgive høringssvar på udkast til Strategi for affaldsforebyggelse. BFE repræsenterer en række leverandører af forbrugerelektronik, der for langt hovedparten ikke producerer i Danmark.

BFE bakker op om Regeringens målsætning om at gøre det nemmere at genbruge og genanvende elektronik samt elektronikaffald. De private elektronik-producenter har dog allerede et naturligt fokus på at optimere ressourcudnyttelsen og reducere spild, da det som regel vil indebære omkostningsbesparelser.

BFE har imidlertid tre overordnede pointer:

1. Ny elektronik fremmer innovationen og produktiviteten i samfundet. Regeringens initiativer bør derudover understøtte private virksomheders forsøg på at øge andelen af genbrug uden at hæmme den samfundsmæssige udvikling.
2. Regeringen bør sikre, at initiativer afstemmes internationalt og som minimum på EU-plan, således at planerne er realisérbare og bæredygtige samt ikke-konkurrenceforvridende for Danmark.
3. Frivillige aftaler med branchen er vejen til de mest konstruktive og effektive løsninger. Kommentarer til enkelte konkrete tiltag (jf. rapportens side 52-53)

Ad 1. Ny elektronik går hånd i hånd med innovation og produktivitet

BFE vil understrege, at man som brancheforening har en interesse i at forlænge levetiden på elektronikprodukter og dermed begrænse andelen af elektronikaffald. Det er blot afgørende, hvordan en sådan målsætning kan nås, så udmøntningen ikke ender med at virke som en barriere for innovation og introduktion af ny teknologi.

Det er korrekt, at forbrugerelektronik ofte forældes hurtigere end det har udtjent sin levetid og mange elektronikproducenter udvikler løsninger med mulighed for at opdatere softwaren for dermed at forlænge produktet levetid. På trods af sådanne produkters mulighed for at opdatere indholdet, kan det fortsat være svært for et SMART TV, en computer eller en smartphone at være konkurrencedygtig i brugeroplevelse og præstationsevne sammenlignet med et nyt produkt. I den sammenhæng er det vigtigt at huske, at Danmark er i front, når det kommer til produktivitet, hvilket har en sammenhæng med den korte alder på vores elektronik. Vi har derfor som samfund ikke altid en interesse i at forlænge levetiden på forbrugerelektronik, hvis det bliver på bekostning af produktiviteten.

En alternativ måde at forlænge levetiden på forbrugerelektronik praktiseres af flere af BFE's medlemmer, der eksempelvis har programmer, hvor man indsamler brugt elektronik og sender til markeder med et generelt lavere teknologisk stade og dette har været en måde for elektronik-virksomhederne forny deres forretningsmodeller og samtidig

forlænge produkters levetid. Det er særdeles afgørende, at Regeringens initiativer ikke kommer til at blokere for de private virksomheders initiativer.

Ad 2. Elektronikbranchen er global og lige konkurrence fordrer lige vilkår – så initiativer skal afstemmes internationalt eller på EU-plan

Rapporten nævner, at Regeringen vil følge det internationale arbejde med at udvikle indikatorer inden for området samt fokusere på at tilvejebringe mere viden samtidig med, at der i EU arbejdes for at fremme ressourceeffektivitet og reducere antallet af problematiske stoffer i nye elektronikprodukter, så de lettere kan genbruges og genanvendes.

BFE vil gerne bakke op om det europæiske og det internationale perspektiv, som er en forudsætning for, at Regeringens initiativer kan gennemføres uden at skævvride konkurrencen for de danske elektronik-leverandører.

Det nævnes eksempelvis, at Regeringen arbejder for et forbud mod farlige stoffer i elektronik gennem en ændring af EU's direktiv om begrænsning af farlige stoffer i elektronik (RoHS), herunder vurdering af bromerede flammehæmmere i elektronik. BFE bakker op om det europæiske fokus som er eneste måde at løse problemet og få udviklet erstatninger som har samme niveau af sikkerhed.

Både ftalater og bromerede flammehæmmere har jo oftest været anvendt på grund af sikkerhed, så de elektroniske ledninger ikke knækker eller overophedede fjernsyn ikke går i brand. Derfor har industrien brug for tid til at udvikle bæredygtige alternativer uden at gå på kompromis med sikkerheden – og dette kræver en fælleseuropæisk indsats.

Ad 3. Samarbejde mellem branche og myndigheder giver de bedste løsninger

BFE deltager allerede i en frivillig brancheaftale med Miljøstyrelsen og ser positivt på muligheden for at fremme miljørigtigt design under forudsætning af, at initiativet påtænkes udført på en konstruktiv måde.

Det er helt afgørende for et sådant samarbejde, at der fra begge sider er et ønske om at sikre høj faglighed og konstruktive løsninger. I den sammenhæng skal BFE bemærke, at foreningen ikke er enig med udmøntningen af alle Regeringens initiativer:

Først og fremmest er initiativ nr. 31 om Forbrugerproduktindsatsen med fokus på kemiske stoffer i forbrugerprodukter.

BFE er overrasket over og undrende over, at Regeringen har valgt at få Forbrugerrådet TÆNK – der er en privat lobbyorganisation – til at kontrollere de kemiske stoffer i forbrugerprodukter. BFE ville være langt mere tryk ved at lægge denne opgave hos Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion eller som minimum have kemikalieinspektionen skulle kvalitetssikre og styre Forbrugerrådet Tænk Kemi.

Gode samarbejdsrelationer i et offentligt-privat samarbejde kræver en seriøs faglig indsats og en troværdig myndighedsindsats, der ikke er iblandet private interesser.

Dernæst initiativ nr. 62 om kortlægning af potentialet for genbrug og reparation af elektronikaffald afleveret på genbrugsstationen. BFE er bekymrede for kommunale tiltag med at videresælge vores medlemmers produkter uden sikring af reklamationsret og lignende beskyttelse, som er pålagt de private virksomheders salg af brugt elektronik. Der

er både tale om et stærkt markedsforstyrrende tiltag, men såfremt produkter videresælges uden tilstrækkelig servicering, vil forbrugeren samtidig få en dårlig oplevelse, som vil skade det pågældende brand. BFE må stærkt opfordre til at dette initiativ ikke realiseres.

Undertegnede står naturligvis til rådighed for uddybende svar

Med venlig hilsen

Laila Kelp Rasmussen
Direktør BFE

LKR@bfe.dk
BFE, Carl Jacobsens Vej 12A, 2500 Valby

Rikke Reetz

Fra: Maria Wagner Reinhard <maria@choraconnection.onmicrosoft.com>
Sendt: 7. april 2015 14:03
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Mads Randbøll Wolff
Emne: MST-774-00081
Vedhæftede filer: ChoraConnection_høringssvar_DanmarkUdenAffald_II_070415.PDF

Goddag.

Modtag venligst Chora Connections høringssvar til høringsudkast af Strategi for affaldsforebyggelse "Danmark Uden Affald II".

På forhånd tak og god dag.

De bedste hilsener / Kind regards,

Maria Wagner Reinhard
Sustainable Business Models

ChoraConnection

creating resilient and sustainable societies

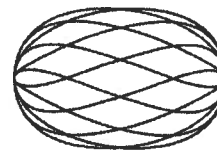
m: [+45 53 86 46 84](tel:+4553864684)

a: Pasteursvej 24, DK-1799 København V

e: maria@choraconnection.dk

url: www.choraconnection.dk

Høringssvar

-på udkast af Strategi for affaldsforebyggelse MST-774-00081

7. april 2015

Chora Connection fremsender hermed høringssvar vedrørende regeringens Strategi for Affaldsforebyggelse. Chora Connection er et nyt center, hvis ambition er at bidrage til udviklingen af et mere bæredygtigt og resilient samfund gennem en handlingsorienteret, tværsektoriel og holistisk tilgang. Vi blev officielt etableret d. 1. januar 2015 og er støttet af Velux Fonden. Vi er katalysatorer, facilitatorer og brobyggere for en bæredygtig forandring i samfundet.

Generelt finder Chora Connection, at *Strategi for Affaldsforebyggelse* er en relevant strategi med et godt potentiale for at iværksætte nye løsninger på velkendte problemstillinger. Vi konstaterer derfor følgende:

- Chora Connection støtter regeringens affaldsforebyggelsesstrategi i forhold til de overordnede mål om at opnå ressourceeffektive virksomheder med forbedret konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse samt borgere med bæredygtigt forbrug.
- Overordnet støtter vi strategiens fokusområder og initiativer. Specielt fremhævelsen af bæredygtige virksomheder og –forbrugere er et stærkt fokus, som vi bakker solidt op om.
- Vi hæfter os dog ved, at initiativerne primært repræsenterer indledende skridt (rådgivning, oplysning, analyser, o. lign.) i forhold til at fremme formålet. Vi savner således de *konkrete, skarpe virkemidler*, der kan have en effekt her og nu i forhold til etablering af reelle partnerskaber samt resultatopnåelse heraf.
- Et fokus på alle led af værdikæden samt tværfagligt og -sektorielt samarbejde er afgørende parametre i affaldsforebyggelsesstrategien. Vi bakker op om det markante fokus på partnerskaber, som kan bidrage til at sikre en *holistisk tilgang*. En strategi er et godt udgangspunkt for forandring, men alene er den dog ingen garanti for, at der sker noget som helst. Vi finder det derfor væsentligt at pege på behovet for, at der med strategien også allokeres den nødvendige opmærksomhed til, hvordan strategiens målsætninger mere aktivt kan fremmes gennem *etablering, facilitering og videreudvikling af effektive partnerskaber*.
- At motivere virksomheder og borgere til en ansvarlig og bæredygtig adfærd gennem oplysning og vidensopbygning er et vigtigt parameter i strategien. Vi mener dog, at der i højere grad også bør fokuseres på virkemidler til at promovere *handling her og nu*. Med det akutte pres på klodens ressourcer er det altafgørende, at der skabes en tilstrækkelig effekt også på *kort sigt*.
- I strategien savner vi overordnede *mål* for ressourceeffektivisering. Ifølge forebyggelsesmålene omtalt i §29 i EU affaldsdirektivet skal sådanne mål bryde forbindelsen imellem økonomisk vækst og miljømæssig påvirkninger associeret med genereringen af affald. Til sammenligning og jf. EEA, 2014¹, har flere EU lande inkluderet kvantitative affaldsforebyggende mål såsom Belgien, Finland, Letland, Italien, Holland, Portugal, Slovakiet, Spanien og Sverige.

---

¹ Det Europæiske Miljøagentur, rapport "Waste Prevention in Europe – the status in 2013", 2014.

- Den foreslåede indsats om at øge fokus og at yde en konkret indsats for at identificere reguleringsmæssige barrierer for øget ressourceeffektivitet og forslag til forenklinger heraf, finder vi meget essentiel. Vi savner dog et konkret forslag til, hvordan denne task force overordnet vil gribe opgaven an, hvor omfattende man vil analysere virksomhederne og hvilke indsatsområder, man vil prioritere. Kan man fx give indikationer af, hvilke reguleringsmæssige barrierer det overhovedet vil være realistisk at gøre noget ved?
- Affaldsstrategien synes ikke at være koblet eller koordineret i forhold til beslægtede regeringsinitiativer. Det er vores vurdering, at en kobling mellem affaldsstrategien og eksempelvis regeringens arbejde med bioøkonomi, som blandt andet præsenteret i "Vækstplan for vand, bio og miljøløsninger" fra 2013, kunne give et stærkere udgangspunkt for implementeringen af strategien. Det er derfor vores anbefaling, at der sker en samordning til blandt andet bioøkonomi arbejdet.

Partnerskaber og netværk

Det er essentielt, at partnerskaber forvaltes og faciliteres af en uafhængig og neutral aktør, som har ekspertisen til at sikre de overordnede samfundsinteresser og -mål både i forhold til en miljømæssig bæredygtighed, den positive samfundsøkonomiske case og en solid sammenhængende samfundsudvikling. Denne uafhængige aktør skal samtidig være i stand til at prioritere og bygge bro mellem de rette aktører samt løbende vedligeholde og output-maksimere alle parternes og de samfundsmæssige interesser. Herigennem tilsikres meningsfulde og langsigtede partnerskaber og resultater.

Chora Connection kan bistå med at skabe en sådan udvikling via en forandringskatalyserende, faciliterende, brobyggende og samfundsudviklende rolle. Da vi har en tværfaglig, tværsektoriel, holistisk og handlingsorienteret tilgang, sikrer vi en solid fremgang med blik for skalerbar og langvarig effekt.

Kommuner

Kommunerne er en eksekverende part af strategien. Vi mangler overordnet retningslinjer og mål for, hvordan kommunerne selv kan bidrage til affaldsforebyggelse, og undgår at bevæge sig i hver sin retning. Der er fx ikke formuleret nogle krav til, hvordan kommunerne kan komme tættere på borgerne samt animere og debattere en bæredygtig dagsorden. Vi savner mål for, hvordan kommunerne kan ensrette deres indsatser og samarbejde på områder, hvor oplagte synergieffekter og vidensdeling kan udnyttes.

Afslutningsvis

Vi støtter en fremadskuende og handlingsorienteret strategi, der modigt viser, hvordan DK tør at gå foran. At vi hører med blandt de førende lande inden for udvikling af affaldsforebyggelse. Vi kender problemet, vi har tilstrækkelig viden til at agere, vi mangler blot at få omsat strategierne til handling.

Chora Connection uddyber gerne dette hørings svar, stiller sig til rådighed for dialog og samarbejde om at omsætte strategien til handling.

Venlig hilsen

Direktør, Mads Randbøll Wolff

Chora Connection

mads@choraconnection.dk

www.choraconnection.dk

Rikke Reetz

Fra: Morten Carlsbæk <mc@dakofa.dk>
Sendt: 7. april 2015 15:47
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Ole Morten Petersen
Emne: MST-774-00081 DAKOFAs Netværk for Kommunale Anliggender - høringssvar på udkast til Strategi for affaldsforebyggelse
Vedhæftede filer: MST-774-00081 DAKOFAs Netværk for Kommunale Anliggender - høringssvar affaldsforebyggelsesstrategien.PDF

Vedr. MST-774-00081 – høringssvar på udkast til Strategi for affaldsforebyggelse.

Hermed fremsendes høringssvaret fra DAKOFAs Netværk for Kommunale anliggender.

Venlig hilsen / Kind regards
DAKOFA

Morten Carlsbæk
Fagkonsulent, M.Sc.
Dir.tel: (+45) 3264 6128 E-mail: mc@dakofa.dk

Dansk Kompetencecenter for Affald / Waste & Resource Network Denmark
Vodroffsvej 59, 1., DK-1900 Frederiksberg C
Tel: (+45) 3296 9022 www.dakofa.dk

Vær en del af DAKOFAs store netværk - Bliv medlem nu! Få DAKOFAs elektroniske nyhedsbrev – tilmeld dig her

Husk også DAKOFAs konference "Fremtidens genbrugspladser –hvordan kan vi udvikle pladserne optimalt?" den 9. april 2015 i København. Se mere her, hvor tilmelding er mulig.

Miljøstyrelsen
Jord & Affald
Strandgade 29
1401 København K
mst@mst.dk

7. april 2015

Høringssvar: Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse (j.nr. MST-774-00081)

Miljøstyrelsen har den 4. februar 2015 sendt et udkast til Strategi for affaldsforebyggelse i høring frem til og med den 7. april 2015. DAKOFA har i den forbindelse oploADED høringssudkastet til affaldsforebyggelsesstrategien på www.dakofa.dk samt diskuteret udkastet på et møde den 24. februar 2015 i DAKOFAs Netværk for Kommunale Anliggender. Dette notat samler op på de kommentarer og bemærkninger, der er fremkommet på dette netværksmøde.

Det skal pointeres, at et DAKOFA-netværks høringssvar ikke er udtryk for foreningen DAKOFAs holdninger eller meninger. Desuden har medlemmerne af DAKOFAs Netværk for Kommunale Anliggender haft mulighed for at fraskrive sig deltagelse i dette konkrete høringssvar og/eller netværkets medlemmer kan deltage i andre høringssvar fra andre høringsberettigede parter. Dansk Affaldsforening samt AffaldPlus er begge medlemmer af DAKOFAs netværk for kommunale anliggender - de ønsker ikke at medvirke i nærværende høringssvar men henviser hver især til egne høringssvar¹.

Overordnede bemærkninger

DAKOFAs Netværk for Kommunale Anliggende hilser affaldsforebyggelsesstrategien velkommen som et godt inspirationspapir for den videre dialog med borgere og virksomheder.

Når Regeringen næste gang sender de to nye strategier i høring (svarende til Ressourcestrategi I "strategi for affaldshåndtering" og Ressourcestrategi II "strategi for affaldsforebyggelse") vil det være en fordel, hvis udkast til strategi for affaldsforebyggelse sendes i høring før (eller evt. samtidigt med) udkastet til strategi for affaldshåndtering, fordi affaldsforebyggelsen har indvirkning på affaldshåndteringen.

Kommunerne bør have initiativret til affaldsforebyggelse

Affaldsforebyggelsesstrategien mangler en klar markering af kommunale aktiviteter, handlinger og frem for alt kommunernes rolle med hensyn til affaldsforebyggelse og genbrug. Det er uklart,

---

¹ Miljøstyrelsen er også med i netværket men medvirker naturligvis ikke i dette høringssvar på Regeringens strategi.

hvem der – ud over de relevante statslige myndigheder – konkret er involveret, og hvem der er aktørerne over for forbrugere og virksomheder.

Affaldsforebyggelsesstrategien bør vise, at kommuner har en forpligtigelse til at arbejde med bl.a. 'Forberedelse med henblik på genbrug', og at kommunerne kan have en bredere rolle inden for affaldsforebyggelse. Strategien bør nævne specifikt, at kommunerne har en initiativret inden for affaldsforebyggelse og genbrug. Allerede i dag er der adskillige kommunale forsyninger (A/S og I/S), som har gennemført initiativer, der giver mere fokus på og fremmer affaldsforebyggelsen og genbruget. Der er her en klar parallel til, at vandselskaber og energiselskaber vejleder om lavere vandforbrug henholdsvis lavere energiforbrug, og på samme måde bør kommuner og affaldsselskaber kunne vejlede om forebyggelse af affaldsdannelse.

Kommunerne og deres affaldsselskaber har i forvejen dialog med borgerne/forbrugerne og virksomhederne om deres affaldshåndtering, og synergieffekterne med også at inddrage affaldsforebyggelse i denne dialog er iøjnefaldende.

Klarere mål og stærkere virkemidler er ønskelige
DAKOFAs netværk for kommunale anliggender finder affaldsforebyggelsesstrategiens mål og virkemidler relativt vage og upræcise. Der mangler f.eks. mål for andelen af grønt byggeri og grønne indkøb i staten, regionerne og kommunerne. Det synes oplagt, at strategien som minimum opstiller et krav om, at staten skal tilstræbe en given andel grønt nybyggeri og given andel grønne indkøb. Kommunerne og regionerne kan opfordres til at opnå mindst samme andel af grønt nybyggeri og grønne indkøb som opstillet for staten.

Strategien bør nævne, hvordan der vil blive arbejdet med at få inddraget de økonomiske styringsmidler for at fremme affaldsforebyggelse og genbrug (fx. mangler afgiftsvinklen helt). En gradueret, løbende indfasning af sådanne økonomiske styringsmidler vil give virksomheder, forbrugere og offentlige institutioner et stærkere incitament til at arbejde i den rigtige retning.

Afsluttende bemærkninger

Det er glædeligt, at Danmark nu får sin første nationale strategi for affaldsforebyggelse. Netværket håber, at den vil være med til at give alle ansvarlige aktører mulighed for at fremme en ressourcemæssig god og fremtidssikret tilgang til vort (forhåbentligt begrænsede) affald.

På vegne af DAKOFAs netværk for kommunale anliggender

Karen Lübben

Formand for DAKOFAs netværk for kommunale anliggender

Fra: Simon Stig-Gylling [<mailto:ssg@danskbyggeri.dk>]

Sendt: 9. april 2015 09:59

Til: Lisbet Poll Hansen

Emne: Hørings svar om affaldsforebyggelse

Hej Lisbeth

Her er vores høringssvar lidt forsinket. Beklager forsinkelsen. Hvis jeg skal sende det til flere, så sig lige til.

Venlig hilsen

Simon Stig-Gylling

Miljøkonsulent

Erhvervs- og brancheservice

Tlf. direkte: 72 16 02 67 · Mobil: 31 60 99 08

danskbyggeri

Vi samler byggeri, anlæg og industri

Nørre Voldgade 106 · 1358 København K
www.danskbyggeri.dk · [Abonner på nyheder](#)

DANSK BYGGERIS årsdag 2015
Onsdag den 29. april

Tilmeld dig **HER**

Til Miljøstyrelsen

MST-774-00081

07. april 2015
Dokumentnr.: 2189373

Høringssvar på Strategi for affaldsforebyggelse og Evaluering af eksempler på affaldsforebyggelsesforanstaltninger (bilag 2)

Som Danmarks største affaldsproducerende erhverv er det med stor interesse at Dansk Byggeri kan læse, at regeringen understøtter, at det bliver lettere for bygge- og anlægsbranchen at agere mere ressourceeffektivt, at problematiske stoffer håndteres sundheds- og miljømæssigt forsvarligt, samt at sikre bedre vidensdeling på tværs af sektoren. Dansk Byggeri støtter denne dagsorden, og ser med glæde frem til det videre samarbejde med styrelsen på dette område.

Partnerskab om bæredygtigt byggeri og affaldsforebyggelse

En forudsætning for at en bedre vidensdeling på tværs af sektoren løftes, er at parterne har et sted de kan søge denne viden. I denne sammenhæng er især bygherren, med de seneste ændringer i affaldsbekendtgørelsens kap. 13, hårdt stillet. Vidensniveauet blandt entreprenører, rådgivere og kommuner halter også en del, og det er derfor magtpåliggende for Dansk Byggeri at påpege, at et videncenter kan sikre dette vidensniveau. Dansk Byggeri er derfor meget åbne overfor at indgå i et samarbejde under dette partnerskab, og ikke mindst høre hvad Miljøstyrelsen har at byde ind med økonomisk på dette område.

Strategien lægger op til, at der både skal være frivillige og forpligtende samarbejder. Vi vil i denne sammenhæng påpege, at vi nok heller ikke kommer uden om at se på incitamenterne hos bygherren for at bygge mere bæredygtigt og producere mindre forurenede affald. Noget Dansk Byggeri gerne vil hjælpe med at løse i den videre dialog med styrelsen og andre af byggeriets parter.

Skærpede krav til nedrivning

Som styrelsen også er bekendt med, så følger Dansk Byggeri dette initiativs udvikling med stor interesse. Der er ingen tvivl om, at på de større nedrivningsprojekter er der et stort potentiale for at sikre store mængder genanvendelsesklare og genbrugeligt bygge- og anlægsaffald. Dette forudsætter naturligvis, at bygherren, i såvel planlægning såvel som udførelsesfasen, har fokus på, at nedrivningsprocessen foregår selektivt og de miljøfarlige stoffer og materialer fjernes ved kilden. Håndtering af miljøfarlige stoffer kan inddrages i uddannelsen af folk der skal udføre nedrivning og renovering. Dansk Byggeris ekspertise står naturligvis til jeres rådighed ved udarbejdelsen af dette initiativ.

MUDP-Økologisk og bæredygtigt byggeri

Dansk Byggeri er naturligvis glade for, at dette initiativ er med til at sætte fokus på udvikling af nye og mere bæredygtige metoder til fremme af et mere bæredygtigt byggeri. Initiativer til at fremme denne udvikling er naturligvis velkomne, det er dog vigtigt, at initiativerne harmonerer med byggeriets processer. Hvis man fra politisk side ønsker mere bæredygtigt byggeri, og få løst udfordringerne med forureningen med miljøfarlige stoffer i de store tunge affaldsfraktioner inden for bygge- og anlægsaffaldet, så skal der naturligvis mere vidtgående initiativer til. Dannelsen af et effektivt marked for brug af genanvendeligt bygge- og anlægsaffald vil være en langt større motivationsfaktor til at fremme et mere bæredygtigt byggeri.

Vi står naturligvis til rådighed for en uddybning af dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Simon Stig-Gylling

Mirja Crone

akt 62

Fra: Jakob Lamm Zeuthen <jlz@danskerhverv.dk>
Sendt: 7. april 2015 16:38
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Jakob Lamm Zeuthen
Emne: Dansk Erhvervs Høringssvar til Strategi for Affaldsforebyggelse MST-774-00081
Vedhæftede filer: Strategi for affaldsforebyggelse Høringssvar Dansk Erhverv journalnummer MST-774-00081.PDF

Kære Miljøstyrelsen

Hermed Dansk Erhvervs høringssvar.

Med venlig hilsen

 Jakob Lamm Zeuthen
Miljøpolitisk chef

MOBIL: +45 2083 0412
DIREKTE: +45 3374 6114
JLZ@DANSKERHVERV.DK

**DANSK
ERHVERV**

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for fremtidens erhverv. Vi repræsenterer 17.000 virksomheder og 100 brancheorganisationer inden for handel, rådgivning, oplevelse, transport og service.

DANSK ERHVERV
BØRSEN
DK-1217 KØBENHAVN K
WWW.DANSKERHVERV.DK

T. +45 3374 6000
F. —
CVR NR. 43232010
INFO@DANSKERHVERV.DK

**VIDSTE DU, AT
HVER 8. PRIVATANSATTE
ARBEJDER I DETAILHANDLEN?**

Læs Dansk Erhvervs nye detailanalyse [her»](#)

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Journalnr. MST-774-00081
Sendt pr. e-mail mst@mst.dk

7. april 2015

Høring af udkast til Strategi for affaldsforebyggelse

Dansk Erhverv har modtaget høring af udkast til Strategi for affaldsforebyggelse og har følgende kommentarer.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv støtter regeringens ambitioner om at øge genanvendelsen gennem ressourcestrategien "Danmark uden affald" og at reducere spild og undgå at værdifulde ressourcer bliver til affald, som udkastet til Strategi for affaldsforebyggelse beskriver. Dansk Erhverv er meget positiv overfor, at strategien ønsker løsninger udviklet gennem partnerskaber og virksomhedsinvolvering, da det vil sikre mere konkrete løsninger og derigennem give strategien en forankring i virksomhederne og virkeligheden.

Dansk Erhverv mener, at ressourceeffektivitet og omstilling er vigtig for miljøet og for samfundets fremtidige konkurrenceevne. Da ressourcestrategiens 1. del, "Danmark uden affald", var i høring fremførte vi, at strategien var upræcis i sin tilgang og manglede konkrete forretningsincitament, som kunne stimulere anvendelse af genanvendte materialer og øge efterspørgslen efter mere bæredygtige produkter. Strategien fokuserede ensidigt på affald og ville ikke få den store betydning for den omstilling, som især store private virksomheder i årevis har drevet fremad.

Det er vigtigt, at der er en kobling og sammenhæng mellem ressourcestrategiens 1. del og 2. del, som nu foreligger i udkast. Det er grundlæggende, at forebyggelse af affald bør komme forud for omstilling til en ny type affaldsinfrastruktur, så kapaciteten kan tilpasses fremtidens affaldsressourcer, herunder bl.a. kapacitet i forhold til sorterings- og bioforgasningsanlæg. Da strategierne kommer i omvendt rækkefølge med års mellemrum fremgår det ikke tydeligt, hvordan den samlede strategi fra forebyggelse til omstilling af affaldsinfrastrukturen hænger sammen. Vi anbefaler derfor, at Miljøstyrelsen tydeliggør sammenhængene.

JLZ
jlz@danskerhverv.dk

Side 1/7

-

Vores ref.: SAG-2013-03993

-

487530

Datagrundlaget har lav kvalitet

Ressourcestrategiens grundforudsætning hviler på affaldsmål og styringen sker via datagrundlaget i Miljøministeriets affaldsdatasystem. Når datakvaliteten er for lav vanskeliggøres en løbende vurdering og justering af indsatsen og af de økonomiske investeringer, så mål og omstilling nås mest muligt bæredygtigt.

Manglende inddragelse af centrale aktører

Strategien stimulerer ikke tilstrækkeligt efterspørgsel efter genanvendelse, når man udelader relevante incitamenter for at stimulere interessen hos f.eks. forbrugere og det offentlige indkøb. Generelt er relevant og effektiv stimulering af efterspørgsel afgørende vigtigt for at mindre virksomheder igangsætter en udvikling af mere bæredygtige produkter. Store virksomheder kan ofte i højere grad afsætte ressourcer til langsigtede investeringer, hvorimod mindre virksomheder i mange tilfælde i højere grad må reagere mere kortsigtet forretningsmæssigt på en mere konkret efterspørgsel. Strategien virker hermed afkoblen for størstedelen af erhvervslivets virksomheder. Strategien har en række økonomiske støtteinitiativer, som også retter sig til små virksomheder, såsom den Grønne Innovationspulje og Danmarks Grønne Investeringsfond. Dansk Erhverv er meget enig i nødvendigheden af disse støtteordninger og ønsker også at bidrage til, at virksomheder knyttes til dem. Virkeligheden er dog, at mange virksomheder først reagerer på sådanne støtteordninger, når de kan fornemme en klar efterspørgsel, der kan sikre, at investeringen kan hentes hjem inden for en acceptabel årrække.

Når strategien fokuserer med affaldsmål styrker den primært store virksomheders indsats, der kan udnytte effektiv logistik og håndtere en indsamling af store affaldsmængder. Det er relevant med affaldsmål, men indebærer dog en åbenlys risiko for, at mange små og mindre virksomheder kommer til at betale ekstra økonomiske omkostninger til affaldsbehandling, fordi kommunerne vil miste affaldsmængder i deres forbrændingssektor og må indhente økonomien andetsteds. Et konkret eksempel er, når de tre største dagligvarevirksomheder, der fremstiller 85 procent af det organiske affald indenfor egen branche selv har målsætninger om at håndtere 50-60 pct. til bioforgasning i 2015 og 85 pct. i 2018, så vil affaldsforbrændingssektoren miste over 100.000 tons affald i 2018. Dette vil give forbrændingssektoren en stigende overkapacitet inden for de nærmeste år, og kommunerne kan kun kompensere den udhulede forbrændingsøkonomi ved at overføre omkostningerne til andre virksomheder.

Når en virksomhed skal skaffe sig af med affald betaler den typisk mellem kr. 300 - 800 pr. behandlet ton affald afhængig af kommune og niveau. Denne forskel må formodes at vokse som omstillingen skrider frem. Dansk Erhverv anbefaler, at regeringen straks igangsætter en grundig analyse af, hvilken betydning resourcestrategien og omstillingen får for små og mellemstore virksomheders økonomi og konkurrenceevne. Små virksomheder udgør den største del af erhvervslivet i Danmark og er dermed helt essentielle for den samlede konkurrenceevne.

Omstillingen er først lykkedes, når samfundet efterspørger ressourceeffektivitet og produkter med genanvendte materialer. Dansk Erhverv anbefaler derfor, at strategien udvikler et nyt fokus med nye mål, der kan vurdere udviklingen i genanvendelse af materialer i nye produkter og efterspørgslen.

Specifikke bemærkninger

Dansk Erhverv er meget positiv, når det gælder de valgte virkemidler, der sigter på at finde løsninger udviklet gennem partnerskaber og involvering af virksomheder. Omstillingen af samfundet er en kompliceret øvelse, som påkræver inddragelse af hele erhvervslivet og styring efter et solidt datagrundlag, så der er derfor fortsat behov for en kraftig justering af den samlede strategi.

Udkastet er vanskeligt at forholde sig konkret til, da der ikke er specifikke målsætninger og da mange af initiativerne skal gennemføres i regi af partnerskaberne. Det gør indsatsen uigennemsigtig og en indsats gennem partnerskaber åbner op for, at kun relativt få danske virksomheder med ressourcerne i orden kan få glæde af indsatsen. Virkemidlerne i forebyggelsesplanen kan derfor risikere at forfordele de små virksomheder.

Det er forståeligt, at det kan være vanskeligt at opstille mål uden data, men uden mål er det svært at vurdere effekten af de 72 foreslåede initiativer og om de styrker den markedsbaserede omstilling, som mange virksomheder i årevis har været i gang med. En løsning kan være at forsøge at opstille nogle forebyggelsesmål, der måler på forebyggelse i kommunale institutioner. Kommunerne kan, via deres infrastruktur og centrale styring, bidrage til omstillingen ved at igangsætte forebyggende initiativer i institutionerne. Disse kan vise metoder til at nedbringe f.eks. madspild, tekstilaffald og byggeaffald og deres erfaringer kan efterfølgende udbredes.

Specifikke kommentarer vedr. datagrundlagets kvalitet

Dansk Erhverv vil gerne påpege en række forhold, som forringer datagrundlagets kvalitet:

- Forskellige data for affaldsmængder for samme sektorer. F.eks. angiver rapporterne "Kortlægning af madaffald i Servicesektoren (MST 2014)" og Ressourceplanen (MST 2013) ekstremt forskellige affaldsmængder for detail/engros (153.000/5.200 ton/år og 65.000/27.000 ton/år).
- Strategien viser ikke forståelse for, hvordan service- og detailsektoren skal defineres. Dansk Erhverv hjælper gerne med at belyse dette.
- Der er stor mangel på sektorbaserede data. F.eks. kan service-sektoren opdeles i henholdsvis den private (49 pct. af arbejdsstyrken) og den offentlige sektor (30 pct. af arbejdsstyrken) og det vil give mening for indsatsen at udvikle specifikke data for den private service-sektors 11 delsektorer, da deres materialeforbrug og affaldsmængder er forskellige.
- Strategierne har ingen konkrete data for den offentlige service-sektor på trods af dens store betydning for omstillingen. Af de 100 største virksomheder er omkring 90 offentlige virksomheder, som i gennemsnit har 5-6.000 ansatte. En målrettet indsats ud fra et solidt datagrundlag vil være højst relevant i forhold til omstillingen.

- Data opstiller ikke realistiske scenarier for fremtidige affaldsstrømme. I Miljøstyrelsens FRIDA-rapport "Fremskrivning af generering og behandling af affald" fra marts 2015, fremskrives affaldsmængderne frem til 2030. FRIDA-rapporten konkluderer et fald i husholdningsaffaldet og en stigning af industriaffaldet. Dansk Erhverv er uenig i rapportens konklusioner, fordi væsentlige trends undlades. Rapporten tager ikke højde for den hastigt stigende e-handel på mellem 15-19 pct. årligt. E-handel medfører betydeligt større emballagemængder, der føres uden om de fysiske butikker og direkte til forbrugerne. Transportemballage fra e-handlede produkter mere end fordobler emballagemængderne fra indkøb i fysiske butikker. I 2014 var 10 pct. af privatforbruget e-handel. FRIDA-rapporten fremskriver endvidere en stigning af industriaffald, hvilket vi heller ikke er enig i. Udviklingen i arbejdspladser betyder, at der genereres flere nye arbejdspladser i serviceerhvervet og her som følge af serviceeksport. Modsat er der et fastetableret fald i antallet af industriarbejdspladser. Med dette vil der være en trend mod, at affaldet ændres fra industriaffald til at være mere rene affaldstyper som pap og plast.
- Affaldsdata fra det offentliges indsats er af ekstremt ringe kvalitet. Miljøstyrelsen offentliggjorde i marts 2015 de hidtil mest detaljerede oplysninger fra affaldsdatasystemet om affaldsproduktion og viderebehandling til genanvendelse i kommunerne. Og det var rygende læsning taget i betragtning datasystemet væsentlige betydning for strategien. Procenterne vidner om et stort behov for forbedring i kvaliteten af indberetningerne; f.eks. varierer procenten fra 0,051 pct. i Tårnby til 100 pct. på Fanø, hvilket tydeligvis er langt fra virkeligheden.

Dansk Erhverv specifikke bemærkninger til de 72 initiativer

Dansk Erhverv bakker op om forebyggelsesplanens 5 indsatsområder: Madspild, tekstiler, byggeaffald, elektronik og emballager, som vi finder relevante. Vi ser frem til at bidrage til initiativerne igennem partnerskaberne.

Initiativ 1-20. Omstilling i danske virksomheder.

Dansk Erhverv støtter initiativernes tilgang til at støtte virksomheder, der ønsker at bidrage til omstillingen. Støtteinitiativerne er mest og alt for virksomheder, der har investeringsressourcer. Dansk Erhverv anbefaler, at man udvikler virksomhedscases, hvor små virksomheder er centrale og forsøger at sikre tilknytning af små virksomheder til initiativerne og i partnerskaberne.

21
Initiativ 10. Det er meget relevant at igangsætte en task force, som skal analysere på reguleringsmæssige barrierer for øget ressourceeffektivitet. Vi antager, at det også gælder barrierer som hindrer virksomheder i at udvikle cirkulære forretningsmodeller. Dansk Erhverv vil anbefale, at denne task force også involverer Fødevarer- og Skatteministeriet da der er fødevarer- og skatteregler, der opstiller barrierer for ressourceeffektivitet. Der er f.eks. fødevareregler, der hindrer en bager at sende daggammelt brød tilbage til centralbageriet for at få oparbejdet det til andre formål, hvilket fører til store mængder madaffald. Det er ikke muligt at lave et pantsystem for plastbærepoter, fordi den samme plast pålægges en afgift hver gang den cirkulerer mellem butikken og forbrugeren.

)

Initiativ 12. Videreudvikling af miljøledelse, miljømærker og miljøregnskaber til at håndtere og synliggøre en indsats for ressourceeffektivitet er vigtig. Dansk Erhverv støtter især, at der prioriteres på området. Både Svanen og Blomsten har i dag relativt få kriterier, som sigter på at styrke ressourceeffektivitet og klima og trænger til at blive virkelighedstjekket ved nye livscyklusvurderinger. Dansk Erhverv anbefaler, at Svanen og Blomsten udvikler kriterier for cirkulære forretningsmodeller.

Initiativ 21-31. Grønt forbrug.

Fokus er relevant for, at man kan stimulere effektivt til grønt forbrug, som potentielt kan udløse den nødvendige efterspørgsel, der gør at især mindre virksomheder udvikler grønne løsninger. Dansk Erhverv har dog svært ved at se initiativerne som effektive ifht. at fremme et grønt forbrug i samfundet. Ingen af initiativerne stimulerer til grønt forbrug via incitamenter, der gør det økonomisk attraktivt at vælge grønt. Det er mest udvikling af materialer såsom guides, metoder og vejledninger.

Initiativ 25. Det er fint med en indsats med miljømærker og for at øge antallet af miljømærkede butikker. Man skal blot passe på ikke at stirre sig blind med miljømærkerne, da der er andre løsninger, som fremmer ressourceeffektivitet ligeså effektivt eller mere end miljømærkede løsninger. F.eks. kan Danmarks mest bæredygtige butik sandsynligvis ikke kunne opnå et svanemærke, fordi butikken fokuserede mest på klima og bæredygtige byggematerialer. Der er endvidere åbnet butikker, der kun sælger produkter med genanvendte materialer, som heller ikke kan opnå et svanemærke. Dansk Erhverv vil anbefale, at indsatsen bredes ud, så den også omhandler andre former for bæredygtige koncepter. Det vil fremme ressourceeffektivitet i højere grad og give forbrugere flere oplevelser.

Initiativ 31. Når der igangsættes en forbrugerindsats med fokus på kemiske stoffer for at stimulere til grønt forbrug lægges initiativet sandsynligvis i hænderne på Forbrugerrådet TÆNK Kemi. Forbrugerrådet TÆNK Kemi er et initiativ søsat af Miljøministeriet og som sådan er informationsindsatsen fra Forbrugerrådet blåstemplet af ministeren. Det er vigtigt, at informationskampagner baseres på saglighed og med information som Miljøministeriet kan stå inde for. Kampagner skal ikke hænge virksomheder, som sælger lovlige produkter, ud i medierne og opskræmme forbrugerne med overdrevne påstande og uden at give gode råd til alternative og bedre løsninger. Det er ikke hensigtsmæssigt, at give et råd om bare at "undgå ftalater", som Forbrugerrådet TÆNK Kemi har gjort i en test for hørepropper, når Miljøstyrelsen samtidigt siger, at det ikke er alle ftalater, der problematiske. Vi anbefaler, at Miljøstyrelsen kvalitetschecker Forbrugerrådet TÆNK Kemi's informationskampagner, så informationen bliver på niveau med Miljøstyrelsens egne anbefalinger, og at der ikke lanceres konkurrerende budskaber.

Initiativ 32-38. Mindre madspild.

Dansk Erhverv er med i partnerskabet for mindre madspild, og ser særligt det tværministerielle islæt i partnerskabet som vigtigt for at kunne fjerne konkrete barrierer for bekæmpelse af

madspild. Foruden Miljøministeriet og Fødevarerministeriet er Skatteministeriet afgørende at få inddraget i partnerskabets arbejde.

Som nævnt ovenfor har store private aktører arbejdet målrettet med området i mange år. Desværre efterlyses troværdige data til arbejdet med at udpege oplagte indsatsområder for at kunne pege på flere konkrete løsninger, blandt andet i regi af partnerskabet. Det kan i særlig grad være med til at løfte mindre aktørers indsats og muligheder. Dansk Erhverv støtter regeringens arbejde for en europæisk og gerne global definition af madspild.

Forslaget om at mindske madspild gennem undtagelse af holdbarhedsmærkning på flere fødevarer er godt ment, men Dansk Erhverv tvivler dog på en markant reel effekt på madspild, da de oplagte fødevarer allerede er undtaget krav om holdbarhedsmærkning. En evt. indsats skal ske på EU-niveau, da mærkning af fødevarer er reguleret ved EU-forordning.

Initiativ 53-60. Tøj og tekstiler.

Dansk Erhverv finder initiativerne gode og ønsker at bidrage igennem partnerskaberne. Miljøbelastningen fra fremstilling af tekstiler er væsentlig og håndteres. Udfordringen bliver ikke mindre af, at fremstillingen ligger uden for EU. Vi ser desværre initiativer, hvor virksomheder, som ikke tilslutter sig bæredygtighedsinitiativer hænges ud i medierne. For en forbruger kan det være svært at forholde sig til, hvornår noget tøj er mere bæredygtigt og forstå hvad man skal undgå. Flertallet af borgerne tænker på pris og mode. Dansk Erhverv vil anbefale, at man igangsætter initiativer, som støtter de initiativer der allerede arbejder på at gøre bæredygtighed til det rigtige modesignal. Der skal adfædsændringer til for at få forbrugere til at indkøbe mere bæredygtig tekstiler.

Initiativ 54. Bred initiativet mere ud og giv tilskud til virksomheder, der ønsker at udvikle bæredygtige tekstiler - også med andre mærker end de officielle miljømærker.

Initiativ 61-69. Elektronik.

Elektronik fremstilles af globale producenter og til et internationalt marked. Nationale initiativer, der sigter på at udvikle mere miljøvenlige og ressourceeffektive elektronikprodukter, har derfor lille sandsynlighed for at lykkes. Et eksempel er initiativ 66 og 67, som ikke kan lade sig gøre, fordi der ikke er producenter og industri i Danmark.

Initiativer 61-63. Genbrug og reparation af elektronik. Initiativerne er vigtige at få sat i gang snarest. Dansk Erhverv mener ikke, at man skal igangsætte initiativ 62 om elektronikaffald fra genbrugsstationer, da salg af elektronik på kommunernes genbrugspladser kan være ulovligt og i modstrid med Kommunalfuldmagten. Miljøministeriet bør straks igangsætte en undersøgelse af lovligheden af kommunernes praksis, og hvilke risici den kan medføre de borgere, der køber et genbrugt elektronikprodukt. Kommunerne har ikke kompetencerne til at vurdere, hvornår noget er egnet for genbrug, den kompetence har alene producenten. Kommunerne sælger i dag uden skiltning om, at man har reklamationsret, hvorfor salget er vildledende jf. Markedsføringsloven. Kommuneres salg af elektronik kan også medføre øgede "grå WEEE-strømme", når noget som

burde være blevet til WEEE eksporteres ud af landet eller kan medføre en ringere oparbejdning. Dansk Erhverv er alvorligt bekymret for, at det stigende salg af elektronik hos kommunerne kan medføre uheld hos borgere og dermed underminere genbrugstanken. Miljøministeriet bør beskytte genbrug som en positiv mulighed ved at medvirke til at stoppe kommunernes salg af brugt elektronik.

Med venlig hilsen

Jakob Zeuthen
Miljøpolitisk chef

Rikke Reetz

Fra: Christian Poll <cpo@dn.dk>
Sendt: 7. april 2015 17:04
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Miljøfagligt udvalg; 'Christian Ege (christian@ecocouncil.dk)'; 'Jeppe Juul (jeppe@ecocouncil.dk)'; 'Hans Henrik Samuelsen'; 'Claus Jørgensen (cj@fbr.dk)'; 'Tarjei Haaland (tarjei@nordic.greenpeace.org)'; 'John Nordbo (j.nordbo@wwf.dk)'; Troels Dam Christensen; Susanne Herfelt; 'Nicholas Krøyer Blok (nb@sparkcph.dk)'; 'Søren Lyngsgaard (slyngsgaard@vuggetilvugge.dk)'; Sine Beuse Fauerby; Kasper Pihl Møller; DN Torsdag
Emne: Høringssvar fra DN til Jnr. MST-774-00081 - Danmark uden affald II
Vedhæftede filer: Høringssvar fra DN om Danmark uden affald II_v01.PDF
Prioritet: Høj

Vedhæftet DNs høringssvar til ressourcestrategi II - Danmark uden affald II

 (<http://mst.dk/virkksomhed-myndighed/affald/affaldsforebyggelse-strategi-aktiviteter/>)

Mvh
Christian

Christian Poll
Miljøpolitisk seniorrådgiver
Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20
2100 Kbh Ø
tlf. 31 19 32 49
epost cpo@dn.dk

DN arbejder for en bæredygtig omstilling
Meld dig ind her: www.dn.dk

Dato: 7. april 2015

Til: Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Hørings svar om ressourcestrategi II Danmark uden affald II

Jnr. MST-774-00081

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har med interesse læst udkastet til strategien "Danmark uden affald II" og har følgende kommentarer, som deler sig i nogle generelle og nogle specifikke.

Generelle kommentarer

Generelt finder DN, at udkastet rummer mange af de rigtige emner samt fokuserer på fem relevante sektorer. Desværre er der kun meget svage virkemidler med, og DN er overbevist om, at regeringen med det foreliggende udkast IKKE vil skabe en egentlig omstilling til en cirkulær økonomi eller et Danmark uden affald.

Ud over de svage virkemidler, bærer strategien præg af, at man hverken sætter konkrete mål eller søger at nå disse med målbare midler. En mere effektiv måde at skabe forandring på vil traditionelt være noget i retning af:

1. Hvor er vi nu
2. Hvad vil vi opnå
3. Hvordan kan vi opnå det
4. Hvem skal gøre det

I det foreliggende udkast til strategien for et Danmark uden affald II ser det nærmest omvendt ud:

1. Vi sætter noget i gang
2. Så må vi se, hvor det fører os hen
3. For vi har ikke fastsat, hvor vi gerne vil ende
(målene er formuleret som "bidrage til dit", "støtte op om dat").

Danmark har f.eks. gjort sig mange erfaringer med støtteordninger igennem tiden – f.eks. under Program for renere produkter i 1990'erne samt de tidligere versioner, der støttede renere teknologi-udvikling. Disse ordninger har på samme måde som de, der nævnes i "Danmark uden affald II", kunne skubbe lidt på nogle teknologiske udviklinger og lidt til noget bevidsthed. Det er fint nok at understøtte denne slags udvikling, men spørgsmålet er, hvor meget det flytter i det store billede.

For DN mener, at der skal mere håndgribelige virkemidler i spil, hvis Danmark for alvor skal fra brug-og-smid-væk-og-forbrænd-samfundet til et cirkulært samfund. DN mener, at økonomiske virkemidler samt pantordninger er nogle af de virkemidler, der har vist gode resultater. Der er fortsat behov for, at regeringen tager sit løfte fra regeringsgrundlaget om en grøn af-

giftsreform alvorligt. Det danske afgifts- og skattesystem bør understøtte, at det bliver billigst og nemmest for borgere og virksomheder at vælge de grønneste løsninger.

Når målet er et Danmark uden affald, så bør man også understøtte den nødvendige omstilling til leasing- og abonnementsystemer frem for ejerskab og styrke incitamenten til reparation, opgradering og vedligeholdelse. Der er også behov for at øge garantiperioden fra to år til mere for en række produkter, som i dag produceres med henblik på at gå i stykker kort tid efter de to år er gået.

DN foreslår, at regeringen sætter gang i en række konkrete initiativer, f.eks.:

- Indfører pant på mobiltelefoner, elsparepærer, bæreposer og/eller andre oplagte produktgrupper
- Skaber levetidsforlængelse i form af længere garantiperioder end de to år for visse produkttyper, f.eks. IT- og medieudstyr
- Understøtter leasingløsninger og abonnementsbaserede løsninger, f.eks. ved at give økonomiske fordele til den type af løsninger, skaber utraditionelle partnerskaber f.eks. imellem virksomheder og kommuner, der flytter incitamenten fra skabelse af affald, kommunen kan tjene på, til at holde materialestrømme på markedet for nye produkter.
- Fjerner kommunernes monopol på at behandle husholdningsaffald og på den måde åbne for, at også den affaldsstrøm kan ændre status fra affald til forbrænding til ressource til genanvendelse. Der er stort behov for at skabe de rette incitamenten i de kommunale strukturer, fordi de i dag, hvor kommunerne er medejere af affaldsforbrændingsanlæg, bliver økonomisk pressede og dermed politisk påvirkede til at arbejde for fortsat affaldsforbrænding. Samtidig skal kommunerne lægge affaldsplaner, som burde understøtte den linje, der ligger i regeringens og EU's ressourcestrategier.
- Lægger en plan for udfasningen af affaldsforbrænding til et niveau, der svarer til 5-10% af dagens tonnage-niveau indenfor en 15-20-årig periode og på den måde sikrer, at der bliver skabt rum for incitamenten til genanvendelse og affaldsminimering.
- Lader sig inspirere af strømninger i Holland, hvor staten har implementeret cirkulær økonomi, Italien, hvor byen Capannori har skabt én af Europas højeste genanvendelsesprocenter for husholdningsaffald, San Francisco, hvor man har lagt en plan for nul-affald til deponi eller forbrænding i 2020 osv. Danmark er bagud i forhold til rigtig mange lande, hvad angår genanvendelse af andet end byggeaffald. Det er uacceptabelt og kræver, at vi lærer af de bedste og tager nogle strategiske valg derefter. Der er meget god viden at hente hos Zero Waste Europe om, hvordan man kan gøre.
- Går i gang med en mere systematisk omlægning af vurderingssystemer og afgiftssystemer til at være baseret på en materiale-tilgang i livscyklus. Uønskede kemikalier skaber ofte problemer i genanvendelsen, så lad os benytte Listen over Uønskede Stoffer samt til dels også Effektlister mere systemisk, når der udbydes opgaver eller købes ind. Stil krav om adskilbarhed, reparérbarhed og opgraderbarhed – også i offentlige indkøb.

Specifikke kommentarer

Omstilling i danske virksomheder

Som nævnt ovenfor, kan rækken af støtteordninger og partnerskaber forhåbentlig bidrage til øget viden og interesse fra de i forvejen mere eller mindre interesserede virksomheder, og dermed hjælpe på den udvikling, som de grønne frontløbere allerede er i gang med.

Til gengæld mangler der indsatser, der sikrer at de virksomheder, der ikke frivilligt vil arbejde med den bæredygtige omstilling, også bliver skubbet i den rigtige retning. Det er som nævnt økonomiske virkemidler og fjernelse af barrierer for grønne løsninger samt opløsning af magtbaser omkring de miljøbelastende løsninger, der skal arbejdes med, hvis det virkelig skal ændre noget.

Grønt forbrug

Også på dette område er udkastet domineret af hjælp til de, der i forvejen gerne vil det grønne. Men interessant er det, at initiativ 30 om at bidrage til udvikling og kvalificering af EU's beregning af miljøeffekter, forhåbentlig bliver så konsolideret, at det kan danne grundlag for internalisering af eksternaliteterne i økonomien og dermed sikre, at prisen for miljødelæggelse og ressourceudnyttelse kan blive indregnet i markedspriser for produkter og ydelser indenfor en overskuelig årrække.

Madspild

Der foreslås gode indsatser men tages ikke fat i de mere grundlæggende aspekter af vores fødevarer-struktur; Heri ligger store potentialer for ressourcebesparelser: Det er f.eks. langt mere krævende, både arealmæssigt, ressourcemæssigt og energimæssigt, at producere et kilo kød end et kilo grøntsager. Derfor har en gradvis forskubbelse af kødforbruget over i retning af grøntsager og andre råvarer et stort potentiale til at nedsætte det samlede madspild.

Der tages heller ikke fat i emballagen og transporten i forbindelse med madspild i den forstand, at en større andel af lokal produktion og salg til lokale på lokale markeder vil kunne skabe mindre ressourcepild, både af selve fødevareren og af de ressourcer, der går til emballering og transport.

Bygge- og anlægsområdet

Det er godt at der fokuseres på:

- **Inddragelsen af miljømæssig bæredygtighed og ressourceeffektivitet** i strategien for affaldsforebyggelse; men der savnes en tydeligere pointering og beskrivelse af, at affaldsforebyggelse nødvendigvis må ses i sammenhæng med en bredere ressource- og miljømæssig vurdering af produkter og materialer i hele deres livsforløb.
- **Bredt samarbejde i værdikæden**; men drivkraften må være, at regeringen klart demonstrerer, at den sigter mod at stille krav om miljømæssig bæredygtighed i bygningsbestemmelserne og i forbindelse med grønne indkøb af offentligt byggeri.
- **Gode eksempler**; men de skal ses i sammenhæng med en solid dokumentation af deres betydning set i sammenhæng med en dokumentation af sektorens materialestrømme og deres miljømæssige betydning.
- Udvikling af **frivillig bæredygtighedsklasse, miljøinformation om byggevarer, livscyklusvurdering og byggevarerforordningen**; men der bør i vid udstrækning bakkes op om de store og internationalt orienterede indsatser, som branchen allerede har gennemført, hvad angår bæredygtigheds-certificering og miljøvaredeklarering, og sørge for, at de bliver bundet godt sammen med implementeringen af byggevarerforordningen i Danmark og med den europæiske udvikling på området.
- **Problematiske stoffer**; men i lyset af den uoverstigelige udfordring, problematiske kemikalier i eksisterende byggeri udgør, vil det være oplagt at sætte ind med markante indsatser for at undgå kemikalieproblematikker i nyt byggeri.
- **Indikatorer**; men de nævnte indikatorer synes utilstrækkelige og udokumenterede.

Der savnes altså:

- En tydeligere pointering og beskrivelse af, at **affaldsforebyggelse nødvendigvis må ses i sammenhæng med en bredere ressource- og miljømæssig vurdering** af produkter og materialer i hele deres livsforløb.
- En solid **dokumentation af sektorens materialestrømme og deres miljø-, ressource- og affaldsmæssige betydning**. Uden en sådan dokumentation er det svært at prioritere indsatserne og dokumentere for deres effekt.
- Et **samlet greb om indsatsen for øget miljømæssig bæredygtighed i sektoren**, som både bakker op om de store og internationalt orienterede indsatser, som branchen allerede har gennemført hvad angår bæredygtighedsstandardisering og -certificering samt miljøvaredeklarering, og sørger for, at de bliver bundet godt sammen med implementeringen af byggevarerforordningen i danske bygningsbestemmelser mm. Listen over indsatser fremstår nu noget ustruktureret og uargumenteret.

- Krav om **grønne indkøb af bygge- og anlægsarbejder**, således som det nu for bygninger er demonstreret af Region Nordjylland, og således som det nu kræves i såvel England som Tyskland. Det kan ske ved anvendelse af de mærknings- og certificeringsordninger, som allerede er tilpasset til anvendelse i Danmark under medvirken af en lang række af byggeriets aktører.
- **Bedre indikatorer** til dokumentation af de kommende års indsats.

Tøj og tekstiler

Denne branche er jo én af de mindst bæredygtige – både på det sociale og det miljømæssige område er der alvorlige problemer. Derfor er der behov for, at der stilles særlige krav og også her arbejdes med økonomiske virkemidler. Bomuldsproduktionen er f.eks. kendt for et voldsomt ressourceforbrug samt for brugen af sprøjtegifte, enorme mængder af vand samt dårlige arbejdsforhold. Dette materiale vil måske netop derfor egne sig til en konkret beskatning: Tekstiler, der er produceret af bomuld, som ikke er miljømærkede eller af økologisk bomuld, pålægges en materialeafgift. På den måde dæmmes op for det store salg af billige tekstiler, som typisk har kort levetid pga. dårlig kvalitet og design, og branchen får incitament til at producere mere miljøvenligt og med længere levetid.

Elektronik

På elektronikområdet er det oplagt at sætte ind med konkrete pant-løsninger. Der kasseres store mængder af små-elektronik, som ofte ender i almindelig husholdningsaffald. Levetiden er kort, og der er værdifulde materialer i produkterne. DN foreslår, at der iværksættes en ordning for mobiltelefoner, håndholdte spillekonsoller og elsparepærer (der indeholder kviksølv og elektronik).

Pantløsninger skal ikke ses isolerede – de har lige så meget den funktion, at de understøtter omstillingen til leasing frem for ejerskab, som igen understøtter udviklingen af design til genanvendelse, opgradering og reparation. Man kunne i virkeligheden se nærmere på den case, der ligger i konceptet "Phonebloks", som Google efter sigende skulle være involveret i. Hvordan kan man på samfundsniveau understøtte denne form for elektronikprodukt-koncepter?

Emballage

Emballage bør i langt højere grad end i dag standardiseres. Plastgenanvendelse må forventes at stige voldsomt de kommende år – specielt hvis regeringen for alvor gør op med affaldsforbrændingen – så emballage bør tilpasses et kommende genanvendelsesmarked for plastik. Det kan ske ved krav om mærkning og adskilbarhed som kan understøttes af afgifter, hvis mærkningen ikke er i orden.

Det er ikke nok at kigge på mængden af emballage. Her er Arla f.eks. et mindre visionært eksempel, fordi de jo er gået fra en pap-emballage, som kan genanvendes i Sverige, fordi den kun bestod af pap og noget folie, til en emballage med endnu en plasttype. Det kan der være mange grunde til, men som eksempel i omstillingen til cirkulær økonomi, vil det være bedre med et produkt, f.eks. Ecoline, som består af kun eet materiale. Eller endnu bedre: mælkeflasker med pant eller i returordning, som glasflaskerne var i gamle dage.

Med venlig hilsen

Christian Poll, miljøpolitisk seniorrådgiver
31 19 32 49, cpo@dn.dk

Rikke Reetz

Fra: Niels Remtoft <nir@danskaffaldsforening.dk>
Sendt: 7. april 2015 12:44
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Marie Lindberg Tefre; Niels Bukholt
Emne: Dansk Affaldsforenings høringssvar på "Danmark uden affald II" (MST-774-00081)
Vedhæftede filer: Dansk Affaldsforenings høringssvar - Danmark uden affald II.PDF;
FremmeDirekteGenbrug_projektskitse 03042015.PDF

Til Miljøstyrelsen

Hermed Dansk Affaldsforenings høringssvar på regeringens udkast til strategi for affaldsforebyggelse – Danmark uden affald II.

Venlig hilsen

Niels Remtoft
Specialkonsulent

Dansk Affaldsforening

 Affald er ressourcer

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1. sal
DK - 1900 Frederiksberg C

T: +45 72 31 20 73
E: nir@danskaffaldsforening.dk
W: danskaffaldsforening.dk

Affald2015

**Cirkulær økonomi
og grøn omstilling**

19 - 21. maj på Cowi Kongslet

Dansk Affaldsforening har 53 medlemmer blandt kommuner og kommunale selskaber i Danmark og på Færøerne. Medlemmerne indsamler og håndterer husholdningsaffald og erhvervsaffald fra 98 kommuner for 5,6 mio. borgere.

Dansk Affaldsforening

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1
DK - 1900 Frederiksberg C
Telefon +45 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Miljøstyrelsen
Att. Christian Vind
Vedr. journalnummer MST-774-00081
Sendt pr. mail til mst@mst.dk

Dato: 7. april 2015
J. nr. 11.7.9.1-01

Hørings svar på "Danmark uden affald II"

Miljøstyrelsen sendte den 4. februar 2015 regeringens udkast til strategi for affaldsforebyggelse – Danmark uden affald II – i høring. Dansk Affaldsforening sender hermed bemærkninger til strategien.

Hørings svaret er afgivet med forbehold for en senere politisk behandling i Dansk Affaldsforenings bestyrelse.

Danmark uden affald II – udkast til strategi for affaldsforebyggelse

Ifølge strategien handler affaldsforebyggelse grundlæggende om, at vi mindsker spild, reducerer mængden af affald og mindsker indholdet af problematiske stoffer i produkter.

Regeringen lægger op til en indsats, der har fokus på to tværgående temaer:

- Danske **virksomheder** skal blive bedre til at producere mere for mindre.
- Det skal være nemmere for **forbrugere**, at købe produkter og tjenesteydelser, som har mindre ressourcetræk, har færre problematiske stoffer og producerer mindre affald.

Indsatsen sætter også fokus på fem indsatsområder:

- **Madspild** skal reduceres i alle led af værdikæden.
- **Bygge- og anlægsbranchen** skal kunne handle mere ressourceeffektivt, og problematiske stoffer skal håndteres sundheds- og miljøforsvarligt.
- **Tekstilvirksomheder** skal reducere miljøbelastningen, og det skal gøres nemmere at genbruge og genanvende tekstiler.
- Det skal være nemmere at genbruge og genanvende **elektronik og elektronikaffald**, og levetiden skal forlænges.
- Miljøbelastningen fra **emballage** skal mindskes.

Strategien peger på, at udviklingen til et mere ressourceeffektivt samfund kræver involvering og tæt samarbejde mellem alle aktører. En central målsætning er, at det skal være nemmere for borgere og virksomheder at træffe de grønne valg. Et forudsætning for det er, at forandringen er integreret i samfundet.

Strategien åbner op for mange veje til målene, hvilket har den konsekvens, at strategien ikke er særlig konkret i sine målsætninger eller rollefordeling.

Strategien indeholder således mere end 70 gode og inspirerende initiativer, der skal understøtte strategien. Et væsentligt element i strategien er at sætte fokus på hele værdikæden. Det betyder, at der lægges op til etableringen af partnerskaber, hvor aktørerne fra alle led i værdikæden mødes og drøfter, hvordan man konkret kan mindske spild, reducere mængden af affald og/eller mindske indholdet af problematiske stoffer.

Der er afsat begrænset midler til strategien, blandt andet fordi der allerede findes en række relevante puljer og fonde.

Strategiens målsætninger og roller

Dansk Affaldsforening er enige i, at der er behov for en særskilt indsats, således at vi kan styrke forebyggelsen af affald, der som bekendt har den største miljømæssige effekt. Strategien peger på en række afgørende temaer og indsatsområder, hvor en målrettet indsats kan have en betydelig effekt.

Vi finder også, at forebyggelsesstrategien supplerer regeringens ressourcestrategi (Danmark uden affald), da vi skal have fokus på såvel håndteringen af affald som forebyggelsen af affald.

Vi er enige i, at det er vigtigt, at der sættes fokus på hele værdikæden, når vi skal prioritere indsatsen. Produktion og design er afgørende, men også de øvrige led i produktet eller servicens liv kan bidrage med vigtig viden om og initiativer til, hvordan vi kan blive bedre til at affaldsforebygge.

Dansk Affaldsforening vil derfor opfordre til, at der i strategien sættes lidt mere fokus på den aktive rolle, som kommuner og affaldsselskaber kan spille i forbindelse med affaldsforebyggelse. Den viden og de opgaver, kommuner og affaldsselskaber løfter, lægger naturligt op til, at de også har en central rolle, når det handler om affaldsforebyggelse.

For borgerne hænger sortering af affald sammen med affaldsforebyggelse. Den viden kan bruges aktivt på lokalt plan til at fremme forebyggelsen.

Kommuner og affaldsselskaber bør således have en aktiv rolle gennem sin daglige kontakt med borgerne, men også i relation til de partnerskaber der etableres, grundet deres viden om affald i almindelighed.

Kontakten med borgerne

Kommuner og affaldsselskaber er dagligt i kontakt med borgerne. En kontaktflade der allerede i dag bruges til kommunikation og dialog. Vi kan fx pege på:

- En kommunikationsindsats via annoncer, pjecer, hjemmesider og diverse aktiviteter, hvor de vejleder og er i dialog om korrekt affaldsadfærd.
- Pladsfolkene på genbrugspladserne, som dagligt møder borgerne.
- Chauffører, der henter storskrald til genanvendelse.
- Skraldemændene, der møder borgerne, når de henter (sorteret) affald ved husstandene.
- Skoletjenesten, hvor elever undervises i affald og miljø.
- Dialog med fx viceværter og grundejerforeninger.

Den direkte kontakt handler naturligvis primært om, hvordan affaldet håndteres korrekt, men er samtidig en oplagt mulighed for at kommunikere og gå i dialog om affaldsforebyggelse. Noget tilsvarende sker på en

række andre infrastrukturområder som fx sundhed, trafikikkerhed, vandforsyning og energiforsyning. Her er en forebyggende indsats ofte både en ret og en pligt. På sammen måde kan vi forestille os, at kommuner og affaldsselskabers arbejde med affaldshåndtering går hånd i hånd med at arbejde med affaldsforebyggelse.

Direkte genbrug og forberedelse til genbrug

Et vigtigt element i affaldsforebyggelsen er, at arbejde for at affald/produkter, der stadig kan anvendes, bliver i "kredsløbet". Kommuner og affaldsselskaber har i mange år, måtte forholde sig til, at borgerne har afleveret "affald", der kan genbruges, via genbrugspladser og storskraldsordninger.

De har set det som en naturlig opgave, i forlængelse af de øvrige opgaver på affaldsområdet, at arbejde for at øge direkte genbrug, hvor det har været muligt. Hvis affaldet kan bruges endnu en gang, har de set det som deres ansvar at sikre dette. Kommuner og affaldsselskaber har løftet opgaven på forskellig vis, og som eksempler kan nævnes:

- Byttecontainere på genbrugspladser, hvor borgerne kan stille "genbrugsaffald", som andre borgere kan tage.
- Samarbejde med frivillige organisationer, nødhjælpsorganisationer eller lokaleforeninger, der får adgang til "genbrugsaffaldet".
- Genbrugsbutikker i forbindelse med genbrugspladserne, hvor borgerne kan købe "genbrugsaffaldet".

Specielt hvad angår tøj, har mange kommuner og affaldsselskaber haft samarbejder med nødhjælpsorganisationer, der har fået lov til at stille containere op på offentlige arealer og/eller på genbrugspladsen, hvor borgerne kunne lægge deres aflagte men brugbare tekstiler.

Som bekendt er direkte genbrug ikke forbeholdt genbrugspladserne, men udgør en mindre industri. Der er mange (private) genbrugsbutikker og antikvariater, der handles brugte ting via internettet, der er loppemarkeder overalt, og vi er begyndt at dele vores babytøj, boremaskiner og bil med naboen. Ikke desto mindre modtager kommuner og affaldsselskaber via genbrugspladser og storskraldsordninger affald, der kan genbruges.

Forebyggelsesstrategien bør derfor forholde sig mere aktivt til kommuners, affaldsselskabers og borgernes muligheder for at deltage aktivt i direkte genbrug via genbrugspladser og storskraldsordninger. Vi har ingen interesse i, at tage brødet ud af munden på andre, men vi mener, det er en del af vores opgave at sikre, at værdifuldt affald ikke går til spilde.

Som et led i dette er der efter vores opfattelse brug for en kortlægning af de kommunale aktiviteter og gerne konkrete anbefalinger om direkte genbrug på lokalt plan. Konkret vil vi foreslå, at der gennemføres et projekt med dette formål. Vi har vedlagt et udkast til, hvordan et sådan projekt kan udformes ("Mere direkte genbrug via genbrugspladserne").

Målet er blandt andet at pege på (forretnings)modeller for direkte genbrug i kommunerne, eksempelvis gennem lokale partnerskaber mellem offentlige, private og frivillige organisationer.

Kommunerne og affaldsselskaberne har i mange år haft succes med deres aktiviteter i relation til direkte genbrug, og det er afgørende at denne indsats kan fortsætte. Kommuner og affaldsselskaber er et naturligt supplement til de mange andre genbrugsaktiviteter, der finder sted i privat regi blandt borgere og virksomheder.

Bedre produktdesign – kan kommuner og affaldsselskaber hjælpe?

Kommuner og affaldsselskaber har begrænset viden om, hvordan man udvikler og designer produkter, så de gøres mere ressourceeffektive og indeholder færre miljøfremmede stoffer. Men de ved noget om, hvilke

typer affald der er vanskelig at håndtere og behandle, herunder hvad der er vanskeligt at kommunikere ud til borgerne.

Når strategien derfor lægger vægt på at inddrage hele værdikæden, bør den også inddrage kommuner og affaldsselskaber, da de udgør et væsentligt led.

Et godt eksempel er plast. Det er et komplekst produkt, findes i utallige typer, noget er nemt at genanvende, andet kan ikke genanvendes, det er vanskeligt at kommunikere til borgerne, det er svært at følge affaldsstrømmene og behandlingsteknologierne er ikke færdigudviklet. Meget af dette kunne måske blive nemmere, hvis der skete ændringer i den måde, man designer og producerer plastprodukter på. Andre produkter som fx elektronik, bygge- og anlægsprodukter og tekstiler har samme iboende udfordringer.

Hvis dem, der udvikler og designer nye produkter, fik en bedre viden om de udfordringer, der ligger i håndteringen af affaldet, kunne det måske motivere dem til i højere grad at tænke affaldsfasen ind i produktet. Der er allerede tendenser til en sådan udvikling i fx emballage- og bilbranchen.

Vi skal derfor opfordre til, at den viden, der ligger hos kommuner og affaldsselskaber om affaldet, indgår i de partnerskaber, som netop arbejder med udvikling og design af produkter med henblik på affaldsforebyggelse og bedre muligheder for at genanvende.

Affaldsforebyggelse og genanvendelse skal planlægges parallelt

Regeringens ressourcestrategi – Danmark uden affald – lægger op til, at vi skal øge genanvendelsen. Som bekendt deler vi denne målsætning, men samtidig skal der tages hensyn til den kobling, der er mellem de systemer, vi udvikler for at øge genanvendelsen, og dem vi udvikler for at fremme affaldsforebyggelsen.

Fx er der store forebyggelsespotentialer for madaffald, papir- og papaffald. Får vi succes med det, vil behovet for behandlingskapacitet naturligvis falde. Denne kobling bør fremgå af forebyggelsesstrategien, og vi anbefaler, at der iværksættes initiativer, der har dette område som fokus.

Sker det ikke, kan der være en risiko for, at de to strategier modarbejder hinanden, samt der foretages fejlinvesteringer i infrastruktur og anlæg til genanvendelse.

Kommuner og affaldsselskaber skal være et godt eksempel

Kommuner og affaldsselskaber har via indkøb muligheder for at fremme affaldsforebyggelsen, og skal selvfølgelig gøre det i det omfang, det er muligt, som det også fremgår af strategien. Ligeledes skal de gå forrest i det daglige ved at vise, at de også tænker i ressourceeffektivitet og genbrug.

Der kan også overvejes helt andre midler, for at fremme genbrug hos kommunerne. Eksempelvis kunne det foreslås, at den kommunale anlægsramme ikke omfatter byggeri, der anvender genbrugsmaterialer og/eller opfylder nul-energikravene. Dette vil i givet fald kunne drøftes i økonomiforhandlingerne mellem kommunerne og staten.

Finansiering

Strategien peger som tidligere nævnt på en række initiativer, der skal understøtte indsatsen. Det fremgår også, at der allerede eksisterer en række puljer og fonde, der kan bidrage økonomisk. Vi forstår ligeledes, at der er afsat nogle midler til konkrete tiltag, herunder partnerskaberne, over en tre årig periode. Det fremgår dog ikke, hvordan man forestiller sig, at den daglige indsats finansieres.

Det er som sagt vores opfattelse, at kommuner og affaldsselskaber – ikke mindst i samspil med borgerne – har en naturlig rolle som aktiv aktør i bestræbelserne på at fremme affaldsforebyggelsen. Det er dog ikke helt klart, hvordan en sådan indsats kan finansieres.

Som reglerne er i dag, bruges de kommunale affaldsgebyrer primært på at finansiere de opgaver, der knytter sig til affaldshåndtering. Derfor er en mulighed at se på om, og i givet fald hvordan, affaldsgebyrer kan

anvendes til at finansiere en forebyggende indsats. En mulighed er via de frikommuneforsøg, der kører i forvejen.

Uanset dette, finder vi det afgørende, at der bliver peget på en legitim måde, som kommuner og affaldsselskaber kan finansiere indsatsen på.

Afslutning

Dansk Affaldsforening bakker op om strategiens målsætninger og finder, at den peger på såvel de tværgående temaer som indsatsområder med væsentlig betydning. Vi håber dog, at strategien i sin endelige udformning i højere grad vil pege på den aktive rolle, som Dansk Affaldsforening mener, at kommuner og affaldsselskaber kan spille, ikke mindst i relation til den lokale dialog med borgerne.

Strategiens succes er i høj grad afhængig af de mange initiativer, der lægges op til, og de partnerskaber der skal arbejde med udfordringerne. Vi ser også, at såvel foreningen som vores medlemmer kan spille en aktiv rolle, når det skal føres ud i livet.

Vi håber derfor, at Miljøstyrelsen vil mødes med os, når den endelige strategi er færdig, så vi kan drøfte, hvordan vi mere konkret kan indgå i implementeringen af strategien.

Vi står naturligvis også til rådighed, hvis Miljøstyrelsen ønsker et møde, hvor vi kan uddybe vores høringssvar.

Med venlig hilsen

Mads Jakobsen
Formand

Ole Bondo Christensen
Næstformand

NOTAT

PROJEKTFORSLAG:

Mere direkte genbrug via genbrugspladserne

7.4.15
Side 1 af 3
NIR J. nr. 000-0000

Baggrund

Danmark får inden længe en strategi af affaldsforebyggelse – Danmark uden affald II. En måde at forebygge på, er ved direkte genbrug og/eller ved at reparere "produkter" og bruge dem igen.

Som bekendt er genbrug og reparationer ikke noget nyt, og det er ikke blevet mindre populært de seneste år. Der købes tøj og møbler i genbrugsbutikker, der handles i den blå avis, der er loppemarkeder overalt, vi deler babytøj, boremaskiner og bil med vores nabo og aflevere vores brugte tøj til nødhjælpsforeninger.

Vi ser også en stigende tendens til, at det – forretningsmæssigt – kan give god mening, at reparere brugte produkter og sælge dem videre. Det gælder i særlig grad elektroniske produkter, hvor en mindre skov af tilbud om reparation er dukket op de senere år.

Borgerne har således masser af muligheder for at komme af med "affald" der kan genbruges direkte eller blot kræver en mindre reparation, inden det kan bruges igen. I princippet er der således ingen grund til at bruge de kommunale ordninger.

Ikke desto mindre modtager de kommunale genbrugspladser (og storskraldsordninger) affald, der kan genbruges.

Udfordring: Hvordan sikrer vi os, at værdifuldt affald ikke går til spilde på genbrugspladserne?

Genbrugspladserne har som sagt i mange år modtaget "affald" der kan genbruges. Da det åbenlyst vil være uhensigtsmæssigt, og i modstrid med den officielle danske og europæiske affaldspolitik, ikke at få det type "affald" genbrugt, har kommunerne og de (fælles)kommunale selskaber på forskellig vis arbejdet med at få "affaldet" genbrugt.

Affaldshierarkiet:

Opgaven er løst på forskellig vis, som fx;

- Byttecontainere, hvor borgere kan stille "genbrugsaffald", som andre borgere kan tage, hvis de kan bruge det

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1
1900 Frederiksberg C

Tlf. 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

- Samarbejde med fx frivillige organisationer, nødhjælpsorganisationer eller lokale foreninger, som "får" genbrugsaffaldet med henblik på at sælge det fra blandt andet butikker eller loppemarkeder
- Genbrugsbutikker i forbindelse med genbrugspladserne, hvor borgerne kan købe genbrugsaffaldet
- Enkelte steder foretages småreparationer, inden videresalg

Specielt hvad angår tøj, har mange kommuner og selskaber haft samarbejder med nødhjælpsorganisationer, der fx har fået lov til at stille egne containere op offentlige arealer og/eller på genbrugspladsen, som de selv skulle sørge for at tømme.

Efter vores opfattelse er der ingen tvivl om, at kommuner og (fælles)kommunale selskaber ud fra et miljømæssigt synspunkt, har gjort det rigtige. Nu er der sat spørgsmålstegn ved, hvorvidt (nogle) af disse aktiviteter ligger inden for rammerne af lovgivningen på området, herunder hvilke aktiviteter kommuner lovligt må udføre.

Så længe borgerne afleverer "affald" der kan genbruges direkte på genbrugspladserne, bør der etableres nogle rammer, der sikrer at det – lovligt - kan finde sted.

Derfor er der efter vores opfattelse behov for kortlægning og konkrete anbefalinger om direkte genbrug i praksis i samspil med affaldsforebyggelsen, bl.a. for at skabe bedre overblik over hvilke muligheder og barrierer lokale aktører har for at tage del i affaldsforebyggelsesindsatsen, herunder hvilke muligheder kommuner og (fælles)kommunale selskaber har for at engagere sig i indsatsen – alene eller i samspil med andre lokale aktører, eksempelvis genbrugsbutikker, erhvervsliv og foreningsliv.

Projekt: Fremme af direkte genbrug og reparation

Første skridt i indsatsen er at indsamle og kortlægge viden om og eksempler lokalt for på den baggrund at give anbefalinger til direkte genbrug med det formål at inspirerer og vejlede til lokale samarbejdsmodeller for affaldsforebyggelse gennem direkte genbrug.

Projektet skal munde ud i konkrete anbefalinger til hvordan direkte genbrug kan fremmes lokalt, herunder forslag til eventuelle lovgivningsmæssige ændringer samt mulighederne for kunne etablere nye forretningsmodeller og partnerskaber.

Opbygning:

Projektet falder i tre faser med fælles formål, at fremme affaldsforebyggelse:

1. **VIDEN** Indsamling af baggrundsmateriale og konkrete cases på hvordan lokale initiativer bidrager til direkte genbrug, herunder reparationer og up-cycling af materialer i relation til lokale aktører, der opererer (og samarbejder) inden for samme område, eksempelvis (fælles)kommunale genbrugspladser, genbrugsbutikker, elektronikreparatører, loppemarkeder og foreningsliv.
2. **ANALYSE** Belyse muligheder og barrierer i den nuværende lovgivning og myndighedsudøvelse, der bremser incitamentet til direkte genbrug af "affald" fra genbrugspladser.
3. **ANBEFALINGER** Belyse muligheder for nye (forretnings)modeller for direkte genbrug i kommunerne, eksempelvis gennem lokale partnerskaber mellem offentlige, private og frivillige organisationer.

Projektet vil undervejs inddrage forskellige aktører og nøgleinteressenter, bl.a. gennem fælles workshops og afsluttende konferencedag med deltagelse af ministeren, hvor projektets anbefalinger præsenteres og drøftes.

Side 3 af 3

Budgetramme: ca. 1 mio. kr.

Delopgaver:

- Indsamling af data og cases
- Forberedende Workshops
- Udarbejdelse af rapport og konkrete anbefalinger
- Fælles konferencedag.

Dansk Affaldsforening bidrager gerne til dele af finansieringen samt bidrag i form af mandetimer fra vores specialkonsulenter inden for området.

Udkast

Rikke Reetz

Fra: Svend-Erik Jepsen <SEJ@DI.DK>
Sendt: 7. april 2015 15:56
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Christian Vind; Elisabeth Gadegaard Wolstrup
Emne: DI's høringsbemærkninger til Strategi for affaldsforebyggelse Danmark uden affald II, mst-774-00081
Vedhæftede filer: 2015-04-07-Affaldsforebyggelse-DI-bemærkninger-.PDF

Til Miljøstyrelsen

Hermed fremsendes DI's bemærkninger til udkast til strategi for affaldsforebyggelse, Danmark uden affald II.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Jepsen
Chefkonsulent

(+45) 3377 3685
(+45) 29494407 (Mobile)
sej@di.dk
di.dk

Dansk Industri

7. april 2015

SEJ

DI-2015-05552

Mst-j.nr. MST-774-00081

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Høring af udkast til Strategi for affaldsforebyggelse

Miljøstyrelsen har den 4. februar 2015 udsendt "Danmark uden affald II. Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse" med høringsfrist den 7. april 2015.

Strategien for affaldsforebyggelse, kaldes "Danmark uden affald II." DI er enig i, at der er en meget tæt sammenhæng til affaldsstrategien "Danmark uden affald I," og en lang række af strategiens initiativer handler således i større omfang om at genanvende affald og udnytte affaldets ressourcer, end det handler om egentlig affaldsforebyggelse i en mere traditionel forstand. DI er enig i, at udnyttelse af affaldets ressourcer, affaldsforebyggelse og hele cirkulær økonomi-begrebet er tæt sammenhængende, og der er mange veje til en mere cirkulær økonomi og produktion. Derfor er det også vigtigt, at rammerne for udnyttelse af affald som sekundære råmaterialer og affaldsforebyggelse er fleksibel og fokuserer på at understøtte en cirkulær økonomitænkning. Affaldsforebyggelse fremmes bedst gennem forretningsdrevne løsninger, der giver mening for den enkelte borger og virksomhed. Generelt mener DI, at en markedsgørelse af affaldet gennem en ophævelse af kommunernes anvisningsret vil være et vigtigt redskab for at fremme optimal udnyttelse af affaldets ressourcer.

DI konstaterer, at store dele af affaldsforebyggelsesstrategien har fokus på borgernes adfærd og affaldsgenerering. DI vil ikke kommentere nærmere på denne del af strategien, men blot henstille til, at der er fokus på markedsdrevne ordninger og initiativer, der sikrer den største udbredelse og effekt og dermed jobskabelse i det private erhvervsliv.

DI hilser velkommen, at det i strategien anerkendes, at et af de mest effektive midler til affaldsforebyggelse er gennem affaldsminimering i virksomheder. Det betyder, at minimering af spild og øget fokus på at producere mere værdi med mindre materialeforbrug er vigtigt. Derimod finder DI ikke, at det er en opgave, der naturligt kan eller skal varetages af tilsynsmyndigheder. Dels er affaldsforebyggelse ikke et vilkår i virksomhedernes miljøgodkendelser og kan derfor ikke gebyrfinansierens, og dels har de kommunale tilsynsmyndigheder ikke en teknisk indsigt i produktionstekniske forhold og besidder derfor ikke generelt viden, der kan bringes i anvendelse til affaldsforebyggelse. DI mener, at den enkelte virksomhed må vurdere sine egne muligheder for øget ressourceproduktivitet og vælge de rådgivere, de finder egnede til deres produktion. DI anmoder derfor om,

at initiativ nr. 16 bliver reformuleret, så tilsynsmyndighedernes rolle fjernes fra initiativet.

DI er enig i det fokus, der skitseres på produktdesign med mere. Store dele af produkters samlede miljø- og ressourcebelastning afgøres i designfasen.

Som initiativ nr. 10 skitseres en task force, der skal identificere reguleringsmæssige barrierer for øget ressourceeffektivitet og komme med forslag til forenklinger. DI har store forhåbninger til dette initiativ og bidrager gerne med eksempler og cases fra vores medlemskreds. En ambition for denne task force kunne være, at det skal være ligeså enkelt administrativt at anvende sekundære råvarer/affald, som det er at anvende primære ressourcer.

Ud over de mere tværgående initiativer fokuserer strategien på fem indsatsområder: Madspild, bygge & anlæg, tøj & tekstiler, elektronik og emballager. Mange af disse initiativer er som før omtalt mere rettet mod genanvendelse end mod affaldsforebyggelse, og mange af initiativerne finder vi er fornuftige, og DI og dets medlemmer bidrager gerne til at udfylde rammerne for initiativerne.

DI vil dog henlede opmærksomheden på initiativ nr. 62 om potentialet for genbrug og reparation af elektronikaffald afleveret på genbrugsstationer. Det er DI's opfattelse, at en stor del af de aktiviteter, der i dag finder sted på dette område på de kommunale genbrugspladser er i strid med gældende regler. Det gælder såvel i forhold til kommunalfuldmagten, købelovens garantiregler samt affaldslovgivningen. DI skal henlede Miljøstyrelsens opmærksomhed på, at vi har bedt Statsforvaltningen om at se nærmere på disse aktiviteter. Derfor må en meget vigtig del af initiativ nr. 62 bestå i en nærmere udredning af de juridiske forhold omkring disse aktiviteter.

DI står naturligvis til rådighed for en nærmere drøftelse af dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Jepsen

Rikke Reetz

Fra: Johnny Bøwig <job@dpa-system.dk>
Sendt: 7. april 2015 11:27
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Journalnummer MST-774-0081 - Høringssvar fra DPA-System - Udkast til strategi for affaldsforebyggelse
Vedhæftede filer: DPA-System-høringssvar - udkast til strategi for affaldsforebyggelse.PDF

Til Miljøstyrelsen

Hermed sendes DPA-Systems høringssvar til strategi for affaldsforebyggelse.

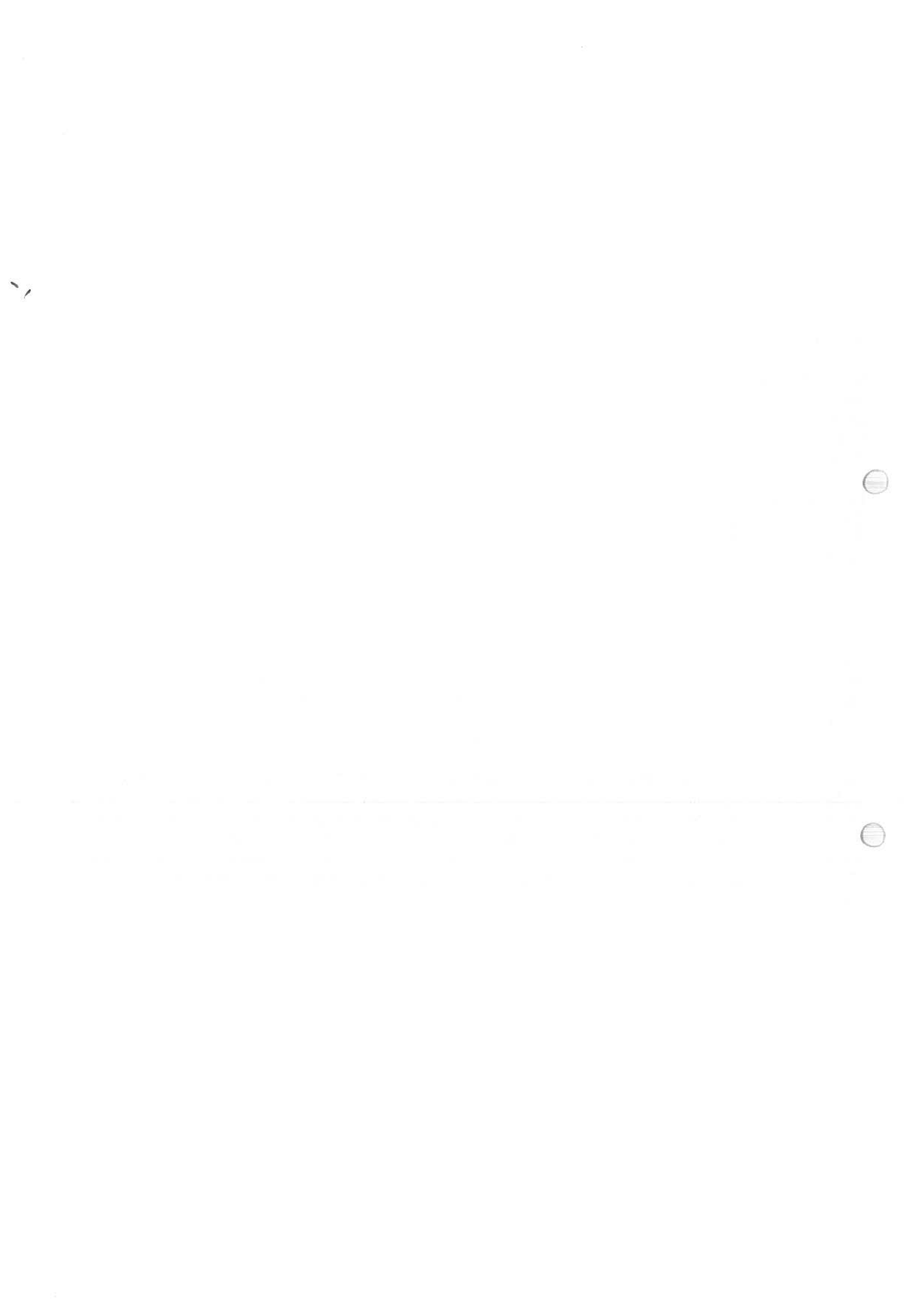
Med venlig hilsen
Johnny Bøwig
Direktør
DPA-System
DPA:Dansk Producentansvar
Vesterbrogade 6D, 4.
DK-1780 København V
E-mail:job@dpa-system.dk
Tlf.: (+45) 3377 9192
www.dpa-system.dk

Tilmeld dig DPA-Systems nyhedsbrev

DPA-System (Dansk Producentansvars-System) er den organisation, der er oprettet i medfør af Miljøbeskyttelsesloven til at administrere reglerne om producentansvar for produktgrupperne elektrisk og elektronisk udstyr, batterier og akkumulatorer og udtjente biler. DPA-System har til formål at sikre driften af de nationale producentregistre, samt at udforme og administrere en enkel og retfærdig producentansvarsordning for de berørte markedsaktører.

Denne e-mail og evt. vedhæftede filer må kun anvendes af den af DPA-System tilsigtede modtager, og kan indeholde fortrolige informationer, som kan være særligt beskyttet ved lov.

Hvis du ikke er den rette modtager, bedes du venligst straks kontakte afsenderen via e-mail og derefter destruere alle kopier af e-mailen og evt. vedhæftede filer. Enhver uautoriseret anvendelse, herunder læsning, kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail eller evt. vedhæftede filer er forbudt. DPA-System påtager sig intet ansvar for uautoriseret adgang til og ændring af indholdet af denne e-mail eller evt. vedhæftede filer.

Miljøstyrelsens Hovedpostkasse
e-mail: mst@mst.dk

Dansk Producentansvarssystem
Vesterbrogade 6 D, 4.
DK-1780 København V
Tel: (+45) 3377 9191
www.dpa-system.dk
CVR nr. 29028842

Journalnummer: MST-774-00081

1. April 2015

Høringssvar fra DPA-System: Danmark uden affald II

DPA-System takker for invitationen til at afgive høringssvar til Regeringens "Danmark uden affald II - Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse".

DPA-System har bemærkninger til to af fokusområderne i strategien, nemlig Elektronik og Tekstiler.

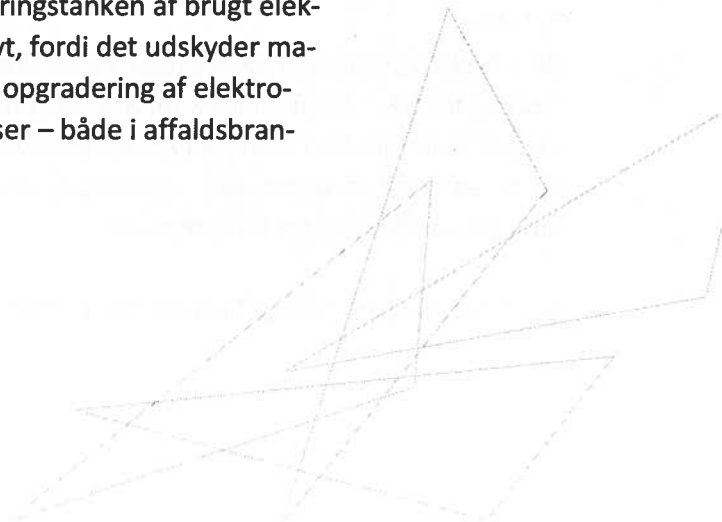
Elektronik

DPA-System bemærker positivt, at producentansvarsområdet for elektrisk og elektronisk udstyr, også benævnt WEEE (Waste Electric and Electronic Equipment) har fået en fremtrædende plads i strategien og bifalder, at denne ressource synliggøres og prioriteres i strategien.

I strategiudkastet berøres tre aspekter af WEEE problematikkerne:

- Design af EEE
- Genbrug af WEEE
- Producentansvarets succes

DPA-System støtter helhjertet genbrugs- og opgraderingstanken af brugt elektronisk udstyr. Genbrug af elektronikudstyr er positivt, fordi det udskyder materialeforbruget til ny elektronik og fordi genbrug og opgradering af elektronikudstyr kan være med til at skabe nye arbejdspladser – både i affaldsbranchen og i elektronikindustrien.

DPA-System skylder dog også, som registermyndighed på området, at gøre opmærksom på, at hvis vores registre fortsat skal indeholde troværdige data, er det vigtigt at alle involverede aktører, indberetter alle flows af elektronikmængder til DPA-System. Dette også af hensyn til, at kunne monitorere, hvorvidt Danmark opfylder både nationale og EU-fastsatte målsætninger for indsamling og ressourceudnyttelse.

DPA-System ønsker sammen med Regeringen og Miljøstyrelsen, at arbejde for større transparens i og kortlægning af alle strømme af WEEE, herunder også mængden af udstyr, som udtages af WEEE-ressourcestrømmen med henblik på genbrug på markedet for brugt udstyr.

DPA-System bemærker positivt i strategien, at Regeringen ønsker at arbejde for en forbedret miljøperformance allerede fra produkternes designfase. DPA-System er enig i Regeringens vurdering af, at dette vigtige arbejde skal løses i EU-regi.

DPA-System ser dog også, at selve producentansvarsmodellen får et par "knubbede ord" med på vejen. DPA-System er opmærksom på, at der er aspekter af producentansvarslovgivningen, der ikke er implementeret på en måde, som i tilstrækkeligt omfang understøtter en miljøbevidst og miljørigtig forvaltning af de meget værdifulde ressourcer, der findes i WEEE. DPA-System forslår derfor, at de strukturelle u hensigtsmæssigheder, der for indeværende kan findes i den danske implementering af producentansvaret, skal løses til gavn for alle aktører i branchen - og til gavn for ressourceudnyttelsen, der ligger til grund for producentansvaret.

DPA-System vurderer, at en skarpere lovbunden miljøprofil for producentansvaret, herunder skærpede behandlingskrav, igen vil kunne skabe nye arbejdspladser i genanvendelsesindustrien i Danmark.

DPA-System vil bidrage til udviklingen af producentansvarslovgivningen og er overbevist om, at vi som en bredt anerkendt og central aktør vil kunne bidrage positivt til en optimering af producentansvaret, der svarer til Regeringens ønsker.

Tekstiler

DPA-System bifalder, at den vigtige ressource som tekstiler udgør, har fået en fremtrædende plads i strategien. I den forbindelse kan DPA-System oplyse, at vi i en længere periode, har været i tæt dialog med tekstilbranchen med henblik på at undersøge, om en producentansvarsmodel er vejen frem til at skabe en helhedsorienteret ressourcepolitik for tekstiler, hvor tekstilerne i højere grad blev genanvendt end det er tilfældet for indeværende.

Der er på nordisk plan opbakning til, at etablere en producentansvarsmodel for tekstiler.

Også på tekstilområdet vurderer DPA-System, at der kan skabes nye arbejdspladser i Danmark, såfremt der kan opnås en lovbunden styring af både direkte genbrug og genanvendelse af tekstilaffaldet med henblik på at opnå en langt højere genanvendelsesgrad end tilfældet er i dag.

DPA-System ser gerne, at Regeringen og relevante aktører i tekstilbranchen indgår i videre drøftelser af producentansvarets mulige udvikling på tekstilområdet, og vi vil naturligvis gerne bidrage med vores viden om området. Baseret på de erfaringer DPA-System har indhentet som registermyndighed for producentansvar for elektronik, batterier og biler, ser vi ligeledes DPA-System, som en naturlig deltager i opbygningen af en ny producentansvarsmodel for tekstiler.

Med venlig hilsen

Dansk Producentansvars-System

DPA-System (Dansk Producentansvars-System) er den organisation, der er oprettet i medfør af Miljøbeskyttelsesloven til at administrere reglerne om producentansvar for produktgrupperne elektrisk og elektronisk udstyr, batterier og akkumulatorer og udtjente biler. DPA-System har til formål at sikre driften af de nationale producentregistre, samt at udforme og administrere en enkel og retfærdig producentansvarsordning for de berørte markedsaktører.

Rikké Reetz

Fra: Lisbet Hagelund <lh@dtl.eu>
Sendt: 7. april 2015 14:21
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringsvar på forebyggelsesstrategien - Jr.nr. MST-774-00081
Vedhæftede filer: DTL-høringsvar Forebyggelsesstrategien 2015-04-07.PDF

Miljøstyrelsen
Jr.nr. MST-774-00081

Vedhæftet fremsendes høringsvar på forebyggelsesstrategien – høringsmodtager er kontorchef Christian Vind, Jord og Affald

Med venlig hilsen

Lisbet Hagelund
Dansk Transport og Logistik

Grønningen 17 • Postboks 2250 • 1019 København K • www.dtl.eu
Telf. 70 15 95 00 • Telf. dir. 20 99 82 71

Følg os på de sociale medier

Miljøstyrelsen
Jord og Affald
Kontorchef Christian Vind
mst@mst.dk

Deres ref.: MST-774-00081   Vor ref.: 2015-36-01-01-001

Dato: 07.04.2015

Høringssvar på udkast til strategi for affaldsforebyggelse

Dansk Transport og Logistik (DTL) takker for ovennævnte i høring og kan bidrage til den videre proces med følgende:

Forebyggelsesstrategien tager et betydeligt afsæt i en situation, hvor ressourcer er blevet til affald og hvor sigtet er at sikre en recirkulering af ressourcerne på et så højt niveau i affaldshierarkiet som muligt.

Med affaldsbekendtgørelsen fra 2010 gives indsamlervirksomhederne den rolle, at de fungerer som mellemlid mellem affaldsproducenter og modtageranlæg med mulighed for at afgøre og optimere ressourcernes videre livsforløb. Den miljømæssigt set optimale indsamlingsvirksomhed har overblik over mængder i markedet og evner at indsamle disse på tværs af affaldsproducenter og sikre en mængde, der er så stor og stabil, at de kasserede materialer bliver interessante som en ressource i et forbehandlingsanlæg eller i en produktion af nye varer.

Derfor savner vi fra DTLs side, at forebyggelsesstrategien funderer over indsamlingsvirksomhedens muligheder for at bidrage til en omstilling, såvel som strategiens støtte til en udvikling af branchen.

I en søgen på at flytte ressourcernes recirkulering så højt op i affaldshierarkiet som muligt bliver det det affald, der i dag forbrændes særligt interessant. Dette affald er i dag vanskeligt for private virksomheder at få adgang til pga. af krav om kildesortering, kommunernes klassificeringsbeføjelser og kommunernes anvisningsret og -pligt. Fx har en innovativ indsamlervirksomhed haft behov for at bruge sin brancheorganisation for at opnå ændring af affaldsbekendtgørelsen for at kunne gennemføre sit projekt (en tilladelse til at indsamle organiske materialer (mad) i emballager fra detailhandlen mhb. en maskinel adskillelse af materialerne i stedet for kildesortering, hvor resultatet er en bioforgasning af det organiske materiale i stedet for en forbrænding). Indsamlervirksomhedernes adgang til at flytte materialer op ad i affaldshierarkiet er således ikke forankret i affaldsbekendtgørelsen som et decideret udgangspunkt.

DTL påpeger derfor et stærkt behov for at gennemføre den længe overvejede affaldsreform II vedrørende en reformering af regler for det forbrændingsegnede affald. En reform i form af en konkurrenceudsættelse på dette område vil kunne styrke forebyggelses- og ressourcestrategien. Som

reglerne er nu hæmmes de private virksomheder i at bidrage fuldt ud til en omstilling, idet de kun har en umiddelbar adgang til de materialer, der i forvejen recirkuleres på højt niveau i affaldshierarkiet.

En særlig udfordring bliver at få SMV'erne inddraget i omstillingen og sikre at også deres små affaldsmængder indsamles og løftes op i affaldshierarkiet. De små virksomheder kan løfte mindre selv end de store virksomheder, som synes at være sat særligt i centrum med case-samlingen, der er udarbejdet i relation til forebyggelsesstrategien. Det er væsentligt at vurdere om en metode kunne være at styrke indsamlevirksomhedernes mulighed for og evne til at løfte opgaven på vegne af SMV'erne.

Med forebyggelses- og ressourcestrategiens sigte på at højne kvaliteten i en recirkulering og gerne skabe de bedste muligheder for, at de kasserede materialer bliver til egentlige råvarer til nye produkter, er det væsentligt at fokusere på at skabe store og stabile mængder af givne fraktioner. Derfor bør det overvejes, om den lovmæssige opdeling af affald fra hhv. erhverv og husstande fremadrettet er den rigtige i sin nuværende form. Tekstilbranchen har fx annonceret et ønske om en returordning for tekstiler og har materialet i fokus, mens lovgivningen i forhold til indsamling har fokus på, om materialerne stammer fra husstande eller erhvervsvirksomheder, hvor sidstnævnte har den umiddelbare konsekvens, at der skal skabes to indsamlingsstrømme med mindre, at der laves særregler for de enkelte fraktioner. En sammensmeltning af de to affaldsstrømme og en konkurrenceudsættelse af de brugbare materialer bør også behandles under den kommende affaldsreform II således, at reglerne sikrer, at materialer kan indsamles billigst muligt og i øvrigt finde hen, hvor deres naturlige værdi er størst.

I lyset af den indledende bemærkning om, at indsamlingsvirksomheder ikke har fået en plads i forebyggelsesstrategien, finder DTL det ærgerligt, at projekter under forebyggelsesstrategien allerede er formuleret og nogle igangsat. Og i lyset af bemærkninger om regler, der hindrer indsamlingsvirksomhedernes adgang til materialerne og regler om deling af affald iht. frembringelsessted, vil DTL opfordre til, at affaldsreform II gennemføres meget snart med udgangspunkt i de anbefalinger, der allerede foreligger om effektivisering og konkurrence i markedet, suppleret med også et øje for, hvorledes en affaldsreform II kan styrke forebyggelsesstrategien yderligere.

Med venlig hilsen

Lisbet Hagelund

Rikke Reetz

Fra: Helle Ginnerup-Nielsen <hg@datatilsynet.dk>
Sendt: 26. februar 2015 09:49
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Svar på høring over udkast til strategi for affaldsforebyggelse - MST-774-00081
Vedhæftede filer: Høringssvar [DOK324337].DOCX

Se vedhæftet Datatilsynets brev af dags dato.

Med venlig hilsen

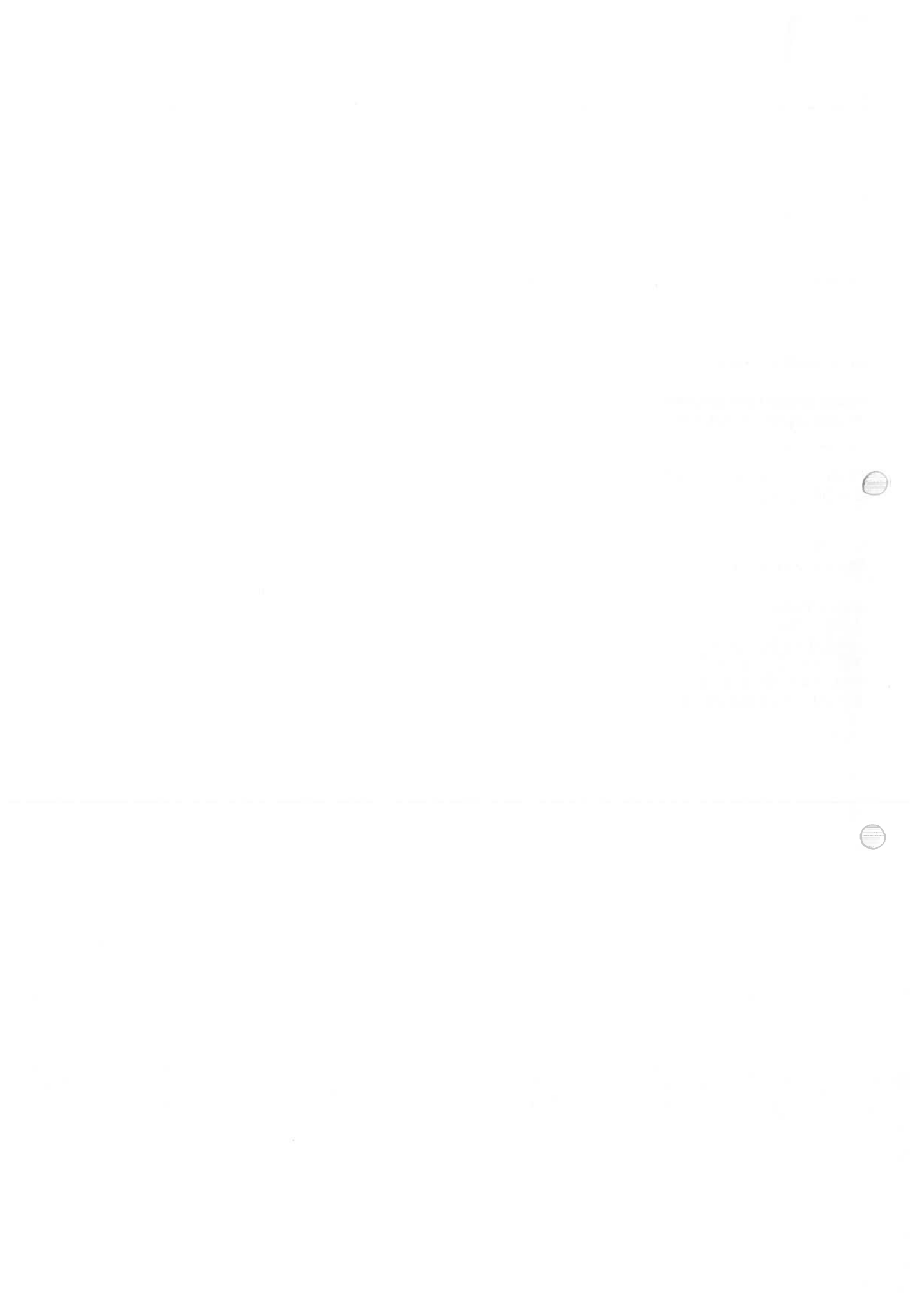
Helle Ginnerup-Nielsen
Fuldmægtig, cand.jur.

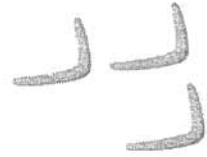

Direkte tlf.: +45 3319 3211
E-mail: hg@datatilsynet.dk

DATATILSYNET

Borgergade 28
1300 København K
www.datatilsynet.dk
Tlf.: +45 33 19 32 00
Fax: +45 33 19 32 18
E-mail: dt@datatilsynet.dk

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Sendt til: mst@mst.dk

26. februar 2015

Svar på høring over udkast til strategi for affaldsforebyggelse

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-mail af 4. februar 2015 har Miljøministeriet fremsendt ovennævnte udkast med henblik på at modtage Datatilsynets eventuelle bemærkninger hertil.

CVR-nr. 11-88-37-29

Udkastet giver ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

10

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

Datatilsynet skal for god ordens skyld henlede opmærksomheden på, at der efter persondatalovens¹ § 57 alene er pligt til at indhente tilsynets udtalelse ved udarbejdelse af retsforskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2015-19-0053
Sagsbehandler
Helle Ginnerup-Nielsen
Direkte 3319 3211

Af ressourcemæssige hensyn anmoder Datatilsynet venligst om, at Miljøministeriet fremadrettet kun hører tilsynet over udkast til lovforslag, bekendtgørelser mv., der har en sådan betydning for beskyttelsen af privatlivet.

Med venlig hilsen
Helle Ginnerup-Nielsen

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

The history of the United States of America is a story of growth and change. From the first European settlers to the present day, the nation has evolved through various stages of development. The early years were marked by exploration and the establishment of colonies. The American Revolution led to the birth of a new nation, and the subsequent years saw the expansion of territory and the growth of industry. The Civil War was a pivotal moment in the nation's history, leading to the abolition of slavery and the strengthening of the federal government. The 20th century brought significant social and economic changes, including the rise of the industrial revolution and the emergence of the United States as a global superpower. Today, the United States continues to play a leading role in the world, facing new challenges and opportunities.

Rikke Reetz

Fra: Christian Ege Jørgensen <christian@ecocouncil.dk>
Sendt: 8. april 2015 12:05
Til: Mirja Crone; MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Christian Poll; Lone Mikkelsen
Emne: høringsvar vedr. ressourcestrategi II
Vedhæftede filer: høring- ressourcestr.-II.DOCX

Til Miljøstyrelsen, att. Mirja Crone
Hermed Det Økologiske Råds høringsvar
De bedste hilsner
Best Regards

Christian Ege

*Sekretariatsleder, Det Økologiske Råd
Director, The Ecological Council*

christian@ecocouncil.dk
Direct phone: +45 33 18 19 33
Mobile: +45 28 58 06 98

Blegdamsvej 4b, 2200 Copenhagen N, Denmark
www.ecocouncil.dk

7. april 2015

Hørings svar vedr. regeringens ressourcestrategi II

Det Økologiske Råd tilslutter sig høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening og vil herudover tilføje følgende bemærkninger:

- 1) Som DN skriver bør **skatte- og afgiftssystemet** bringes til at fremme et ressourceeffektivt samfund. F.eks. bør der udvikles en erstatning for den vægtbaserede emballageafgift. Denne blev afskaffet som led i en vækstplan i 2013, uden at der blev sat noget andet i stedet. Dette har fjernet et incitament, såvel til at mindske emballagemængder, som til at vælge mindre skadelige og ressourcekrævende emballagematerialer. Begrundelsen var at afgiften var bureaukratisk og dyr for virksomhederne at administrere. Dette blev aldrig rigtigt dokumenteret, men uanset om det var tilfældet, bør der udvikles et nyt incitament til mindre emballage og mindre skadelige emballagematerialer. Desuden er der behov for afgifter på særligt farlige kemikalier – som en forløber for at man forhåbentlig senere får et forbud igennem i EU. Farlige kemikalier udgør ofte en barriere for recirkulering af stoffer og produkter. Denne afgiftsstrategi blev med succes anvendt i form af ftalat-afgiften, som blev indført i år 2000. Se også under pkt. 3
- 2) **Grønne indkøb:** Det er udmærket at udvikle guidelines og lave rejsehold som foreslået i strategien (s. 23), men det vil ikke være tilstrækkeligt. Der er brug for stærkere instrumenter end hidtil anvendt til fremme af grønne offentlige indkøb, herunder af ressourcebesparende/affaldsminimerende, reparerbare, adskilbare produkter – og tilsvarende for tjenesteydelser. Vi vil henvise til anbefalingerne i rapporten fra Erhvervspanelet for Grøn Omstilling, oktober 2012, herunder om krav om at lægge livstidsomkostninger til grund samt at oprette en fond der kan yde økonomisk støtte til grønne indkøb, som nødvendigvis vil være dyrere for den indkøbende institution
- 3) **Fremme af miljømærker:** En af barriererne for udbredelse af miljømærker er, at licenshavere skal betale til driften af miljømærkerne. Dette er udtryk for et omvendt "forurenere-betaler-princip", hvor de grønneste produkter skal betale, mens de øvrige slipper. Denne finansiering bør ændres, f.eks. ved at indføre en afgift på særligt farlige kemiske stoffer - eller forhøje den eksisterende afgift på ftalater, som ikke har været reguleret siden 2001, og bruge provenuet på drift af miljømærkningen. Sådanne afgifter kunne samtidig fremme genanvendelse, idet man minimerer de problemer i recirkuleringskæden, som i dag skabes af farlige stoffer, f.eks. i madaffald, tekstiler m.v. Vi er klar over, at der er nogle restriktioner inden for EU-blomsten, ift. hvor stor en del af driften som må dækkes af staten – men dette gælder ikke for Svanen, som står for langt de fleste licenser.
- 4) **Fremme af reparation:** Vi støtter tankerne i strategien om at forlænge elektronikprodukters levetid, og forslaget om at arbejde for et forbud i EU mod farlige stoffer i elektronik (s. 45). Men der mangler yderligere virkemidler. Der er store potentialer for at forlænge levetiden af f.eks. elektronikprodukter gennem reparation – blot man afholder sig fra at reparere forældede produkter med for højt energiforbrug eller indhold af farlige stoffer. Danmark bør også arbejde for krav i EU om, at leverandører af elektronik skal stille reservedele til rådighed i en vis årrække. En oplagt mulighed synes at være at fjerne moms på reparation – men vi er klar over barriererne ift. dette virkemiddel, både ift. EU's momsdirektiv og ift. den officielle danske tænkning om kun at have én momssats. Man kunne i stedet anvende en tilskudsmodel til opnåelse af samme effekt – i stil med den tidligere bolig-job ordning, blot

målrettet mod reparation. Også denne kunne finansieres via afgift på særligt farlige kemikalier, se pkt. 1 og 3.

Christian Ege, sekretariatsleder, Det Økologiske Råd

Rikke Reetz

Fra: Anne-Dorte Als <ADA@elretur.dk>
Sendt: 31. marts 2015 16:44
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Journalnr. MST-774-0081/høring "Strategi for affaldsforebyggelse II"
Vedhæftede filer: elretur høringssvar.PDF

Hej!

Vedhæftet følger elreturs høringssvar til ovennævnte.

Venlig hilsen/best regards,
Anne-Dorte Als

Kløvermarksvej 70
DK - 2300 København S
CVR: 28 83 51 24

Tlf.: +45 33 36 91 98
Mobil: +45 22 21 91 97
Tlf. direkte: +45 33 36 91 97

Pr. e-mail: mst@mst.dk
Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

København, den 31. marts 2015

Vedr.: MST-774-00081/høring "Strategi for affaldsforebyggelse II"

elretur takker for muligheden for at blive hørt og skal bemærke følgende til indsatsområdet "elektronik":

På side 9, 2. spalte, første afsnit oplyses, at produkterne p.g.a. den teknologiske udvikling ofte kasseres, mens de stadig virker. Af denne årsag kan der spares mange ressourcer, hvis produkternes levetid forlænges.

Vi kan ikke umiddelbart se, hvordan længere levetid på produkterne alene kan bremse den teknologiske udvikling, og da den faktiske levetid på produkterne på det tidspunkt, hvor de kasseres, er ukendt, er der næppe grundlag for at udlede noget om en evt. ressourcebesparelse ved længere levetid på produkterne.

Ud fra et snævert miljømæssigt synspunkt kan det måske give mening at ønske at bremse den teknologiske udvikling, men vi mener ikke, at det i samfundsøkonomisk perspektiv er ønskværdigt.

I det forbindelse bør det overvejes, om længere levetid på produkterne bremser udviklingen af endnu mere miljøvenlige produkter, bl.a. i relation til energiforbrug, uønskede stoffer og anvendelsen af knappe ressourcer, således at den miljømæssige effekt på den lange bane reelt bliver negativ.

For at kunne vurdere den miljømæssige effekt af genbrug bør også afsætningsmulighederne for genbrugsudstyr i Danmark undersøges nærmere.

Med mindre man – som det sker i dag – fortsat tillader kommunerne og deres affaldsselskaber at sælge det indkomne elektronikaffald uden test, reparation, garanti og anden form for forbrugerbeskyttelse, vil genbrug hhv. forberedelse til genbrug som følge af vores høje skatte- og afgiftsniveau og dermed høje lønniveau medføre, at genbrugsprodukterne bliver uforholdsmæssigt dyre for forbrugerne at købe. Derved er der risiko for, at genbrugsprodukterne fremfor at blive solgt i stedet hober sig op, og at råstofferne i produkterne bindes på lagerhylder fremfor at blive genanvendt.

... 2

- 2 -

elretur mener i øvrigt, at man førend sådanne undersøgelser er foretaget, ikke kan vurdere genbrugspotentialet i det udstyr, der befinder sig i de danske husholdninger, jf. udkastet s. 45, 1. afs., hvor en engelsk undersøgelse overføres på danske forhold.

Det fremgår af udkastet s. 42, 2. spalte, at tilbagetagningen af elektronikaffaldet sker gennem producenterne kollektivordninger, og at den enkelte producent derfor ikke får sine egne produkter tilbage.

elretur kan som kollektivordning oplyse, at tilbagetagning gennem os ikke hindrer, at producenterne får deres egne udtjente produkter tilbage.

elretur forhørte sig derfor i efteråret 2014 hos 50 af de af vores medlemsvirksomheder med de største markedsførte mængder om interessen for at få egne udtjente produkter tilbage med henblik på genbrug. Der er ingen af de adspurgte virksomheder, der p.t. har interesse heri. På baggrund af tilbagemeldingerne kan elretur i øvrigt konstatere, at tilbagetagning af egne produkter i Danmark isoleret set ikke giver mening for virksomhederne, men skal koordineres på europæisk plan.

Det bør efter elreturs opfattelse under alle omstændigheder undersøges, om forberedelse til genbrug varetages bedre af producenterne fremfor af kommunerne, som det sker i øjeblikket.

Producenterne er alt andet lige de bedste garantier for kvaliteten af produkterne både for så vidt angår miljø, sikkerhed og forbrugerbeskyttelse. Hertil kommer, at det "uautoriserede" genbrugssalg har en potentiel skadevirkning for producenterne brands.

Til udkastets afsnit "Indkøb med omtanke" (s. 21 ff.) skal elretur bemærke, at man efter vor opfattelse bør fare lempeligt frem med fremme af miljømærkning, herunder i detailhandelen.

Det er en bekostelig affære for en virksomhed at erhverve og vedligeholde miljømærker, således at evt. krav herom vil ramme små og mellemstore virksomheder uforholdsmæssigt hårdt.

Af konkurrencehensyn skal elretur i lyset af den stadigt stigende grænse- og internethandel i øvrigt understrege vigtigheden af, at Danmark ikke går enegang – heller ikke f.s.v.a. evt. krav om miljømærkning overfor danske virksomheder.

elretur skal afslutningsvis bemærke, at det nøje bør undersøges og kortlægges, hvilke produkter der ud fra miljømæssige aspekter overhovedet egner sig til genbrug, herunder bl.a. indholdet af uønskede stoffer samt energiforbrug.

Samtidig mener elretur, at der skal styr på affaldsstrømmene. Vi kan nemlig i dag se, at en stor mængde af det udstyr, som kommunerne har besluttet kan genbruges, går til udlandet. Der er imidlertid ikke styr på, om udstyret overhovedet er egnet til genbrug, hvor det ender, og ikke mindst hvordan det bliver behandlet, når det er endeligt udtjent. Derudover registres mængderne ikke og indgår følgelig ikke i statistikkerne.

Venlig hilsen
elretur

Anne-Dorte Als

Rikke Reetz

Fra: Esther Kristensen <kristensen.esther@gmail.com>
Sendt: 4. april 2015 21:30
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST-774-00081
Vedhæftede filer: Høringsvar, forebyggelsesstrategi, Esther Kristensen.DOC; affaldsdirektiv.PDF; Understandig legislation.PDF; Wastedirective.PDF

Hermed mit høringssvar til regeringens affaldsforebyggelsesstrategi.

Med venlig hilsen

--

Esther Kristensen

April 2015
Esther Kristensen
Engholmen 14, 1 tv.
2450 København SV
kristensen.esther@gmail.com

Hørings svar - Udkast til Regeringens Affaldsforebyggelsesstrategi

Det glæder mig at Miljøministeriet udgiver en forebyggelsesstrategi, der sætter rammer for en koordineret national tilgang til affaldsforebyggelse, hvilket i dagens Danmark er højst nødvendigt. Jeg finder strategiens fokus på de fem affaldsstrømme aktuelt og brugbart og synes at Miljøministeriet har ydet et godt stykke arbejde i processen op mod strategiens tilblivelse med hensyn til udgivelse af rapporter og konferencer for interesserede.

OBJECTIVES & FOREBYGGELSESMÅL

De forholdsvis nye EU krav til nationale forebyggelsesprogrammer fremgår som bekendt i artikel 29 i Affaldsdirektivet, hvoraf stk. 1 og 2 fremgår herunder.

Den overstregede del peger i retning af, at nationale programmer skal indeholde forebyggelsesmål/objectives. Ved høringsseminaret d. 17. marts 2015 svarede Miljøministeriets panel at det ikke er et krav fra EU direktivet at programmerne skal indeholde målsætninger, men blot en misforståelse over oversættelsen fra engelsk.

Jeg har efter seminaret taget jeres svar til efterretning og undersøgt nærmere på internettet og forhørt mig dels hos min specialevejleder, hos jurister samt skrevet til min kontakt i EU (Policy officer at Health and Consumers Directorate), som jeg ved udarbejdelse af mit speciale kom i forbindelse med. Jeg afventer endnu svar fra sidstnævnte, men er på baggrund af mit research, kommet frem til at *objectives* på engelsk (også i lovgivningsmæssige sammenhænge) betyder "*A specific result that a person or system aims to achieve within a time frame and with available resources*" (<http://www.businessdictionary.com>). Dette er naturligvis blot en definition, men flere online ordbøger understøtter en lignende betydning og mine adspurgte kontakter, fortæller mig det samme. (Se bl.a. www.diffen.com, www.vocabulary.com, www.dictionary.reference.com og vedhæftede dokument: "*Good decision-making for government Interpreting legislation*")

På baggrund af min research er *objectives* i led med den danske oversættelse *affaldsforebyggelsesmål*, hvilket betyder at regeringens forebyggelsesstrategi altså ikke lever op til EU's krav! Hvis jeg tager fejl og I kan forklare mig, hvorfor *objectives* og *affaldsforebyggelsesmål* betyder noget andet i denne sammenhæng, vil jeg meget gerne høre fra jer, og undskylder min kritik. Hvis ikke har jeg følgende spørgsmål:

- Af hvilke årsager mener regeringen ikke at skulle leve op til direktivets krav?
- Såfremt svaret baseres på udfordringer vedrørende målbarhed, er jeg nysgerrig for at høre om Miljøministeriet ser at målbarheden af affaldsforebyggelse bliver lettere i fremtiden?

MÅLBARHED & ANALYSER

Lige meget hvor meget vi undersøger årsager, potentialer og barrierer, vil forebyggelse af affald ikke være et ukompliceret arbejdsområde og udviklingen vil også i fremtiden være svær at måle i så komplekst samfund som vi befinder os i. Der er mange ting der er svære at måle på (eks. klimaforandringer), men vi kan ikke fralægge os ansvaret for at sætte ind på baggrund af et utal af variabler og usikkerheder ved beregning. Især ikke, når det ikke kræver en ph.d at forstå at forebyggelse af affald vil belaste miljøet og menneskets sundhed mindst! Ikke desto mindre skal der nogle tal på, og det er fint, for sådan er vores system nu engang bygget op.

Miljøministeriet og Nordisk Ministerråd har udgivet nogle interessante og grundige rapporter som kortlægger feltet af indikatorer for affaldsforebyggelse, som efter min bedømmelse ikke viser tegn på at skulle blive lettere i fremtiden. Miljøministeriet har f.eks. valgt at følge udviklingen af madspild i husholdninger via affaldsanalyser. Flere indikatorer er valgt i strategien og disse kan suppleres med succeskriterier (som foreslået ved Camp 2014). Om end der fortsat skal laves analyser, skal regeringens indsatsområder ikke hovedsageligt bestå af analyser og rapporter, som det er tilfældet nu. Som WRAP og House of Lords så fint formulerer det, så skal forskning og analyser ikke stå i vejen for reel handling. Det de kalder *no-regret-action*.

RAMMER FOR KOMMUNERNES FOREBYGGELSESPLANER

Regeringens ressourcestrategi sætter nogle klare rammer for kommunerne at arbejde indenfor, hvor det nu handler om mindre affald til forbrænding og mere til genanvendelse. Deres arbejde med at øge

genanvendelse skal leve op til nogle nationale mål om at fordoble genanvendelsen af husholdningsaffaldet. Pt. er der intet incitament for kommuner at forebygge affald, da det ikke tæller i tælleren nogle steder. Dertil kan jeg forstå, at nogle af kommunernes affaldsindsats er finansieret således, at de ikke kan tillade sig at bruge ressourcer på forebyggelse (da det er dækket af affaldsgebyrer, der skal varetage konkret håndtering af affald).

Realistisk set vil det betyde, at kommuner bliver nødt til at udarbejde nogle forebyggelsesplaner, der er tilpas vage til at de om seks år kan evaluere positivt på en indsats de ikke har måtte bruge penge på. Da jeres strategi ikke indeholde nogen krav eller målsætninger - så er det nok urealistisk at en forebyggelsesindsats vil blive støttet op omkring herfra.

MADSPILD

Miljøstyrelsen har gjort en stor indsats for at kortlægge og undersøge madspildet i husholdningerne og detailhandlen. Samtidig har I gjort et godt stykke arbejde med at samle folk på tværs af kæden og sammen brainstorme over mulige tiltag. Eksempelvis til Camp 2014 og Madspilds konferencen. Jeg har desværre svært ved at se forslag herfra gået videre i jeres strategi!

I har valgt at følge udviklingen inden for madspild i husholdningerne via affaldsanalyser, men vælger ikke at medtage nogle reele initiativer rettet mod forbrugeren! Hvorfor? (Indsatsen for at undtage fødevarer fra holdbarhedsmærkning ligger reelt hos EU, og min kontaktperson har meddelt at der her er brug for at udføre analyser om det reelt vil mindske madspild)

Jeg spurgte om dette til hørings mødet og fik svaret at partnerskabet muligvis vil komme med initiativer.

Når jeg læser følgende beskrivelse, virker det ikke umiddelbart som om forbrugerne er hovedfokus.

Formålet med partnerskabet er at identificere løsningsmuligheder - dvs. ikke udføre dem (højst igangsætte). Omend jeg synes det er et godt initiativ, da det er godt med samarbejde på tværs og det fremtidigt kan føre til handling, mener jeg ikke at der realistisk set er en indsats rettet mod forbrugeren gemt her! Et frivilligt partnerskab af omkring 12 aktører kan ikke forventes at mødes meget mere end en gang halvårligt. Til møderne vil de med stor sandsynlighed brainstorme over muligheder og barrierer og bruge den sidste halve timer på at snakke sig frem til dagsorden for næste møde. Når de seks år er gået, har der nok været lidt udskiftning i deltagere og de kan herefter indrapportere et fem siders word dokument i punktform med forslag. Ingen af dem med nogle ansvarshavende.

I skriver at partnerskabet er frivilligt forpligtende. For at det skal være forpligtende er jeg nysgerrig på

at høre, hvilke rammer i har sat for det forpligtende arbejde?

Ud af syv initiativer på madspildsområdet handler seks af dem i bund og grund om at foretage flere analyser og komme med flere forslag til enten initiativer eller definitioner (partnerskab, innovationskonsortium, fiskerisektor analyse, 3GF, holdbarhedsmærkning, FUSION netværk). Madspildsjægerne er som jeg ser det, det eneste handlingsorienterede initiativ.

REGERINGENS ANSVAR

Affaldsforebyggelse er historisk set et overset indsatsområde, omend det er det mest ønskværdige og med de største gevinster - i hvert fald i forhold til mennesker og miljø. Økonomiske interesser kan forvride affaldshierarkiet og det må derfor være et politisk ansvar at sikre at forebyggelse ikke nedprioriteres i lyset af eks. energiproduktion og genanvendelses mål. Det er et komplekst område at skulle sætte ind overfor og det er naturligt at der i programmernes barndom er nogle udfordringer af videnskabelig karakter i forhold til data sammenligning, fastsættelse af indikatorer, vurdering af gevinster samt enighed bag definitioner. Disse kan potentielt fungere som politiske hæmsko - hvis vi lader dem.

Under udarbejdelsen af mit speciale (vedhæftet) er det blevet tydeligt for mig, at skal der iværksættes en reel national indsats, skal der en politisk målsætning til, der sætter skub i udviklingen. En regering der tager problemstillingen alvorligt og sender et tydeligt signal til befolkningen og andre EU lande om at Danmark, som et af de mest affaldsproducerende lande, vil gøre en indsats, der ikke blot er tom snak, som det har været siden forebyggelse blev nævnt i dansk lovgivning i 1979 (Loven om genanvendelse og renere teknologi for papir og glas).

OPSUMMERING

Kritik:

- Mangel på affaldsforebyggelses mål
- Mangel på handlingsorienterede initiativer
- Mangel på initiativer rettet mod forbrugeren - alt den indsats og idegenerering til ingen nytte?

Positiv respons:

- Jeres støtte til Stop Spild Af Mad og tidligere arbejde med madspild samt puljer og tilskud. Flot med Grøn ildsjæl fond!
- At I har sat midler af til at undersøge denne problematik og udgivet rapporter på området.

Forslag:

- Indføre nationale reduktionsmål !
- Udføre kampagner rettet mod forbrugeren. Evt. i forlængelse af “*sustainable happiness*” rapporten med nyt fokus om at forbrug IKKE er vejen til lykke! Fokus på tilfredshed og et nærværende liv. Rigtig interessant rapport!
- Undervisning som initiativ. Evt. arbejde videre med Mind the trash - madspild handler her mest om emballage.
- Hvis kommunerne skal spille en reel rolle, tror jeg det er godt givet ud at undersøge strukturen for kommunerne for at de kan arbejde med det. Herunder hvordan de f.eks. kan hæve prisen på restaffald. Det er naturligvis en meget upopulært forslag, men nok det mest realistiske, hvis mængderne skal reduceres. Jeg er bevidst om frygten for ulovlig bortskaffelse, og at affaldsgebyrer skal sættes så det ikke fremmer dette.

Spørgsmål:

- Af hvilke årsager mener regeringen ikke at skulle leve op til direktivets krav?
- Såfremt svaret baseres på udfordringer vedrørende målbarhed, er jeg nysgerrig for at høre om Miljøministeriet ser at målbarheden af affaldsforebyggelse bliver lettere i fremtiden?
- Hvilke forpligtende krav sætter I til partnerskabet?

Held og lykke med det videre arbejde.

Venlig Hilsen

Esther Kristensen

Vedhæftet:

Speciale

Understanding legislation

Affaldsdirektiv (dk og eng)

Rikke Reetz

Fra: Bodil Stenholt <bodil.stenholt@erp-recycling.org>
Sendt: 7. april 2015 15:43
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Martin Therkelsen; Lisbeth Hoelgaard
Emne: Høringssvar ERP Danmark - Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse.

Miljøstyrelsen
Att.: mst@mst.dk
journal MST-774-00081

"Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse - Danmark uden affald II" ERP Danmarks høringssvar

Idet vi takker for muligheden for at afgive høringssvar til Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse, har ERP Danmark følgende kommentarer:

Den internationale elektronikindustri har i årevis haft fokus på genanvendelse af materialer og ecodesign for at sikre bedre adskillelse med henblik på øget genanvendelse og lavere energiforbrug. ERP deltager aktivt på vegne af vore kunder i forskellige aktiviteter, der netop har til formål at fremme disse parametre.

Affaldsstrategien lister 9 initiativer, der har til formål at fremme levetiden på elektronik og eliminere problematiske stoffer. ERP ønsker specielt at kommentere på de konkrete initiativer, der fremgår af punkterne 61., 62. 63. samt 64.

Det forhold, at kommuner indsamler og videresælger elektronik, som private afleverer på genbrugsstationen som WEEE, er yderst problematisk. Dette har de kollektive ordninger flere gange påpeget, dog uden at få nogen konkret stillingstilkendegivelse fra myndighederne.

ERP mener endvidere, at den enkelte forbruger bliver udsat for en unødigt sikkerhedsrisiko, idet kommunernes genbrugsbutikker ikke foretager en egentlig reparationsteknisk gennemgang af produktet, som bliver videresolgt uden garanti. Et defekt elektronisk produkt kan være potentielt farligt, og kommunernes fremgangsmåde er en tilsidesættelse af loven om produktsikkerhed.

Det er endvidere ERP's opfattelse, at kommunernes praksis med hensyn til salg af såkaldt genbrugt elektronik, bidrager til øgede grå elektronikaffaldsstrømme, idet der er sandsynlighed for, at der vil ske eksport til salg i andre lande. Derudover er der en risiko for, at det land, som modtager det eksporterede elektronik, ikke har et system til forsvarlig affaldsbehandling af elektronikprodukterne, når de bliver til affald.

Med hensyn til pkt. 64 bør udviklingen af en standard for genbrug ikke være europæisk, men international og global, da producenterne i dag agerer både internationalt og globalt.

Afslutningsvis ønsker vi at pointere, at det er af afgørende betydning, at det rette datagrundlag er til stede, inden der opsættes mål for en reduktion af elektronikaffald. Dette grundlag mener vi ikke, er til stede i dag. Specielt e-handel, som er i kraftig vækst, er et udækket gråzoneområde.

Med venlig hilsen

Bodil Anette Stenholt

Bodil Anette Stenholt
Chairman of the Danish Board

Lindholm Havnevej 31 – DK-5800 Nyborg
Phone: +45 6333 0028
Mobile: +45 5159 6027
Fax : +45 6333 0029
Email: bodil.stenholt@erp-recycling.org
Web: www.erp-recycling.dk
Corporate: www.erp-recycling.org

Click to find out more on ERP's new offer

Rikke Reetz

Fra: Henrik Egede <he@feha.dk>
Sendt: 7. april 2015 11:04
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST 774-00081 - Høringssvar vedr. Strategi for Affaldsforebyggelse, FEHA
Vedhæftede filer: MST-774-00081 - FEHA høringssvar vedr. Strategi for affaldsforebyggelse.DOCX

Til Miljøstyrelsen,

Her høringssvar fra FEHA vedr. strategi for affaldsforebyggelse.

Bekræft gerne modtagelse.

Venlig hilsen

Henrik Egede

Direktør
FEHA

Tuborgvej 5
DK - 2900 Hellerup
Tel: + 45 33 36 91 92
Mob: + 45 21 74 82 66

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

København, den 7. april 2015
Sendt via e-mail til mst@mst.dk

Ang. MST-774-00091 (Strategi for affaldsforebyggelse)

Tak for udkastet til Strategi for affaldsforebyggelse – og tak for muligheden for at afgive kommentarer hertil.

FEHA – Foreningen af Producenter og Importører af Elektriske Husholdningsapparater – finder det overordnet rigtigt, at Danmark i samklang med EU sætter fokus på affaldsforebyggelse og optimal anvendelse af ressourcer. Vi er enige i de politiske hovedtanker bag strategien.

Vore kommentarer er forsøg på konstruktivt og kritisk indspil i forhold til det, som er relevant i forhold til vores branche.

1) Madspild, ad. Side 24ff

Madspild er et område med betydeligt potentiale for ressourceoptimering og opnåelse af synlige resultater ved forbedret adfærd i hele værdikæden.

FEHA vil gerne gøre opmærksom på **et ofte overset element: de nyeste teknologier** inden for opbevaring af madvarer, som på en enkel måde kan forlænge madvarers levetid hjemme hos forbrugere og mindske madspildet.

Vi tænker på fx køleskabe med en zone-inddeling og opdelt temperatur-styring. Vi tænker på produkter, der via kameraer i køleskabe kan hjælpe med styring af indkøb. Og vi tænker på fx vacuumpakning af produkter til opbevaring og senere brug.

Vi er overbevist om, at vi vil se endnu mere innovation fremover på dette område.

FEHA og foreningens medlemmer indgår gerne i en dialog om, hvordan vores branche kan deltage i et eller flere partnerskaber og sikre, at den teknologiske innovation er kendt og spiller meningsfuldt med i de aktiviteter, der skal forbedre forbrugernes muligheder.

Vi gør dette i erkendelse af, at teknologi på ingen måde er selve løsningen – men en naturlig del af de ændringer og forbedringer, der skal til.

2) Elektronik – holdbarhed, s. 42 ff.

Vi konstaterer, at strategien har fokus på elektriske og elektroniske produkters holdbarhed – og, måske med rette, fokus på ”dimser”, som har en kort levetid hos forbrugeren.

Vi vil gerne gøre tydeligt opmærksom på, at vore producenters produkter ikke i særlig stort omfang er ”dimser” og produkter, som skiftes ud hurtigt. Der er primært tale om ”varige forbrugsgoder”.

En ny undersøgelse (februar 2015) fra den tyske miljøstyrelse viser, at **den gennemsnitlige levetid for hvidevarer (major domestic appliances) hos forbrugeren er 13 år**. Det udbredte forbrugsmønster i vores branche er, at produkt udskiftes, fordi det gamle er gået i stykker.

Vi finder derfor, at der på vores område i højere grad synes behov for branchens medvirken, på internationalt plan og på den lidt længere bane, i udformningen af fremtidens eco-design.

3) Elektronik - EU

Regeringen lægger op til, at Danmark ikke kan påvirke produktdesign og produkternes levetid alene – men at dette skal ske i europæisk og internationalt samspil. FEHA er helt enig i dette.

FEHA var i 1960’erne medstifter af den europæiske brancheforening, CECED, og spiller også i dag sammen med CECED en aktiv rolle i aktuelle drøftelser om eco-design, produkters livscyklus, håndtering af el-skrot mv.

Vi vil fortsat indgå **aktivt på nationalt og internationalt niveau** i forbindelse med udviklingen af mere ressourceeffektiv produktion og bedre affaldsforebyggelse og bedre bortskaffelse af vore produkter.

4) Elektronik – genbrug

Hvidevarer og elektriske husholdningsapparater er kendetegnet ved en lang levetid hos forbrugeren.

Vi er naturligt indstillede på at medvirke positivt i affaldsforebyggelse gennem øget genbrug – men må i samme åndedrag anføre, at genbrug inden for vore produktkategorier rummer **en række fundamentale udfordringer**, som grundet produkternes lange levetid på markedet let kommer i strid med andre politiske mål, fx energipolitiske, miljøpolitiske og forbrugerretlige målsætninger.

Vort overordnede synspunkt er, at genbrug kræver samme ordnede og strikse rammer som nysalg. En helt række punkter skal derfor være opfyldt, som i dag gælder nysalget:

- Sikring af energimæssig rationalitet
- Sikring af hygiejne og fødevarer sikkerhed, fx
- Sikring mod uønskede kemikalier
- Overholdelse af købelov, fx reklamationsret
- Overholdelse af markedsføringslov
- Sikring af forholdet til producentansvar

- Klare producerer for, hvad der defineres som "funktionsdueligt udstyr"

De aktuelle kommunale aktiviteter inden for genbrug af elektronik er problematiske og formentlig ikke lovlige i forhold til ovenstående. Vi ønsker derfor disse aktiviteter standset, indtil forholdene er afklaret.

FEHA forstår, at kravene til øget genbrug er kommet for at blive. Specifikt for vore produkter vil vi gerne anføre, at den lange levetid og de særlige forhold vedr. bl. a. fødevarekontakt gør genbrug inden for vort område til en særlig foreteelse, som kræver en balanceret og gennemtænkt tilgang.

FEHA indgår gerne en dialog om genbrug af elektronik – men kun på et grundlag, som er seriøst i forhold til ovenstående.

Venlig hilsen

Direktør **Henrik Egede**

FEHA

www.feha.dk

Tuborgvej 5

2900 Hellerup

Mail: he@feh.dk

Mob: + 45 21 74 82 66

Rikke Reetz

Fra: Henrik Olsen <henrik.olsen@foedevarebanken.dk>
Sendt: 7. april 2015 12:04
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Karen Inger Thorsen
Emne: MST-774-00081
Vedhæftede filer: fødevareBankens høringssvar til Danmark uden affald II.PDF

Hermed fødevareBankens høringssvar til 'Danmark uden affald'

Henrik Olsen
Udviklingsmedarbejder
Fødevarebanken
Birkedommervej 31, 2.
2400 København NV
60 11 16 35
61 71 71 70

henrik.olsen@foedevarebanken.dk
www.foedevarebanken.dk

fødevareBankens høringssvar vedr. Udkast til strategi for affaldsforebyggelse "Danmark uden affald II"

fødevareBanken vil gerne rose regeringens initiativ mod madspild. Som Danmarks største organisation mod madspild i industrien er det en stor glæde at opleve, hvordan der fra politisk side bliver sat fokus på problemet. I udkastet til strategien ser vi rigtig mange gode initiativer og forslag, som vi bakker op om og håber på en snarlig implementering af. Der er imidlertid også en række punkter, hvor vi mener, at der bør meldes endnu skarpere ud, og hvor vi forslår alternative løsningsforslag. Disse forslag præsenterer vi i nærværende høringssvars tre nedenstående afsnit.

➤ **Madspild som vilkår**

Regeringens strategi for affaldsforebyggelse sætter fokus på madspild i husholdningerne og tilbyder løsninger til genanvendelse af emballage. Begge er vigtige indsatsområder, som fortjener stor bevågenhed.

Herudover er det afgørende i arbejdet med en ressourcestrategi at erkende, at der er – og altid vil være – fødevarespild. Uanset omfanget af indsatsen mod madspild. Der vil f.eks. altid være kosmetiske fejl og fejltrykte datomærkninger på fødevarer. Der er derfor behov for, at regeringen aktivt tager stilling til og anerkender det danske madspild som et vilkår i produktionen af fødevarer. Kun derved kan regeringen arbejde for, at madspildet ikke ender som affald, men i stedet kommer f.eks. udsatte borgere til gode.

➤ **En kortlægning af madspildsaftagere**

For mange udsatte borgere i Danmark oplever perioder med sult og dårlig ernæring. Derfor er det oplagt, at madspild så vidt muligt videredistribueres til udsatte borgere i Danmark.

fødevareBanken har arbejdet med videredistribution af overskudsmad til sociale organisationer siden 2009. Vi arbejder systematisk og i stor skala, og fødevarer sikkerhed er en obligatorisk del af arbejdet. Vi gør også en dyd ud af, at vores 88 faste modtagerorganisationer – som f.eks. Mændenes Hjem og Kvindehjemmet – ikke bliver ofre for 'skraldespandssyndromet'. Med 'skraldespandssyndromet' menes, at organisationerne brænder inde med store mængder overskudsmad, som de får doneret af forskellige ukoordinerede madspildsinitiativer. Maden er doneret med gode intentioner, men ofte er mængden og typen af mad ikke fuldt afstemt med organisationerne. Derfor skal organisationerne i sidste ende selv sørge for den besværlige og tidskrævende proces, det kræver at bortskaffe maden.

Modtagerne og deres behov skal kortlægges og videredistributonen planlægges og koordineres bedst muligt, så maden kommer så mange som muligt til gode. Ved at trække på fødevareBankens erfaringer, opsamlede data og kapacitet kan dette ske på en hensigtsmæssig og professionel måde.

- **Afklar lovmæssige aspekter ved at videregive god og frisk overskudsmad**
Regeringen lægger i udkastet til affaldsstrategien vægt på de juridiske aspekter i arbejdet mod madspild. I denne sammenhæng bør regeringen gennemgå den relevante lovgivning for at sikre, at fødevederdonorerne har et incitament for at donere overskudsmad i stedet for at sende den til destruktions

Ikke mindst bør regeringen se på (fortolkningen af) lovgivningen om udtagningsmoms i forbindelse med donation af afskrevne overskudsfødevarer, der ikke er salgbare i den normale handel, samt sikre en smidig administration af reglerne.

Et andet juridisk aspekt, som regeringen bør have fokus på, er høje afgifter på forskellige slags fødevarer. Her tænker vi i særdeleshed på afgifter på te, kaffe og sukker. fødevareBanken oplever fra tid til anden, at vores fødevederdonorer foretrækker destruktions frem for donation, da de derved tilbagebetales afgiften på den pågældende fødevare.

Rikke Reetz

Fra: Lise Mansfeldt Faurbjerg <LFAU@henninglarsen.com>
Sendt: 20. februar 2015 16:05
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Signe Kongebro
Emne: MST-774-00081 - hørings svar

Kære Miljøstyrelse,

Hermed hørings svar til Strategi for affaldsforebyggelse - Bygge & Anlæg:

* Initiativet "Udvikling af individuel bæredygtighedsklasse" (oprindelig KEBs initiativ) kunne med fordel kobles til certificeringsordningen DGNB, som i forvejen bygger på danske normer og standarder - og som er blevet udviklet og kvalificeret af en lang række uvildige eksperter fra byggebranchen. Hvis DGNB er for ambitiøs og omkostningstung, kunne det være et alternativ at lave et samarbejde med GBC-DK om en "DGNB-light", der favner ambitionen med den nye bæredygtighedsklasse. Igennem en sådan "DGNB light" kunne projekterende og andre aktører få adgang til de færdigudviklede LCA- og LCC-værktøjer, som SBI har lavet og på den måde svare på de to punkter i strategien, som handler om LCA- og LCC-værktøjer. Der er INGEN grund til at udvikle nye værktøjer ift. dem, som SBI har lavet! Det virker som dobbeltarbejde. Strategien eller det foreslåede partnerskab skulle i stedet kigge på, om SBIs værktøjer skal tilrettes for at kunne bruges af aktører uden DGNB-uddannelsen.

* Strategien bør forholde sig til, hvordan de nye tiltag og ny viden implementeres. Hvordan får man de relevante aktører til at bruge konkrete tiltag som fx LCA- og LCC-værktøjerne, så strategiens initiativer bliver adopteret og brugt i byggebranchen? Det er ikke klart i Strategien, om dette punkt hører ind under det foreslåede partnerskabs ansvarsområde. Hvis ikke, så kunne det passende ske gennem undervisningsmateriale til relevante undervisningsinstitutioner som de tekniske skoler, erhvervsakademier og universiteter, der tilbyder uddannelse og efteruddannelse inden for byggeri. Fx har Henning Larsen Architects lavet en foranalyse af, hvorvidt der er brug for undervisningsmateriale i bæredygtighed på de tekniske skoler - og i så fald hvilken form - for Grundejernes Investeringsfond. Det arbejder både fond og projektteam videre med, men det ville være fornemt, om Miljøministeriet ville etablere et interministerielt samarbejde med relevante ministerier og folde dette initiativ ud på et politisk niveau.

* Punktet "Green Solution House ..." kunne med fordel udvides til at være et best practise-katalog med x antal eksempler til inspiration for hele branchen a la Realdanias kampagne og platform Renover.dk<<http://Renover.dk>>. Der er mange gode projekter med genbrugsaspekter, der fortjener opmærksomhed, og som kunne være gode learning cases. Et sådan best practice-katalog ville samtidig være en fin og kvalitativ opsamling på regeringens kortlægningsarbejde, som beskrives i de to punkter på Strategiens side 33.

* Det sidste punkt "Samfundsøkonomisk analyse af genbrug af mursten" kunne med fordel suppleres med tilsvarende analyser af andre typiske materialegrupper som fx konstruktionstræ, vinduer og/eller glas, beton etc. På den måde kunne man skabe valide, konsistente og sammenlignelige data om genbrug af byggematerialer og på den måde invitere andre ildsjæle til at starte genbrugs- og genanvendelsesvirksomheder, som forhåbentlig vil klare sig lige så strålende som Gamle Mursten i Svendborg.

Fortsat god fornøjelse med et vigtigt stykke arbejde!

De bedste hilsner,
Lise Mansfeldt

Lise Mansfeldt
B. eng. Architectural Engineering
BA Aesthetics & Culture

Cell phone +43 664 482 75 29

Henning Larsen Architects A/S
Vesterbrogade 76
1620 Copenhagen V
Denmark

Tel +45 8233 3000

www.henninglarsen.com<<http://www.henninglarsen.com>>

Rikke Reetz

Fra: Mikal Holt Jensen <holt@horesta.dk>
Sendt: 27. marts 2015 10:18
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: HØRINGSSVAR: Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse (Mst-774-00081)
Vedhæftede filer: HorringerMiljøstyrelsenAffaldsforebyggelse-270315.PDF

Kære Miljøstyrelsen

Hermed HORESTA's hørings svar til udkast til Strategi for affaldsforebyggelse (Mst-774-00081)

Med venlig hilsen

Mikal Holt Jensen
 Miljøchef, sekretariatsleder Green Key

Vodroffsvej 32 • DK-1900 Frederiksberg C • T +45 35 24 80 80 • www.horesta.dk

Fra: Mirja Crone [<mailto:micro@mst.dk>]

Sendt: 4. februar 2015 16:03

Til: Arbejdstilsynet; brs@brs.dk; BM Postkasse; dt@datatilsynet.dk; dce@au.dk; Energistyrelsens officielle postkasse; 1-DEP Erhvervs- og Vækstministeriets officielle postkasse; erst@erst.dk; Finansministeriets postkasse; fes@mil.dk; fbe@mil.dk; GST - Geodatastyrelsens hovedpostkasse; geus@geus.dk; jm@jm.dk; KEBMIN - Klima-, Energi- og Bygningsministeriet; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse; Kulturstyrelsen-Hovedpostkassen; kdi@kyst.dk; MBBL Hovedpostkasse; D-DEP - enhedspostkasse; fvm@fvm.dk; sum@sum.dk; NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse; skm@skm.dk; trm@trm.dk; um@um.dk; oim@oim.dk; fes@mil.dk; stm@stm.dk; regioner@regioner.dk; kl@kl.dk; Jens.Siggaard.Andersen@tmf.kk.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; abj@affaldplus.dk; atvmail@atv.dk; peter@akdgruppen.dk; akf@akf.dk; ae@ae.dk; cfw@ari.dk; arla@arlafoods.com; ai@asfaltindustrien.dk; dn@avv.dk; bat@batkartellet.dk; info@batteri.dk; sustainability@bestseller.c; bl@bl.dk; biogas@lf.dk; bfe@bfe.dk; juj@lf.dk; kontakt@bryggeriforeningen.dk; info@byggesoc.dk; lhb@vestfor.dk; forbrugerservice@carlsberg.dk; info@concito.dk; coop@coop.dk; info@cphcleantech.com; joannis.bakas@cri.dk; jesper.busk@compass-group.dk; cowi@cowi.dk; hello@cradlepeople.dk; info@danishfashioninstitute.dk; s-engros@dagrofa.net; daka@daka.dk; dakofa@dakofa.dk; mc@dakofa.dk; design@ddc.dk; dn@dn.dk; Kirsten Hauge; bls@danskaffald.dk; mail@danskaffaldsforening.dk; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; sekretariat@dagligvareleverandorerne.dk; de@de.dk; lfl@danskelbil.dk; info@danskenergi.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; dhs@dhs.dk; cgra@di.dk; info@dmogt.dk; metal@danskmetal.dk; info@dpa-system.dk; info@dansk-retursystem.dk; dansk.standard@ds.dk; mp.dsi@dsg.dk; dtl@dtl-dk.dk; mail@danskeadvokater.dk; tine.gram@regionh.dk; sekretariat@ale.dk; danva@danva.dk; bmi@bilimp.dk; dsk@dsk.dk; info@ecocouncil.dk; di@di.dk; lmjep@dongenergy.dk; dong@dong.dk; elretur@elretur.dk; info@emballageindustrien.dk; martin.therkelsen@erp-recycling.org; hoering@3f.dk; feha@feha.dk; mail@finansraadet.dk; fbr@fbr.dk; info@forcetechnology.com; mtc@agropark.dk; kc@skaf-net.dk; fri@frinet.dk; fp@forsikringogpension.dk; kontakt@ansvarligeindkob.dk; fr@friluftstraadet.dk; dk@faerchplast.com; info@foedevarebanken.dk; nf@nnf.dk; tom@genbyg.dk; gi@genvindingsindustrien.dk; info.dk@greenpeace.org; greennetwork@greennetwork.dk; Lbisgaard@grundfos.com; info@gts-net.dk; post@hancock.dk; assens@assens.dk; fmk@faaborgmidtfyn.dk; kommune@kerteminde.dk; kommune@nyborg.dk; kommunen@billund.dk; kommunen@fredericia.dk; kommunen@kolding.dk; middelfart@middelfart.dk; odense@odense.dk; post@aeroekommune.dk; post@haderslev.dk; post@langelandkommune.dk; post@nordfynskommune.dk; post@vejenkom.dk; post@vejle.dk; post@aabenraa.dk; raadhuset@esbjergkommune.dk; raadhuset@fanoe.dk; svendborg@svendborg.dk; toender@toender.dk; vardekommune@varde.dk; Åå Sønderborg Kommune (sikker email) - www.sonderborg.dk; albertslund@albertslund.dk; balkom@balk.dk; brondby@brondby.dk; dragoer@dragoer.dk;

epost@frederikssund.dk; fredensborg@fredensborg.dk; furesoe@furesoe.dk; gentofte@gentofte.dk; glostrup.kommune@glostrup.dk; gribskov@gribskov.dk; herlev@herlev.dk; hillerod@hillerod.dk; hvidovre@hvidovre.dk; ishojkommune@ishoj.dk; kommune@egekom.dk; kommune@htk.dk; kommune@vallensbaek.dk; kommunen@alleroed.dk; kommunen@gladsaxe.dk; kommunen@horsholm.dk; kommunen@taarnby.dk; lyngby@ltk.dk; mail@halsnaes.dk; mail@helsingor.dk; okf@okf.kk.dk; post@brk.dk; rk@rk.dk; rudersdal@rudersdal.dk; raadhuset@frederiksberg.dk; favrskov@favrskov.dk; horsens.kommune@horsens.dk; kommune@samsoe.dk; kommunen@herning.dk; kommunen@holstebro.dk; kommunen@silkeborg.dk; lemvig.kommune@lemvig.dk; norddjurs@norddjurs.dk; odder.kommune@odder.dk; post@ikast-brande.dk; post@rksk.dk; randerskommune@randers.dk; raadhus@hedensted.dk; sk@skivekommune.dk; skanderborg.kommune@skanderborg.dk; struer@struer.dk; syddjurs@syddjurs.dk; viborg@viborg.dk; aarhus.kommune@aarhus.dk; hjoerring@hjoerring.dk; kommunen@laesoe.dk; kommunen@morsoe.dk; post@frederikshavn.dk; post@vesthimmerland.dk; raadhus@99454545.dk; raadhus@jammerbuget.dk; raadhus@mariagerfjord.dk; raadhus@rebuild.dk; thistedkommune@thisted.dk; aalborg@aalborg.dk; kalundborg@kalundborg.dk; kommune@odsherred.dk; kommune@solrod.dk; kommunen@faxekommune.dk; kommunen@guldborgsund.dk; kommunen@roskilde.dk; lolland@lolland.dk; naestved@naestved.dk; post@holb.dk; post@lejre.dk; post@vordingborg.dk; ringsted@ringsted.dk; raadhus@greve.dk; raadhus@koege.dk; slagelse@slagelse.dk; soroe@soroe.dk; stevns@stevns.dk; kontakt@regionmidtjylland.dk; kontakt@regionsyddanmark.dk; region@rn.dk; regionh@regionh.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; softdrinks@hansenco.dk; post@harboes-bryggeri.dk; lfau@henningslarsen.com; 44gs@hk.dk; Fællespost Høring; hans.wendschlag@hp.com; hvr@hvr.dk; jonas.engberg@IKEA.com; ida@ida.dk; phr@ida.dk; svend-erik@innonetlifestyle.com; itb@itb.dk; itek@di.dk; t.kingo@kingo.biz; kora@kora.dk; gp@kost.dk; post@kost.dk; infohoering@lf.dk; lo@lo.dk; ekl@lauritzenadvising.dk; sasha@leaderlab.com; lars.abel@europeanadvisers.com; INFO@LENDAGERARK.DK; info@letbaek.dk; jb@lwf.nu; medico@medicokindustrien.dk; sekretariat@metalemballage.dk; metro@metro.dk; admin@miljoforumfyn.dk; info@ecolabel.dk; noah@noah.dk; info@nbl-landsforening.dk; sekretariat@parcelhus.dk; peter@skafte.dk; info@plan2b.dk; pd@plast.dk; pvc@pvc.dk; jann.hedelund@radiometer.dk; poul.bengt@ragnsells.com; info@ramboll.com; realdania@realdania.dk; mail@realkreditforeningen.dk; rkr@rkr.dk; she@recycleit.dk; helmut.minor@rene-europe.com; returbar@returbar.dk; stine.oestergaard@hotmail.com; re-bag@re-bag.com; redesign@fhgenbrug.dk; erik.kaag@trioplast.com; info@rigsrevisionen.dk; info@rodekors.dk; kbh@sbsby.dk; jan@scrap-solutions.dk; khp@solum.dk; info@stopspildafmad.dk; teknik@teknik.dk; amm@teknologisk.dk; info@teknologisk.dk; mail@theobrandt.dk; ph@tier1asset.com; cto@tier1asset.com; info@uff.dk; veltek@veltek.dk; vestfor@vestfor.dk; vsod@vsod.dk; kontakt@vuggetilvugge.dk; ww@wwf.dk; aau@aau.dk; henrik@plan.aau.dk

Emne: HØRING: Frist 7/4/15 Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse

Hermed sendes udkast til Strategi for affaldsforebyggelse i høring.

Frist for afgivelse af høringsvar er den 7. april 2015.

Med venlig hilsen

Mirja Crone

Studentermødjhælper

Jord og Affald

Dir tlf.: (+45) 72 54 44 13

micro@mst.dk

Miljøministeriet

Miljøstyrelsen

Strandgade 29

DK - 1401 København K

Tlf.: (+45) 72 54 40 00

www.mst.dk

Miljøstyrelsen

Strandgade 29
1401 København

Sendt som e – mail til mst@mst.dk
Journalnr: Mst-774-00081

Hotel • Restaurant
& Turisterhvervet

Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel +45 35 24 80 80
Fax +45 35 24 80 88

27. marts 2015

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

Høring af udkast til affaldsstrategi (Mst-774-00081)

HORESTA har fået kendskab til ovennævnte høring den 4. februar 2015.

Udover at sortere og genanvende affald gør turistbranchen, herunder hoteller og restauranter allerede meget for at nedbringe mængden af affald. Overordnet set vil HORESTA og branchen gerne bidrage til yderligere nedbringelse af affaldsmængden. Mange af vores medlemmer viser allerede vejen, men vi imødeser initiativer, som kan hjælpe vores medlemmer med realistiske og passende affaldsløsninger, hvor det ikke opstruerer eller går ud over muligheden for at drive virksomhed.

cvr.nr. 17 01 48 11

Ønsker til dansk affaldssystem

HORESTA har i forbindelse med høringen en række ønsker og forudsætninger til Danmarks affaldssystem for opnå miljøministerens målsætninger. Affaldssystemet bør være mere ensrettet, målrettet erhvervslivets behov og det skal kunne betale sig at sortere sit affald.

- **Nemt**

Det skal være nemt at sortere og komme af med sit affald. Løsningerne skal kunne fungere i dagligdagen både for store og små virksomheder og for deres personale og gæster.

Reglerne bør være enkle. Efterhånden er det svært at gennemskue reglerne både for store, men især mindre virksomheder. Med de komplicerede regler - især ved prisfastsættelse for afhentelse - er der opstået et nyt erhverv, hvor konsulentvirksomheder rådgiver vores medlemmer om, hvordan de overholder reglerne, optimere deres affaldsløsninger og ikke kommer til at betale for meget for at få afhentet sit affald pga. uigennemskuelige gebyrregler. Det bør ikke være nødvendigt.

I forhold til organisk affald skal det gøres nemt og hurtigt at ansøge om etablering af affaldskværne, så ny- eller ombyggede hoteller ikke vælger denne løsning fra pga. langsommelig og omstændig sagsbehandling.

Mange af vores medlemmer har en affaldsløsning i en lille baggård i en storby eller sammen med andre ejere, så det bør forskes mere i lette måder at komprimere og opbevare affaldet uden lugt-, sundheds- og synsgener for turistgæsterne.

- **Ens**

Virksomheder, branchens ansatte og turister har behov for mere ens regler og procedure.

En lystsejler, cykelturist eller hotelgæst kender ikke kommunegrænser. Hvis turisterne skal bidrage til en øget sortering og genanvendelse kræver det, at de finder samme affaldsløsning om de er i Hvide Sande, på Mors eller midt i København. Hvis det er for kompliceret eller for forskelligt, er der fare for, at de opgiver, og alt affald havner i dagrenovation eller sorteres forkert.

Turistbranchen er kendt for at have stor rotation blandt virksomhedens medarbejdere med en masse ufaglært og sæsonbestemt arbejdskraft. Ligeledes beskæftiger branchen en masse med andre nationaliteter, sprog og kulturer. Hver gang nyt personale skal sætte sig ind i nye systemer og løsninger, er der en risiko for at sorteringen ikke fungerer optimalt. En kok som er på Bornholm om sommeren og i København om vinteren eller en rengøringsdame, som både har job i København og Hvidovre bør kunne sortere sit affald på samme måde.

Mange af vores medlemsvirksomheder er kæder – både nationale og internationale – som er i forskellige kommuner og lande. Det kræver ekstra arbejde for dem at undersøge og tilpasse deres løsning til hver enkelt kommune, hvor de har virksomheder. Det burde være muligt for et hovedkontor, brancheorganisationer eller rådgivningsvirksomhed at finde en løsning, som fungerer i hele landet, så de ikke skal tilpasses til hver kommune.

- **Betale sig**

Det skal kunne betale sig at sortere sit affald. Alt andet lige koster det tid, penge og plads at sortere sit affald i en travl hverdag. De steder, hvor der er et økonomisk incitament og hvor man ligefrem kan sælge sit affald, går det meget bedre.

Vi vil gerne understrege, at turistbranchen allerede er hårdt ramt af gebyrer og afgifter, som bidrager til et meget højt prisniveau og ringere konkurrenceevne. Så det handler ikke om at sætte dagrenovationsgebyrer yderligere op, men om at gøre det mere økonomisk lukrativt at sortere sit affald, så det både kommer miljøet og erhvervet selv til gode.

Særligt i forhold til Strategi for affaldsforebyggelse

Vi ser positivt på tiltag, som sikrer bedre udnyttelse af produkter og reduktion af affald i forbindelse med produktion heraf. HORESTA glæder sig over, at der sættes fokus på produkters holdbarhed, kvalitet og genbrug, som kan være med til at holde medlemmers indkøbsudgifter nede.

Hotel • Restaurant
& Turisterhvervet

Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel +45 35 24 80 80
Fax +45 35 24 80 88

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

cvr.nr. 17 01 48 11

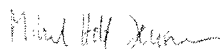
- **Støtteordninger:** Det er fint med rådgivnings- og støtteordninger, som kan bidrage til at udvikle ny viden, procedure og teknologier. Det kan dog gøres mere konkret og eksemplificeres, hvordan servicebranchen får adgang til disse midler.
- **Miljømærker:** HORESTA er enig i, at miljømærker bidrager til øget sortering og forebyggelse af affald. Vores branche har længe benyttet mærkerne til at løfte denne og andre miljømæssige opgaver, og antallet af miljømærkede virksomheder i branchen er højt og løbende stigende. Det skal dog sikres, at regeringens indsats ikke går i konkurrence med eksisterende og at fungerende initiativer. Fx. skal det offentlige støtte til de officielle miljømærker som Blomsten eller Svanen ikke kvæle gode og anerkendte løsninger og internationale mærker, som er forankret i brancherne.
- **Grønne indkøb:** HORESTA deler meningen om, at det offentlige har stor indflydelse i form af offentlige grønne indkøb. Derfor kræver det, at offentlige institutioner i højere grad går foran og er villige til at betale lidt mere for virksomheder med en høj miljø- og kvalitetsstandard og i mindre grad lade sig styre af prisen fx i udbudsrunder som fremhæves i forslag til ny udbudslov.
- **Madspild:** Branchen og HORESTA har længe haft fokus på at nedbringe madspild – både af miljømæssige men også af økonomiske årsager. HORESTA deltager allerede i en masse initiativer, som skal bidrage til mindre madspild, herunder initiativer fra henholdsvis Miljøstyrelsen og Fødevarestyrelsen. En koordinering og samkøring af indsatsen mellem de to styrelser kan være en gode ide, så HORESTA og andre aktører undgår dobbeltarbejde.

I afsnittet "Mindre madspild – ja tak" er der mange gode forslag til, hvordan madspildet begrænses, og på baggrund af strategien imødeses initiativer, hvor der er god balance mellem reducere af madspild og opretholdelse af en høj fødevarer sikkerhed.

- **Indsats overfor SMV:** En generel informationskampagne og målsætninger i strategier er ikke nok for at opnå regerings mål. Der bør i højere grad fokuseres på løsninger overfor SMV, der i mange tilfælde ikke har overskud, viden og tid til at prioritere indsatsen højere.

Vi ser frem til samarbejdet om affaldsforebyggelse.

Med venlig hilsen

Mikal Holt Jensen
Miljøchef
HORESTA

Hotel • Restaurant
& Turisterhvervet

Vadrolfsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel +45 35 24 80 80
Fax +45 35 24 80 88

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

cvr.nr. 17 01 48 11

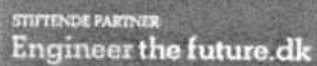
Rikke Reetz

Fra: Pernille Hagedorn-Rasmussen <phr@ida.dk>
Sendt: 7. april 2015 11:58
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST-774-00081
Vedhæftede filer: horingsvar til Danmark uden affald.PDF

Hermed vedhæftet Ingeniørforeningens Høringsvar til Danmark uden affald II
Mvh Pernille

Pernille Hagedorn-Rasmussen
Politik og Presse, Chefkonsulent
Ingeniørforeningen IDA
Kalvebod Brygge 31-33
1780 Kbh V
Mobil: 20185810

STIFTENDE PARTNER
Engineer the future.dk

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Ingeniørforeningen, IDA
Kaivebod Brygge 31-33
DK-1780 København V
Tlf. +45 33 18 48 48

Viden der styrker
ida.dk

Høringssvar til Danmark uden affald II (MST-774-00081)

Ref.: phr

6. april 2015

Ingeniørforeningen takker for muligheden for at komme med høringssvar i forbindelse med arbejdet med affaldsstrategien. Vi mener, at det er helt essentielt, at Danmark forholder sig strategisk til hvordan vi håndterer vores ressourcer og arbejdet med "Danmark uden affald" er en af de måder dette arbejde skal ske på.

Vi holder rigtig meget af når strategier følges op af målepunkter, så det bliver muligt at se om initiativerne rent faktisk skubber os i den rigtige retning. Vi er derfor virkelig positive overfor, at regeringen har valgt at koble indikatorer på affaldsstrategien.

Strategien omfatter jo mange elementer, vi har derfor i dette høringssvar primært forholdt os til tre områder; nemlig hvordan de offentlige indkøb kan styrkes, så de underbygger den cirkulære økonomi, produktionsvirksomhedernes rolle og indsatsen omkring elektronik.

Vi har bidt mærke i, at regeringen ønsker, at stat og kommuner efterspørger miljørigtige produkter og tjenesteydelser. Vi mener at denne opgave er meget vigtig for omstillingen til et "Danmark uden affald", men at dette ikke sker af sig selv, vi vil derfor understrege at også de offentlige indkøbere har brug for uddannelse og oplysning. Rejseholdet og guiden i relation til de grønne indkøb og cirkulær økonomi er rigtig gode initiativer, men for at fast holde og implementere er uddannelse og fortløbende opmærksomhedsskabende initiativer meget nødvendige. Derfor ville regeringens initiativer i Strategi for affaldsforebyggelse blive styrket, hvis også den langsigtede fastholdelse blev til gode set i form af forsættelse af Forum for Bæredygtige Indkøb efter 2015 og hvis en mere systematisk uddannelse af indkøberne blev i gangsat.

Vi mener, at strategien indeholder og at vi i andre regeringsudspil (der fornuftigt nok gentages her) ser en lang række interessante initiativer i relation til virksomhedernes muligheder for at indgå i en cirkulær økonomi. Der er faktisk og så en del initiativer, der ikke er nævnt i nærværende strategi, fx de regionale aktiviteter. Vores primære bekymring er egentlig koordineringen og mulighederne for synergi mellem de mange initiativer, der i disse år skydes i gang.

Er det Miljøstyrelsen, der skal holde overblikket?

Eller kunne man forestille sig et Panel for Cirkulær Omstilling, der løbende fulgte udviklingen, fastholdt Folketinget på indikatorerne og som havde repræsentanter med både markedsmæssig og teknologisk indsigt?

Dette råd kunne også holde fast i den internationale dimension, der er meget central, hvor kan vi fx gøre noget i Danmark i relation til internationale produktstandarder, der underbygger en cirkulær økonomi eller hvor er der EU-direktiver, der er relevante i forhold til ressourcebesparelse.

Det har ikke ifølge "Danmark uden affald II" været muligt at finde en indikator i relation til elektronik, men det ville være at foretrække – og vi har stor forståelse for, at det ikke er nemt. Men en relativ simpel indikator kunne være "solgt miljømærket elektronik". Den giver selvfølgelig ikke et lige så godt billede af ressource-trækket som en indikatoren "totalt-materiale-træk som følge af elektronik" ville kunne gøre, men data er tilgængelige og det vil sende et signal om at det er vigtigt for genanvendelse hvad elektronikken indeholder af fx kemikalier.

Derudover mener IDA, at Danmark skal arbejde for en pantordning i relation til elektronik. Det vil gøre det muligt for os at få elektronikken tilbage i et mere ensartet flow, der dels kan indgå i direkte genbrug og dels lettere kan videre forarbejdes hvis vi fx har større mængder af harddiske eller små elmotorer.

Med venlig hilsen

Pernille Hagedorn-Rasmussen
Chefkonsulent

Rikke Reetz

Fra: Robert Hinnerskov - ISOBRO <rh@isobro.dk>
Sendt: 27. marts 2015 14:25
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Mette Grovermann; Robert Hinnerskov
Emne: Høringssvar Strategi for affaldsforebyggelse, journalnummer MST-774-00081
Vedhæftede filer: ISOBRO Høringssvar Strategi for affaldsforebyggelse final 15 03 27.DOC

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Pr. e-mail: mst@mst.dk

ISOBRO tillader sig hermed at indgive høringssvar vedr. Danmark uden affald II, Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse.

Med venlig hilsen
Robert Hinnerskov
Generalsekretær
ISOBRO
Peter Bangs Vej 1, indgang 5
DK 2000 Frederiksberg
rh@isobro.dk <http://www.isobro.dk>
☎ + 45 38 38 46 82 ■ +45 24 25 18 23

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Pr. e-mail: mst@mst.dk

Frederiksberg, den 27. marts 2015

Høringssvar vedr. Strategi for affaldsforebyggelse, journalnummer MST-774-00081

ISOBRO tillader sig hermed at indgive høringssvar vedr. *Danmark uden affald II, Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse.*

ISOBRO er brancheforening for 165 almennyttige organisationer, hvoraf mange driver genbrugsforretninger, der båret af frivillig arbejdskraft sælger et bredt sortiment af genbrugsvarer til gavn for organisationernes økonomi og med en betydelig og positiv miljøeffekt. Vi taler om 20 organisationer, der driver ca. 950 genbrugsforretninger med ca. 30.000 frivillige.

ISOBRO konstaterer med glæde, at genbrugsforretningerne som store og effektive aktører på genbrugsmarkedet har fået plads i den foreliggende strategi, og vi kan bekræfte, at danskernes interesse for at købe genbrugsvarer er stigende, som det allerede fremgår af den nævnte artikel i Kristeligt Dagblad af 29. november 2012. ISOBRO vil i 2015 gennemføre en undersøgelse af omsætningen på genbrugsområdet med udgangspunkt i regnskabstallene for 2014, og denne undersøgelse stiller vi gerne til rådighed for Miljøstyrelsen.

Levetiden forlænges

Overordnet set bidrager genbrugssektoren til en forlængelse af levetiden for de varer, der handles. Således bidrager sektoren til en opfyldelse af strategiens hovedmålsætning, at *"reducere spild og undgå, at værdifulde ressourcer bliver til affald"*, som det hedder. Mange faktorer påvirker genbrugsforretningernes muligheder for at løse deres opgave på en god måde. Administrative forhold, affaldsgebyrer, tilgang af frivillig arbejdskraft, borgernes sortering så sælgelige effekter adskilles fra affald, velfungerende indsamlingssystemer og tilgængeligheden hertil, blot for at nævne nogle.

Danmark har et veludbygget indsamlingssystem

I Danmark har vi et meget omfattende system til indsamling af tekstiler. Overalt i landet er der opstillet containere, og et stort antal frivillige er hver dag beskæftiget med at sortere de indkomne tekstiler. Indsamlingsorganisationerne betegner dette system som værende særdeles veludbygget og det er derfor afgørende, at systemet fortsat kan udbygges og tilpasses det aktuelle behov.

Tilgængelighed afgørende

Tilgængelighed er også afgørende for, at borgernes recirkulerer tøj fremfor at smide det ud som affald. Derfor opfordrer vi regeringen til at øge kommunernes interesse for at styrke indsamling af tekstiler, samt at dette sker i samarbejde med de almennyttige organisationer. I nogle kommuner er det ikke muligt at få tilladelse til at opsætte containere på offentlig vej eller på genbrugspladser. Det betyder, at borgerne sætter tøjet udenfor butikkerne efter åbningstid. Da denne praksis er kendt i lokalområdet, bliver poserne ofte "kigget igennem" i løbet af nattet, og efterfølgende modtager butikken derfor en bøde, fordi tøjet ligger spredt på fortorv og vej.

Borgerne skal sortere affaldet bedre

Vi kan genkende, at mange tekstiler stadig smides i skraldespanden. ISO BRO gennemførte helt tilbage i 2007 en national kampagne, hvor 16 almennyttige organisationer gik sammen om at lære danskerne at sortere, inden de donerede effekter til genbrug. Danskerne skal fortsat have en reminder om sortering, og derfor mener vi, at information til borgerne er meget vigtigt for at sikre, at der sendes mest muligt i recirkulation.

ISO BRO vil gerne i samarbejde med sine medlemsforeninger være med til at afsøge muligheder samt finde konkrete løsninger på genbrugsområdet, og vi stiller os til rådighed for en udvikling af den foreliggende strategi, så genbrugssektoren kan gøre sit til en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne i Danmark.

Med venlig hilsen
ISO BRO

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Robert Hinnerskov".

Robert Hinnerskov
Generalsekretær

Rikke Reetz

Fra: Kristina Larsen <kla@danskerhverv.dk>
Sendt: 25. marts 2015 13:05
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Journal MST_744-00081
Vedhæftede filer: ITB kommentarer til udkast for Ressourcestrategi del II -Danmark uden af....PDF

På vegne af IT-Branchen sender jeg hermed ITB's kommentarer til "Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse - Danmark uden affald II".

Med venlig hilsen
Kristina Larsen

IT-Branchen

 IT-Branchen
Børsen – 1217 København K
Web: itb.dk

25. marts 2015

Miljøstyrelsen
Att.: mst@mst.dk
journal MST-774-00081

ITB's kommentarer til "Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse - Danmark uden affald II".

Grundlæggende støtter ITB en vision om et ressourceeffektivt samfund med produkter fremstillet med fokus på mere bæredygtigt design. Den internationale elektronikindustri har i årevis haft fokus på genanvendelse af materialer og ecodesign, der sikrer bedre adskillelse for genanvendelse og lavere energiforbrug. En væsentlig årsag er, at fokus på ressourceeffektivitet i dag er en vigtig konkurrenceparameter.

Det er afgørende vigtigt, at Danmark formår at håndtere en strategi, der evner at omstille med fokus på stimulering af interesse i erhvervslivet, og skabelse af efterspørgsel efter produkter af høj kvalitet med genanvendte materialer. ITB mener, at Danmarks samlede ressourcestrategi har et ensidigt fokus på affald og manglende fokus på at skabe forretningsincitament og solide data at styre efter. Når indsatsen således styres efter forkerte mål og med forkerte initiativer, stimuleres den omstilling, der har været i gang i årevis på elektronikområdet, på ingen måder.

ITB's kommentarer omhandler alene forslaget til de 9 initiativer, der skal fremme levetid og medføre færre problematiske stoffer i elektronik.

ITB vil indledningsvis gøre opmærksom på, at inden der kan sættes mål op for en reduktion af elektronikaffald, er det helt afgørende, at det rette datagrundlag er til stede. Dette er ikke tilfældet i dag. Der findes ikke fyldestgørende data over samtlige strømme af brugt EEE og WEEE. Der findes ikke data, der beskriver udfordringer fra markedsomstilling til f.eks. e-handel og freerider-problematikker samt betydningen af fremtidig innovation inden for elektronikprodukter.

ITB har følgende konkrete kommentarer til de 9 foreslåede initiativer:

Flere af initiativerne (f.eks. nr. 62) skal se på potentialet for øget genbrug via de offentlige genbrugsstationer. ITB finder det dybt problematisk og ulovligt, at kommuner indsamler og videresælger elektronik, som private afleverer på genbrugsstationen som WEEE.

IT-Branchen
Børsen
Slotsholmsgade
DK-1217 København K

Telefon: 72 25 55 02
Telefax: 33 91 18 98
E-mail: itb@itb.dk
Web: www.itb.dk
Giro: 7 57 80 59

CVR-nr.: 12391641

IT-Branchen

For det første er det ikke en kommunal opgave at drive kommercielt erhverv og konkurrere med det private serviceerhverv, der er ved at etablere virksomheder, der også sælger genbrugt elektronik. Kommunernes praksis kan være i modstrid med kommunalfuldmagten, og bør afklares snarest.

Desuden overholder kommunerne i deres praksis ikke købeloven, og produktansvar og produktsikkerheden risikoudsættes. En kommune kan ikke vurdere skjulte fejl i gammelt elektronik indleveret som WEEE. ITB ser hermed en risiko for, at forbrugerne udsættes for fare når, de i god tro køber et genbrugt elektronik, der kan have pådraget sig ikke synlige skader hos den tidligere ejer.

Når kommuner sælger genbrugt elektronik på genbrugsstationer er der risiko for, at dette bidrager til øgede "grå WEEE strømme", på grund af risikoen for at noget vil eksporteres til salg i andre lande.

Der er i dag flere kommuner, der allerede har etableret genbrugsbutikker for videresalg af genbrugt elektronik. Dette sker efter, at en borger, der har besluttet, at elektronikken er affald, bliver "omvurderet" af genbrugsstationens pladsfolk og bliver flyttet over for salg i genbrugsbutikken. Det er ITB's klare opfattelse, at når sidste ejer af et produkt overleverer dette til affaldsbehandling på en genbrugsstation, er dette at betragte som WEEE, og ikke egnet til udsortering til brugt EEE. Det er alene producenter, som har den fornødne ekspertise til at vurdere og forberede elektronik for genbrug.

ITB mener, at det er afgørende for en udvikling i retning af mere cirkulær økonomi, at genanvendte/genbrugte produkter opnår høj status i forbrugernes og virksomhedernes bevidsthed. Denne bevidsthed kan blive undermineret, hvis der åbnes op for et kommunalt uprofessionelt salg af brugt elektronik af lav kvalitet, som burde være i kategorien WEEE. Det er vores opfattelse, at genbrug og genanvendelse af udtjent it-udstyr bør involvere virksomhederne, som sidder med produktkendskabet og som kan kvalificere, om noget kan forberedes for genbrug. Dette foregår allerede på de produkter det er rentabelt og miljømæssigt fordelagtigt for. Der er talrige eksempler på dette, både fra tonerkassettegenanvendelsesprogrammer og fra genanvendelsesprogrammer på multifunktionsmaskiner.

For at sikre en høj tillid til genbrugstanken er det nødvendigt at få præciseret, hvem der ejer hhv. EEE og WEEE i de forskellige dele af produktets/affaldets livscyklus.

Angående nr. 61+63 er initiativerne fornuftige og bør diskuteres i de etablerede elektronikpartnerskaber og med virksomhederne.

Angående nr. 64 bør udviklingen af en fælles europæisk standard for genbrug ikke være europæisk, men international og global, da producenter i dag er internationale og afsætter varer globalt.

IT-Branchen
Børsen
Siøtsholmsgade
DK-1217 København K

Telefon: 72 25 55 02
Telefax: 33 91 18 38
E-mail: itb@itb.dk
Web: www.itb.dk
Giro: 7 57 80 59

CVR-nr.: 12391641

IT-Branchen

Angående nr. 65 så finder ITB initiativet uforståeligt og unødvendigt. Udvikling og revision af kriterier i regi af miljømærkerne sker jo allerede og uden den store succes. Der findes stort set ingen miljømærkede elektronikprodukter med Svanen og Blomsten og dette kan nye typer kriterier ikke ændre ved. Det er jo et faktum at Svanen og Blomsten er "lokale" mærker, og at elektronikprodukter fremstilles globalt og under anvendelse af andre, mere internationale miljøstandarder.

Angående nr. 66+67 er disse igen initiativer, som ikke får den store betydning, i og med de sigter på løsninger, som skal håndteres internationalt.

Angående nr. 68 anbefaler ITB, at man som EU-medlemsland fokuserer på at styrke indsatsen, primært igennem RoHS og REACH.

ITB står til rådighed, hvis der ønskes uddybende kommentarer.

Venlig hilsen

Pia Mai
Formand for IT-Branchens Miljøudvalg

IT-Branchen
Børsen
Slotsholmsgade
DK-1217 København K

Telefon: 72 25 55 02
Telefax: 33 91 18 38
E-mail: itb@itb.dk
Web: www.itb.dk
Giro: 7 57 80 59

CVR-nr.: 12391641

Rikke Reetz

Fra: Henrik Bang Jensen <Hbj@lf.dk>
Sendt: 7. april 2015 18:27
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST-774-00081 Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer vedr. Strategi for affaldsforebyggelse,
Vedhæftede filer: LF 150407 høringssvar strategi for affaldsforebyggelse.PDF

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer vedr. Strategi for affaldsforebyggelse, MST-774-00081

Venlig hilsen

Henrik Bang Jensen
Chefkonsulent
Virksomheds- & Bedriftsmiljø
Landbrug & Fødevarer

 T +45 3339 4452 | M +45 4037 2632 | E hbj@lf.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3 · DK-1609 København V
www.lf.dk

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på 151 milliarder kroner årligt og med 169.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv. Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

mst@mst.dk

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer vedr. Strategi for affaldsforebyggelse, MST-774-00081

Miljøstyrelsen har den 4. februar 2015 sendt udkast til ressourceplan for affaldsforebyggelse i høring.

Dansk landbrug og danske fødevarer virksomheder er allerede langt, når det gælder ressourceeffektiv produktion og udnyttelse af sidestrømme fra produktionen. Ressourceeffektivitet og minimering af spild og affaldsstrømme står højt på erhvervets dagsorden, og Landbrug & Fødevarer (LF) ser derfor overordnet positivt på regeringens udspil til strategi, der har som formål at reducere spild og undgå, at værdifulde ressourcer bliver til affald.

Kommentarer til affaldsforebyggelsesstrategiens indsatsområder og initiativer

Af strategiens 5 indsatsområder er det særligt indsatsområdet vedrørende madspil og indsatsområdet vedrørende emballage, der berører LF's medlemmer. Der lægges op til, at indsatsen for mindre affald organiseres gennem en række partnerskaber, bl.a. et partnerskab om mindre madspild og et partnerskab om plastemballage. I partnerskaberne samles alle led i værdikæden, myndigheder og interesseorganisationer. Der afsættes midler til, at partnerskaberne kan igangsætte bl.a. kampagner og konkrete løsninger. Det er vigtigt, at der i forbindelse med partnerskaberne er denne mulighed for at støtte initiativer og at der sikres tilstrækkelige midler. Der henvises i strategien til en række andre statslige fonde, programmer og puljer, som støtter omstilling til en mere ressourceeffektiv produktion (EUDP, GUDP, Grøn Omstillingsfond etc.), men skal støtten til affaldsforebyggelsesinitiativer findes i de eksisterende ordninger, er der risiko for, at indsatsen bliver dårligt koordineret og mindre sammentænkt.

Indsatsområdet mindre madspild.

Der er allerede nedsat et partnerskab om mindre madspild, som bl.a. LF, Danish Crown og Arla Foods deltager i (med hensyn til initiativ 37 om at arbejde for at flere fødevarer undtages fra regler om holdbarhedsmærkning: se kommentarer til bilag II).

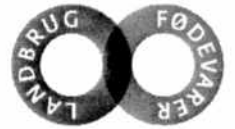
Indsatsområde emballage.

Der nedsættes et partnerskab om plastemballage mellem virksomheder og organisationer. Som vi forstår det, er arbejdet i dette partnerskab endnu ikke begyndt.

Vi forventer, at LF og LFs virksomheder inviteres til at deltage i partnerskabet, da emballagespørgsmålet er meget kritisk for fødevarer virksomheder. Der er EU-fastsatte krav til materialer, der kommer i kontakt med fødevarer, herunder plast. Der er i den forbindelse fastsat en række krav om (fødevarer)sikkerheden af de pågældende plastemballager. Det vil således være nødvendigt at tage hensyn til EU regulering vedr. fødevarer sikkerhed i nationale initiativer på området.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarer erhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svineproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Tilskud til udvikling og demonstration af miljøteknologi for bl.a. at fremme lukkede værdikæder for emballageanfald er særdeles relevant (initiativ 72). Mht. en tilsynskampagne på emballager (initiativ 71) mener vi, at det bør afvente konklusioner/resultater fra partnerskabet for plastemballage, så en tilsynskampagne kan følges op med rådgivning og pege på løsninger.

Kommentarer til bilag II

9. Frivillige aftaler

Vi vil generelt opfordre til stor varsomhed ift. anvendelsen af nationale frivillige aftaler på EU-reguleret område, da det kan påføre vores eksportvirksomheder udgifter til opfyldelse af krav, som måske giver mening i en national dansk sammenhæng, men ikke på de internationale markeder. Det kan belaste virksomhedernes konkurrenceevne.

12. Informationskampagner rettet mod offentligheden eller særlige forbrugergrupper

I forbindelse med initiativet om at mindske madspildet ved at arbejde for, at flere fødevarer undtages fra regler om holdbarhedsmærkning, er LF bekendt med, at der på EU-niveau arbejdes med et initiativ, som nærmere forsøger at udsondre, hvilke fødevarer, der ikke skal mærkes med oplysninger om holdbarhed. Forholdet har været drøftet med danske myndigheder (Fødevestyrelsen), og det har i den forbindelse været særlig vigtigt for LF at understrege vigtigheden af, at vurderingen af holdbarhed af et givent produkt, både hvad angår fødevarer sikkerhed og kvalitet, ligger hos producenten. Det er således producenten, der på baggrund af risikovurdering af produktet står inde for, at forbrugerne får et produkt, der er i orden både hvad angår sikkerhed og kvalitet, herunder ikke mindst smag og udseende.

13. Fremme af troværdig miljømærkning

I forhold til en generel indsats for at udbrede de eksisterende miljømærker til en større del af markedet for at fremme et mere bæredygtigt forbrug skal vi bemærke, at EU-Kommissionen tidligere har foreslået at udbrede anvendelsen af EU-Blomsten til fødevarer og udvikle et miljøregelsæt for fødevarer. EU's miljømærkenævn frarådede tilbage i 2012 i en anbefaling til Kommissionen at mærke fødevarer med EU-blomsten. LF mener umiddelbart, at det er fornuftigt at afvente evt. yderligere drøftelser og initiativer på EU-niveau på dette område. Det betyder også, at vi er imod, at det nordiske miljømærke Svanen anvendes på fødevarer.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Henrik Bang Jensen

D 33 39 44 52
M 40 37 26 32
E hbj@if.dk

Fra: Henrik Bang Jensen [<mailto:Hbj@lf.dk>]

Sendt: 8. april 2015 09:59

Til: Marie Lindberg Tefre

Emne: En tekst-kommentar til udkastet til affaldsforebyggelsesstrategien

Hej Marie

Vi sendte hørings svar til jer i går vedr. affaldsforebyggelsesstrategien, men jeg har noteret en enkelt kommentar mere til teksten. Som jeg ikke fik med.

Det er i småtingsafdelingen , men på side 13 står der under "Gode ideer til at forebygge affald" vedr. "Madspild":

- skabe netværk, så primærproducenter kobles med relevante forretningspartnere

Jeg var først lidt usikker på, hvad der menes her, men under omtalen af madspildsindsatsen på s. 24 nævnes specifikt spildet inden for frugt- og grøntsektorerne. *Primærproducenter* dækker meget bredt, og jeg tror, at hvis en svineproducent læser teksten vil han undre sig over hvad det er for madspild, han kan være med til at forebygge ved at blive koblet med en relevant forretningspartner.

☛ Så jeg vil foreslå, at I specificerer og skriver f.eks.

skabe netværk, så primærproducenter af frugt og grønt kobles med relevante forretningspartnere

Venlig hilsen

Henrik Bang Jensen

Chefkonsulent

Virksomheds- & Bedriftsmiljø

Landbrug & Fødevarer

T +45 3339 4452 | M +45 4037 2632 | E hbj@lf.dk

Rikke Reetz

Fra: Martin Fabiansen <mf@ds.dk>
Sendt: 7. april 2015 13:41
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Marie Lindberg Tefre; Lone Lykke Nielsen
Emne: Journalnr. MST-774-00081, Miljømærkning Danmarks høringssvar til "Danmark uden affald II. Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse"
Vedhæftede filer: MMD hoering DK uden affald II.PDF

Til Miljøstyrelsen

Vedhæfter er Miljømærkning Danmarks høringssvar til "Danmark uden affald II. Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse"

Med venlig hilsen

 Martin Fabiansen
Direktør for Miljømærkning Danmark

Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Göteborg Plads 1
2150 Nordhavn

Mobil 41 19 09 43
www.ecolabel.dk

Miljømærkning
Danmark

[Abonnér på nyhedsbrev om Svanen og Blomsten](#)

Miljøstyrelsens hovedpostkasse:
mst@mst.dk

Den 7. april 2015
MF

Journalnr. MST-774-00081

Miljømærkning Danmarks hørings svar til "Danmark uden affald II. Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse"

Miljømærkning Danmark takker for muligheden for at kommentere "Danmark uden affald II. Udkast til Strategi for affaldsforebyggelse". Vi er helt enige i, at miljømærker i mange tilfælde kan fremme den opstillede strategi, og støtter derfor op om de konkrete forslag til miljømærkernes rolle i arbejdet. Vi har uddybende kommentarer til nogle af forslagene samt yderligere bud på, hvor miljømærkerne med fordel kan inddrages.

Affaldsforebyggelse

Det er nævnt (side 12), at en række miljøregler understøtter affaldsforebyggelse. Vi mener, at det kan overvejes tillige med EU's Miljømærkeforordning at nævne Nordisk Ministerråds mål og principper for det nordiske miljømærke Svanen (2014), idet disse bl.a. foreskriver fokus på affaldsfasen i livscyklus, kvalitetskrav samt begrænsning i anvendelsen af miljø- og sundhedsskadelige stoffer hvilket medfører øget potentiale for genanvendelse.

Omstilling i danske virksomheder

Det er beskrevet, at en række etablerede partnerskaber (side 18) kan være med til at skabe nye løsninger. Her vil vi påpege, at indsatsen med miljømærker især vil kunne gavne partnerskabet for substitution af skadelig kemi. Dette skyldes, at miljømærkernes krav om begrænset anvendelse af miljø- og sundhedsskadelige kemikalier er med til at fremme innovative produkter, hvor en række skadelige kemikalier er udfaset eller erstattet.

I afsnittet om opbygning af viden og gode eksempler (side 19) bør det nævnes, at viden fra virksomheder, der har øget ressourceeffektiviteten og mindsket brugen af skadelig kemi, gennem at leve op til miljømærkernes krav, kan formidles via partnerskaber og netværk.

Grønt forbrug – indkøb med omtanke

Miljømærkning Danmark deler ambitionerne om at øge såvel udbud som efterspørgsel af miljømærkede varer og ydelser. I forhold til, hvordan det offentlige kan understøtte den grønne omstilling (side 23), kan der med fordel inkluderes mulighederne som det nye udbudsdirektiv og den kommende udbudslov giver den offentlige sektor for at efterspørge miljømærkede produkter. Det vil også være relevant, at initiere et initiativ, der kan motivere

og vejlede herom, så de nye muligheder realiseres. Miljømærkning Danmark påtager sig gerne dette. Og vil således gerne deltage i videre dialog om ambitionsniveau, herunder skalling og økonomi.

Madspild

Miljømærkerne har også fokus på dette vigtige område. I kriterierne for restauranter er kravene om begrænsning af mængden af affald med til at begrænse madspildet fra svanemærkede restauranter og kantiner. Og i forhold til miljømærkning af butikker arbejdes der i Svanen på at indføre specifikke krav om madspild i den igangværende revision af kriterierne. Det vil være oplagt, at regeringen supplerer de nævnte initiativer med ét yderligere om at motivere restauranter, kantiner og hoteller til at blive miljømærkede.

Bygge og anlæg

Inden for dette område er miljømærker stort set ikke nævnt. Udkastet bør derfor udbygges således at det bliver tydeliggjort at:

- Miljømærkede byggevarer sikrer mindsket anvendelse af skadelig kemi med deraf følgende øget potentiale for genanvendelse.
- Miljømærkede byggevarer sikrer anvendelse af fornybare materialer og/eller genanvendte materialer på det højeste teknisk mulige niveau.

I afsnittet "En mere bæredygtig byggesektor (s. 33 ff) er nævnt en række konkrete tiltag. Helt overordnet bør disse i højere grad samtænkes med allerede eksisterende tiltag, især - men ikke udelukkende - relateret til svanemærket byggeri (det er i dag muligt at miljømærke enfamiliehuse, etageboligbyggeri og børneinstitutioner og i den igangværende revision indarbejdes tillige krav til skoler. Herudover er der indledende arbejde omkring miljømærkning af renovering).

Tekstiler

Her nævnes udviklingen i antallet af miljømærkede tekstilprodukter. Ud over de allerede beskrevne miljømæssige fordele bør det nævnes at de nyeste kriterier for Blomsten har indført krav om en vis andel genanvendte fibre inden for de materialetyper, hvor det er muligt med dagens teknik.

Miljømærkning Danmark ser meget positivt på forslaget om at give tilskud til virksomheder, der vil miljømærke deres tekstiler. En tilsvarende ordning inden for dagligvarebutikker har medført en øget aktivitet inden for dette område.

Elektronik

Der er fokus på at forlænge levetiden, og det er værd at nævne, at kravene til miljømærket elektronik i høj grad fremmer denne dagsorden. Desværre er det svært at få gennemslag i markedet for miljømærkning, og med den aktuelle markedsstruktur er en tilskudsordning som den der er nævnt for tekstiler ikke relevant. Der bør derfor lægges vægt tiltag der kan gøre det lettere for professionelle indkøbere inden for såvel offentlige som private virksomheder at skabe en efterspørgsel hos de multinationale producenter.

Emballage

Miljømærker kan også være relevante ift. emballage. Allerede i dag findes krav omkring emballage i flere miljømærkekriterier. Og aktuelt er et forstudie i gang om at afdække mulighederne for at udvikle Svanemærkekriterier inden for fødevareemballage. Som led i strategien vil det være muligt, at regeringen giver incitamenter til, at Svanen igangsætter yderligere indsats for at bidrage til, at miljøbelastningen af emballage mindskes, herunder afdækker den potentielle efterspørgsel i markedet inden for forskellige emballageområder.

Miljømærkning Danmark står yderligere til disposition for uddybning af ovenstående og besvarer naturligvis også meget gerne spørgsmål herom.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Martin Fabiansen'.

Martin Fabiansen
Direktør for Miljømærkning Danmark

akt 54 ~~for~~

Rikke Reetz

Fra: Lena Holm Christensen (LHC) <LHC@NIRAS.DK>
Sendt: 7. april 2015 16:59
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Erik C. Wormslev (ECW)
Emne: journalnummer MST-774-00081
Vedhæftede filer: Høringssvar Strategi for affaldsforebyggelse.DOCX

Hermed Høringssvar til udkast for Strategi for affaldsforebyggelse.

Med venlig hilsen,

Lena Holm Christensen (LHC)

Arkitekt MAA

Seniorkonsulent – Klima & Ressourcer

.....

NIRAS A/S

Sortemosevej 19, 3450 Allerød

www.niras.dk

T: +45 4810 4200, D: + 45 4810 4421, M: +45 2336 9990

lhc@niras.dk

STRATEGI FOR AFFALDSFOREBYGGELSE

Høringssvar

Til: FRI - Miljøstyrelsen
Kopi:
Fra: Erik C. Wormslev, NIRAS

---

7. marts 2015

1 INDLEDNING

Miljøministeriet har udsendt deres udkast til Strategi for Affaldsforebyggelse den 4. februar 2015.

NIRAS har gennemgået materialet og finder det meget i tråd med særligt to forhold: Ressourcestrategien og regeringens målsætning om et fossilfrit samfund i 2050.

Vi har dog et ønske om, at netop denne sammenhæng tydeliggøres yderligere så relevansen i forhold til energistrategierne understreges.

I det følgende er givet vores mere specifikke kommentarer:

2 KVANTIFICÉRBARE MÅLSÆTNINGER

Strategien indeholder generelt ikke kvantificerbare målsætninger. Ressourcestrategiens målsætninger for 50% genanvendelse har haft stor effekt på aktiviteterne på området, og man bør derfor overveje at opstille kvantificerbare målsætninger. Det kan være inden for hvert indsatsområde eller samlet udtrykt i øget ressourceproduktivitet.

3 INDUSTRIEL SYMBIOSE

Erhvervsstyrelsen og Regionerne gennemfører over en flerårig periode en indsats for at fremme industriel symbiose omfattende både energi, materialer, vand etc. Industriel symbiose er absolut et virkemiddel som bør nævnes og fremhæves.

4 MADSPILD

Vi vil anbefale, at madspild, der ikke kan undgås, opsamles, behandles og nyttiggøres på hensigtsmæssig vis. Her fremhæves bioraffinering (p.t. mest bioforgasning) som en ressourcemæssigt bedre løsning end forbrænding. Vi ved, at der er et stort potentiale for sådanne løsninger, hvor organiske reststrømme pulpes og efterfølgende udnyttes til at gøre gylle- og slambaserede biogasanlæg (rådnetanke) mere rentable.

5 MATERIALER OG VÆGT

Vi vil anbefale, at der indsættes et særligt afsnit om produkter og deres vægt.

Næsten enhver optimering af vægten på industrielle produkter vil have en gavnlig indflydelse på ressource- og energiforbruget i hele værdikæden fra udvinding af råstoffer over transport, brug og bortskaffelse/genanvendelse. Der er utallige eksempler fra industrien på denne type af optimeringer, f.eks. lettere glasflasker, bikubestrukturer i stedet for massive emner etc.

6 LEAN

Vi vil anbefale et særligt afsnit om LEAN produktion og OOE – Overall Equipment Efficiency.

Sidstnævnte sammenfatter alle led i en produktion og opgør kun de varer der lever op til kundernes krav og ikke returneres som defekte. Mange produktioner har interne kassationer pga. af diverse forhold, lagre der er ukurante etc., alt sammen med store spild af ressourcer som følge.

Som eksempel kan anføres, at et parti farmaceutiske produkter der sendes til Japan med en indlægsseddel på Koreansk typisk vil blive destrueret og ikke returneret og ompakket. Dette skyldes bl.a. de særlige regler, der gælder for farmaca betyder at omkostningerne ved ompakning ofte vil overstige produktionsomkostningerne.

7 BYGGE OG ANLÆG

Der genereres stigende mængder af affald fra byggeri og anlæg. Det skyldes dels den løbende modernisering, men også vores tradition med at byggeri i hovedsagen foregår på byggepladser – det er ikke reelt industrialiserede.

Hvis flere bygningselementer præfabrikeres, kan affaldsproduktionen begrænses, fordi det er lettere at få restlængder udnyttet, når man har en fortsat produktion på den samme lokalitet, lagerfaciliteter etc., Når flere elementer præfabrikeres håndteres afskær på produktionsstedet, og ikke på byggepladsen. Det betyder at det er langt lettere at få det afskær, der ikke kan undgås indsamlet til genanvendelse.

Ved byggeri der samtidig er forbundet med nedrivning kan der gennemføres en særlig indsats: Hvis det kræves, at der først foretages en seriøs registrering af materialerne i det der skal nedrives, vil der kunne forelægges en materialeliste potentielt for det kommende byggeri, evt. suppleret med incitament for en efterfølgende arkitektkonkurrence. I dag ses oftest, at det nye byggeri udbygges, hvorefter man hyrer en nedriver til at klargøre grunden.

Hvis materialer genanvendes i en eller anden udstrækning på grunden, vil det være mere optimalt end at bortskaffe med henblik på genanvendelse andre steder.

I vores opgaver med industriel symbiose har vi mange eksempler på, at materialer kan "flyttes" fra deponering til genanvendelse i f.eks. vejbelægninger, sand til ledningsgrave og lignende.

8 TILBUDSVARER OG SPILD

Mange butikker har særlige tilbud som : to stk for X kr., 6 flasker, 10 bananer

Denne fremgangsmåde er logisk set fra et salgsperspektiv, men forårsager ofte et spild pga. at holdbarheden ikke stemmer overens med forbruget. I de senere år er vores størrelsen på en gennemsnitlig husstands faldet, og der er flere og flere enlige. Dette forstærker den negative tendens af denne type handel. Enkelte kæder har dog indført "enkeltstyks salg", f.eks. REMA 1000. Der kan gøres en indsats for at reducere denne type spild.

9 TEKSTILER

Genbrugsbutikkerne er meget centrale for genanvendelse af tekstiler. Vi arbejder også med flere systuer der baserer sig på at fremstille nye produkter af kasserede tekstiler af forskellig slags; dette betyder genanvendelse og arbejdspladser.

I sidste ende bliver (beklædnings)tekstilet dog uegnet til genbrugsformål, og et øget fokus på oparbejdning og genindvinding af fibre vil kunne bidrage til at kredsløbet for tekstil lukkes, således at behovet for jomfruelige materialer reduceres.

Oparbejdning og genindvinding af fibre kan fremmes gennem forskellige typer initiativer:

- Industriel symbiose er en tilgang, der vil kunne bidrage til, at fremme både genbrug og genindvinding af fibre.
- Fremme brug af tekstil med en homogen fibersammensætning, idet separering af forskellig tekstilfibre er en teknologisk og økonomisk barriere for genanvendelse.
- Støtte til udvikling af teknologier til oparbejdning og regenerering af tekstilfibre.

Indsatserne i strategien er hovedsageligt orienteret mod beklædningstekstil, men der er meget andet tekstil i samfundet såsom geotekstiler, møbeltekstil, og tekstil fra transportindustrien.

Der er således behov for en initiativer, der rækker videre end at opmuntre borgerne til yderligere genbrug af beklædningstekstiler.

10 EL-APPARATER OG ELEKTRONIK

En del el-apparater og elektronik kræver specialværktøj for blot at blive åbnet. En simpelt udskiftning af en defekt ledning til et strygejern bliver således erstattet af et nyt. Krav til producenterne om at gøre apparaterne venlige for simple vedligehold bør indføres.

11 SERVICES KONTRA KØB

Mange producenter kunne tænke anderledes i deres konstruktion, hvis de ikke skulle sælge varerne med den service de udfører for kunderne. Hvis de selv skulle vedligeholde produkterne og optimere deres levetid, ville de gøre det let at udskifte defekte komponenter.

Phillips division for hospitalsudstyr har f.eks. intensiveret deres forretning på denne måde. Erfaringen er at de kan genbruge mange komponenter, og selv ved returnering af et defekt apparat kan det sættes i stand og leases til en kunde med et mindre behov end seneste nye model.

Rikke Reetz

Fra: Jakob Clemen <jc@plast.dk>
Sendt: 7. april 2015 09:48
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Journalnummer MST-774-00081
Vedhæftede filer: Miljøstyrelsen - Danmark uden affald II.PDF

Hermed fremsendes Plastindustriens kommentarer til Høring af udkast til Strategi for affaldsforebyggelse.

Mvh

Jakob Clemen

Miljøkonsulent

Tlf.: 2689 3022 | 3330 8630

Mail: jc@plast.dk

Industriens Hus
Vesterbrogade 1E, 3.
DK-1620 København V
www.plast.dk

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

København, 7. april 2015

Høring om strategi for Danmark Uden Affald II - MST-774-00081.

Plastindustrien hilser udkastet til Strategien for Danmark Uden Affald II velkommen. Der er behov for at udvikle og understøtte den grønne omstilling i Danmark. Vi har følgende kommentarer til strategien.

I case-samlingen udgivet i relation til Strategien for Affaldsminimering, beskrives adskillige virksomheder som har arbejdet intensivt med at minimere spild fra produktionerne og derved øget indtjeningen og konkurrenceevnen. Eksemplerne viser, at det er de økonomiske incitamenter, der i høj grad er med til at drive udviklingen på virksomhederne. Derfor så Plastindustrien gerne, at de initiativer, der er nævnt i strategien for at skabe grøn omstilling blev konkretiseret, så de i højere grad fokuserede på at skabe vækst og øget indtjening. Et eksempel er LEAN tankegangen, som også inkluderer ressourceoptimeringer som f.eks. affaldsminimering.

Nedsættelse af partnerskaber nævnes bl.a. i forhold til skadelig kemi, genanvendelse af byggevarer og emballager. Det er dog ikke specificeret, hvilke konkrete problemstillinger, der skal arbejdes med indenfor partnerskaberne, hvilket gør det vanskeligt at vurdere de potentielle effekter. Vi så gerne, at det i højere grad var specificeret, hvilke problemstillinger der skal arbejdes med indenfor partnerskaberne i et langsigtet strategisk perspektiv.

Flere steder i strategien bruges begreberne grønne varer, grøn omstilling og cirkulær økonomi. Begreberne er dog ikke nærmere defineret, hvilket kan være problematisk idet der kan øge risikoen for green-wash af produkter, løsninger og serviceydelser. En anden konsekvens kan være, at f.eks. oparbejdning og genanvendelse vælges som løsning, selvom det ikke miljømæssigt og økonomisk er den optimale løsning. Plastindustrien opfordrer derfor til, at livscyklusvurderinger lægges til grund for definitionen af begreberne.

I afsnittet om byggevarer opfordres til at øge brugen af genanvendte byggematerialer. Når byggevarer anvendes i byggeriet er de underlagt detailregulering, der i høj grad specificerer tekniske og funktionsmæssige krav i brugsfasen. Disse krav er bl.a. rettet imod fremtidige energi- og funktionsmæssige krav, som f.eks. 2020-kravene i Byggevareforordningen. Mange genbrugsbyggevarer kan ikke leve op til disse krav, hvilket gør dem uegnede til renovering eller nybyggeri. Plastindustrien mener derfor, at det bør specificeres, hvilke byggevarer, der mere specifikt kan genbruges og hvor det som udgangspunkt ikke anbefales, da det f.eks. i klimaskærmen ud fra en energimæssig betragtning altid kan betale sig at udskifte gamle komponenter til nye.

I samme afsnit nævnes substitution af kemikalier i byggevarer. Brug af kemikalier er ofte en forudsætning for at fremstille højteknologiske byggevarer, dog uden at det medfører en øget risiko i forbindelse med brugen eller bortskaffelsen af produkterne. Et ensidigt fokus på kemikalier kan forhindre innovationen samt en effektiv udnyttelse af ressourcerne. Plastindustrien opfordrer derfor til at det specificeres, hvilke stoffer der anses som problematiske samt hvorfor.

Ligeledes bør begrebet ressourceeffektivitet defineres i forhold til om det handler om fremstilling af byggevarerne, i brugsfasen af byggevarerne eller ved bortskaffelsen af brugte byggevarer.

I afsnittet omkring emballager kan der være mange grunde til at vælge eller fravælge en særlig form for emballage. Valget af emballage kan dog ikke alene gøres på baggrund af ressourceforbruget pr. kg. emballage, men i sammenhæng med hvor mange kg varer, der emballeres, evnen til at beskytte de emballerede varer samt potentialet for genbrug eller genanvendelse. Alene at se på mængden af affald fordelt på materialer samt graden af genanvendelses- og nyttiggørelsen, giver derfor et ufuldstændigt billede.

Plastgenanvendelsesindustrien er i disse år i kraftig udvikling, men er hæmmet af en begrænset adgang til affaldsmængderne, særligt det kommunalt indsamlede affald. Plastindustrien så derfor gerne, at adgangen til affaldsmængderne sker på lige konkurrencemæssige vilkår og at retningslinjer for, hvordan området konkurrenceudsættes, bliver specificeret i strategien.

I baggrundsnotatet *facts om affaldsforebyggelse* er der i afsnittet omkring poser en række unøjagtigheder. Det beskrives, hvordan de 182 poser, som danskerne forbruger i gennemsnit pr år, svarer til ca. 4 kg. plast. Det konkluderes heraf, at der i stedet kunne laves 130 plastflasker eller 7,5 Margretheskåle. Dette svarer dog til at sammenligne æbler og bananer idet poser typisk er lavet af LDPE, mens plastflasker er lavet af PET og Margretheskåle er lavet af melamin. Disse tre plasttyper kan ikke sammenlignes, idet de alle har forskellige miljøpåvirkninger i forhold til produktionen og der er stor forskel på, hvorledes de tre plasttyper kan genanvendes. Endelig er der forskel på hvilke produkter, der kan fremstilles ud af den genanvendte plast.

Yderligere konkluderes det i analysen, at de 2,1 plastposer, som ugentligt bruges af en gennemsnitlig husstand, kan erstattes af 1 enkelt bomuldspose. Plastindustrien stiller spørgsmålstegn ved antagelsen om, at plastposerne kan erstattes af én enkelt stofpose, da det hermed forudsættes, at alle varer kan bæres i én enkelt stofpose. Desuden forudsættes det, at stofposen ikke skal vaskes på trods af, at det i praksis vil være vanskeligt at stofposen kan holdes hygiejnisk ren til transport af fødevarer over en længere periode. Samlet set medfører fremstilling af bomuld til stofposer store miljøpåvirkninger, da der bruges kemikalier og store mængder vand under dyrkning og fremstilling. Herudover kan der stilles spørgsmålstegn ved de arbejdsmiljømæssige forhold som bomuld produceres under. Når stofposen vaskes, anvendes yderligere ressourcer i form af energi, vand og vaskepulver. Samlet set mener Plastindustrien derfor at konklusionerne om poser i *facts om affaldsforebyggelse* er forkerte og at de bør rettes så de giver et mere korrekt sammenligningsgrundlag.

Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål eller kommentarer stiller Plastindustrien gerne op til et uddybende møde.

Med venlig hilsen

Jakob Clemen

Rikke Reetz

Fra: Mette Vinding <mv@re-bag.com>
Sendt: 25. februar 2015 11:13
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST-774-00081
Vedhæftede filer: Genanvendelses symboler.png

Et par kommentarer til Bilag 2.

- 1) Ift. genanvendelse af ressourcer (ikke mindst på emballage) mener jeg vi mangler et kommunikationstryk på de internationale genanvendelsessymboler – Jeg kalder dem "De Jagende pile" - se vedhæftede.
  - a. Det fantastiske er at de er internationalt funderet - hvilket betyder meget for virksomheder som laver produkter/emballager til markeder udover Danmark.
  - b. Kommunikationstrykket kunne ligge på:
    - i. hvordan vi bliver mere bevidste som virksomhed om hvilke produkter vi ex. bruger til emballage – så vi designer emballagen/produktet i mere "rene" materialer (ikke blandingsplastik ol.) og derved mærker vores produkter mere tydeligt.
    - ii. Langt mere transparent forbindelse ift. sorteringen for forbruger.
- 2) Pkt. 13 under "Kommende initiativer" – bullet nr. 3 – *Tilskud til virksomheder, der vil miljømærke deres tekstiler* - her kunne måske tilføjes **papirprodukter** også.

Ellers ser jeg så mange fine og nyttige initiativer i dette materiale ☺

Hvis I ønsker uddybende kommentarer er I velkommen til at kontakte undertegnede.

Best Regards | Freundlichen Grüßen | Venlig hilsen

Mette Vinding

Re-bag A/S
 Aarhusgade 88, 1.
 Dk - 2100 Copenhagen

Web: www.re-bag.com
 Tel: +45 3313 0260
 Direct no. +45 3131 3980

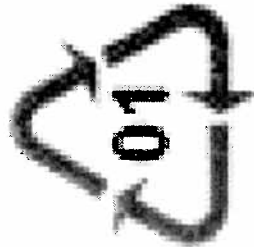

Re-bag A/S - participant of the BSCI

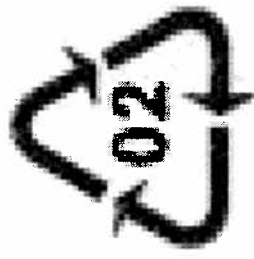

Please consider the environment before printing this email

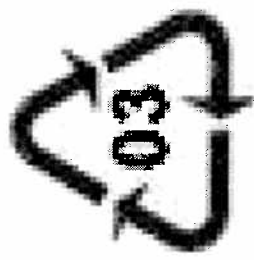

PET

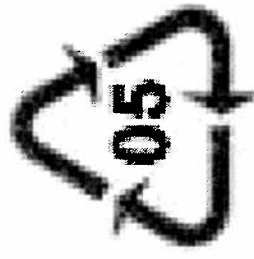
PE-HD

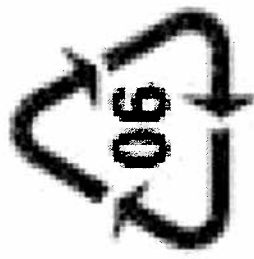
PVC

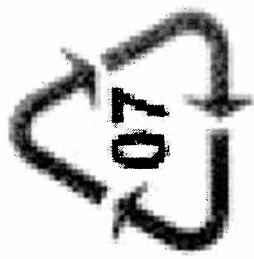
PE-LD

PP

PS

O*

Mirja Crone

Fra: Mette Vinding <mv@re-bag.com>
Sendt: 18. marts 2015 10:58
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST - 774-00081

Tak for godt seminar hos jer I går ☺

Omkring emballage:

I Re-bag arbejder vi med såkaldt Promotional Packaging – altså emballage der primært har til formål at promote kundens produkt vha. lækkert design, materiale, farver og Art Work osv. Og ikke nødvendigvis kun har til formål at beskytte ift. stød og holdbarhed.

Interessant kunne det være at få lidt tal på hvor stor volumen "Industrial Packaging" er ift. "Promotional Packaging" – Hvis I på nogen måde kan tilvejebringe data omkring dette, alternativt iværksætte projekter der kan, vil det være yderst interessant; hvilke evidente argumenter der er for at lave disse store emballager, altså udover at producenten af varerne er overbevidste om at det er størrelsen på emballagen der er afgørende. Og virksomheder som vores tjener mere på den enkelte emballage ☺.

Selv hører jeg tit at "for stor emballage" er til stor irritation ex. en creme der udover emballagen for at holde på cremen, er lagt i et støbt plastic/pap indlæg, som er lagt i en fin stor boks der ydermere har et "cigarbånd" i silke og som yderligere bliver pakket ind i papir og yderligere bånd, inden man åbner gaven. Eller mademballage der er OVERSIZED ift. indhold.

Hvis I kan identificere nogle brugerundersøgelser omkring dette, vil det også være til stor gavn – for hvis forbrugerne siger det, kan vi få overbevidst producenterne langt nemmere!

I den forbindelse vil jeg gerne – som jeg også bragte i spil i går – slå et slag for minimering af "ALT FOR STOR EMBALLAGE" ift. produktets egentlige størrelse og koble det direkte til god forretning (og naturligvis også til god ansvarlig forretningsskik). Jeg mener det vil være ret og rimeligt at sætte EU retningslinjer/lave kampagner for hvor stor emballager må være ift. selve produktet (hvis man kan, da lovgive på EU plan).

Hvordan arbejder man kommunikativt når man skal minimere Promotional emballage: for en virksomhed som vores er det en kæmpe udfordring, for hvad er incitamentet for at vi PUSHER dette rent forretningsmæssigt? Vi vil jo tjene mindre!!!

Jeg mener som CSR ansvarlig godt at det kan kombineres, men jeg mangler dokumentation, som nævnt ovenfor.

Vi indgår gerne i et partnerskaber/andet arbejde hvor Re-bags ekspertise kan bruges, for at PUSHE et MINDRE EMBALLAGE TRYK men også øge bevidstheden om "renere" emballagematerialer, så det kan genanvendes (bedre mærkning ved brug af de Internationale affaldssymboler) "jagende pile".

Nye forretningsmodeller skal der til.

Best Regards | Freundlichen Grüßen | Venlig hilsen

Mette Vinding

Re-bag A/S

Aarhusgade 88, 1.
Dk - 2100 Copenhagen

Web: www.re-bag.com
Tel: +45 3313 0260
Direct no. +45 3131 3980

Re-bag A/S - participant of the BSCI

Please consider the environment before printing this email

Rikke Reetz

Fra: rr@rigsrevisionen.dk
Sendt: 31. marts 2015 13:14
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: {{MST}}MST-774-00081 Høring af udkast til Strategi for affaldsforebyggelse mv (2015-6200-25)
Vedhæftede filer: MST Høringssvar Strategi for affaldsforebyggelse.pdf

Rigsrevisionen sender høringssvar vedrørende udkast til Strategi for affaldsforebyggelse samt udkast til Evaluering af eksempler på affaldsforebyggelsesforanstaltninger (Bilag 2)

Med venlig hilsen

Johnny Lange
Revisor

RIGSREVISIONEN

St. Kongensgade 45
DK-1264 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 86 27

jl@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Miljøstyrelsen
Jord & Affald
Strandgade 29
1401 København K

St. Kongensgade 45
1264 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

**Høringssvar vedrørende udkast til Strategi for affaldsforebyggelse
samt udkast til Evaluering af eksempler på affaldsforebyggelsesfor-
anstaltninger (Bilag 2)**

(Miljøstyrelsens j.nr.: MST-774-00081)

31. marts 2015

5. kontor

J.nr.: 2015-6200-25

Rigsrevisionen har gennemgået udkast til Strategi for affaldsforebyggelse samt udkast til Evaluering af eksempler på affaldsforebyggelsesforanstaltninger (Bilag 2) for bestemmelser om regnskab og revision i henhold til Rigsrevisionens lovs §§ 7 og 10.

Gennemgangen har ikke givet anledning til nogen kommentarer.

Eventuelle spørgsmål kan stilles til undertegnede på telefon 33 92 86 27 eller via e-mail på rr@rigsrevisionen.dk med anførelse af det i brevhovedet anførte journalnummer.

Med venlig hilsen

Johnny Lange
Revisor

Rikke Reetz

Fra: Kirsten Marie Kristensen <kikri@rodekors.dk>
Sendt: 7. april 2015 12:19
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: ang. høringsvar MST-774-00081
Vedhæftede filer: Danmark uden affald II_høringsvar_RK.PDF

Jeg sender hermed høringsvar på vegne af Røde Kors på strategien for affaldsforebyggelse "Danmark uden affald II".

Med venlig hilsen

Kirsten Marie Kristensen

Public affairs rådgiver
Mob 2396 9192
kikri@rodekors.dk

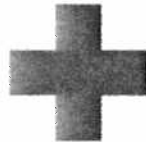
Røde Kors
Blegdamsvej 27
2100 København Ø
Tlf. 3525 9200

rodekors.dk

Miljøstyrelsen
Sendt pr. email til mst@mst.dk
MST-774-00081

7. april 2015

Vedr. Høringsvar på strategien for affaldsforebyggelse "Danmark uden affald II"

Røde Kors takker for invitationen til at give høringsvar på udkast til strategi for affaldsforebyggelse "Danmark uden affald II".

Røde Kors har arbejdet med genbrug og genanvendelse af primært tekstiler, men også elektronik og møbler, igennem 40 år. Røde Kors indsamlede i 2014 6.300 tons genbrugstekstiler. Røde Kors har de seneste år fuldt regeringens arbejde med nedbringelse af spild og affald. Vi er meget enige i Regeringens målsætning om at gøre det lettere at indsamle genbrugstekstiler, genbruge tøjet og genanvende fibre af overskudstøjet.

Røde Kors mener;

- Danmark har gennem de mange genbrugsaktører et veludbygget indsamlingssystem til tekstiler. Derfor bør udgangspunktet være at understøtte det nuværende system.
- Tilgængelighed er afgørende. Derfor bør regeringen sikre, at kommunerne og de humanitære organisationer samarbejder om indsamling af tekstiler.
- Vi oplever, at der hos den danske tekstilindustri ingen efterspørgsel er efter genanvendte fibre. Derfor bør regeringen motivere industrien til at produktudvikle mod højere brug af genanvendte fibre.

Vi har et godt indsamlingssystem

I Danmark har vi et meget omfattende system til indsamling af tekstiler. Røde Kors indsamler f.eks. tekstiler i hele landet. Vi har i dag 235 butikker som modtager tøj, 1.150 containere og 8.000 frivillige, der sorterer og klargør tøjet til salg.

Sammen med de andre indsamlingsorganisationer i Danmark må systemet betegnes som værende særdeles veludbygget. Systemet er samtidigt afgørende i forhold til at understøtte hjælpeindsatsen overfor de mest sårbare i Danmark og resten af verden (se processen på vedlagte bilag).

Tilgængelighed er afgørende for den indsamlede mængde

Tilgængelighed er afgørende for, at borgerne recirkulerer tøj fremfor at smide det ud som affald. Derfor opfordrer vi regeringen til at give kommunerne incitament til en øget interesse i indsamling af tekstiler i samarbejde med de humanitære organisationer. I nogle kommuner er det f.eks. ikke muligt at få tilladelse til at opsætte containere på offentlig vej eller på genbrugspladser. Det giver færre containere og dermed dårligere tilgængelighed. Det betyder endvidere, at borgerne sætter tøjet

udenfor butikkerne efter åbningstid. I løbet af natten bliver poserne "kigget igennem", og efterfølgende modtager butikken en bøde, fordi tøjet er spredt på fortov og vej.

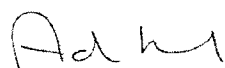
På trods af et veludbygget indsamlingssystem kan vi genkende udfordringerne omkring, at mange tekstiler stadig smides i skraldespanden. Derfor mener vi, at information til borgerne er meget vigtig for at sikre, at borgerne sender mest muligt i recirkulation. Røde Kors har derfor gennem flere år gennemført en årlig informationskampagne for at informere om donationsmulighederne. Kampagnen hed "Smid bukserne". I år vil TV2 og Coop understøtte kampagnen, hvorfor vi håber på at kunne indsamle ekstra 1.000 tons tekstiler.

Genanvendelse skal i fokus

I Røde Kors arbejder vi for, at alle tekstiler skal kunne genbruges – alternativt genanvendes. Ved genanvendelse sælger vi tekstiler, der hakkes til fibre og bruges til klude og tæpper. Genbrug af tekstiler giver os alle den størst mulige værdi og det bedste miljømæssige regnskab. Derfor er vi glade for, at regeringen har arbejdet for, at tekstilindustrien i Danmark får bedre rammer for at samarbejde med genbrugsorganisationerne om overskudstøj. Men hvis tøjet ikke længere kan genbruges, bør genanvendelsen højnes. Derfor ser Røde Kors gerne, at industriens motivation til at udvikle produkter på baggrund af genanvendelse af fibre højnes. I dag oplever vi ingen efterspørgsel fra danske producenter til vores fibre.

Røde Kors vil meget gerne være med til at afsøge muligheder og finde konkrete løsninger. Derfor vil vi meget gerne være aktive og indgå dialog med både politikere, ministerier og styrelser for at drøfte den videre udvikling af strategien.

Venlig hilsen

Anders Ladekarl
Generalsekretær

Rikke Reetz

Fra: Selina Juul - Stop Spild Af Mad <info@stopspildafmad.dk>
Sendt: 18. februar 2015 12:30
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar j.nr. MST-774-00081
Vedhæftede filer: Høringssvar på udkast til Miljøstyrelsens Strategi for affaldsforebyggelse journalnummer MST-774-00081.PDF

Hermed vedlagt høringssvar på udkast til Miljøstyrelsens Strategi for affaldsforebyggelse, journalnummer MST-774-00081.

De bedste hilsener,
Selina Juul

Stifter af forbrugerbevægelsen Stop Spild Af Mad
Årets Dansker 2014
Vinder af Nordisk Råds Natur- og miljøpris

tlf.: 31 15 04 64
info@stopspildafmad.dk
<http://www.stopspildafmad.dk>
<http://www.facebook.com/Madspild>

Stop Spild Af Mad på TEDx
<http://tedxtalks.ted.com/video/Stop-wasting-food-Selina-Juul-a>

18. februar 2015

Hørings svar på udkast til Miljøstyrelsens Strategi for affaldsforebyggelse, journalnummer MST-774-00081

Helt overordnet er Strategi for affaldsforebyggelse "Danmark uden affald II" god, gennemarbejdet og grundig. Dog savner vi et større fokus på forbrugere, når det handler om madspild.

Helt konkret mangler der et oversigt af initiativer, hvorpå forbrugere aktivt kan inddrages til at tage kampen mod madspild.

Det kan for eks. være en liste over frivillige foreninger og initiativer, hvor borgere kan deltage og aktivt og selv tage del i kampen mod madspild. For eks.:

- Foreningen Det Runde Bord <http://www.detrundebord.dk>
- Forbrugerbevægelsen Stop Spild Af Mad - <http://www.stopspildafmad.dk>
- Foreningen Del Maden <http://www.delmaden.dk>
- Initiativet mod madspild ReGastro <http://www.regastro.dk>

Børn er fremtidens forbrugere. Derefter savner vi fokus på undervisningen, når det handler om madspild i Strategi for affaldsforebyggelse "Danmark uden affald II". Helt konkret tænker vi på at nævne de to undervisningskampagner til skolerne, som begge er økonomisk støttet af Miljøstyrelsen:

- Undervisningskampagne "Stop Madspild" <http://www.stopmadspild.dk>
- Undervisningskampagne "Mind the Trash" <http://www.mindthetrash.dk>

Se bedste hilsener,

Seina Juul

Stifter af forbrugerbevægelsen Stop Spild Af Mad - Danmarks største frivillige organisation mod madspild og Ressourceambassadør for Strategi for affaldsforebyggelse "Danmark uden affald II"

tlf. 31 15 04 64 - www.stopspildafmad.dk - info@stopspildafmad.dk

Rikke Reetz

Fra: Stefania Butera <stbu@teknologisk.dk>
Sendt: 7. april 2015 09:14
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST-774-00081
Vedhæftede filer: Hørings svar Ressourcestrategi II - Teknologisk Institut.DOCX

Kære MST medarbejdere
venligst se vores vedhæftede kommentarer til Ressource strategi.

Venlig hilsen

Stefania Butera, på vegne af Teknologisk Institut

Stefania Butera

Konsulent
Indeklima & Bygningsundersøgelser
Byggeri og Anlæg
Mobil +45 72 20 19 51
stbu@teknologisk.dk

Teknologisk Institut

Gregersensvej
2630 Taastrup
Telefon +45 72 20 20 00

<http://www.teknologisk.dk>

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen
Jord & affald
Att.: LLN/JESJU
Strandgade 29
1401 København K

Gregersensvej 4
2630 Taastrup
Tlf. +45 72 20 20 00
info@teknologisk.dk
www.teknologisk.dk

7. april 2015

Kommentarer - høringsudkast til Strategi for affaldsforebyggelse

Hermed kommentarer til høringsudkastet til Strategi for affaldsforebyggelse. Nærværende kommentarer vedrører alene området for bygge- og anlægsaffald.

Initiativer

Iht. initiativer regeringen prioriterer (side 34, første spalte) ville det være formålstjenligt, at det nævnte partnerskab beskrives nærmere (eventuelle deltagere, arbejdsopgaver, økonomisk ramme og ikke mindst organisering). En meget stor del af initiativerne i ressourcestrategien er bundet op på resultaterne af partnerskabets aktiviteter, og partnerskabet er stort set ikke beskrevet. Det er meget vigtigt, at deltagerne i partnerskabet kommer fra de udførende i branchen.

Behov for detaljeret affaldsstatistik

Regeringen anerkender vigtighed af indikatorer for at skabe viden om bygge- og anlægsaffaldsektoren og for at optimere dets håndtering. Det er Teknologisk Institut fuldstændig enig om. Det, der dog også er vigtigt, er at offentliggøre og tilgængeliggøre alt det kendskab, der allerede er der. De nye Affaldsstatistikker (efter 2010) indeholder ganske få detaljer vedr. komposition og behandling af affaldet. Der er dog et meget positivt nyligt initiativ: Yderligere oplysninger fra Affald Data System kan findes på ADS's hjemmeside. På den måde er selv Affaldsstatistik lettere, og faglige parter kan dog finde meget detaljerede yderligere data vedr. komposition, materialefraktioner, kilder, samt håndtering af enkelte fraktioner på ADS's hjemmeside.

Fokus på tegl og mursten

Det har lange været fokus på beton-fraktionen og dens muligheder for genbrugs, direkte genanvendelse eller materialenyttiggørelse, både i Danmark og udenlands. Fokus på murværk er dog betydeligt mindre. I regeringens strategi er der kun tale om samfundsøkonomisk analyse af genbrug af mursten. I de seneste år har der været fokus på kalk-mørtelopbyggede murstene, med den genkendte case af Gamle Mursten, men der findes intet tiltag vedr. cementmørtelopbyggede mursten. Cementmørtel udgør på nuværende tidspunkt den største del af mørtel, og det bliver derfor vigtigt at finde en alternativ løsning

til deres end-of-life, fx uden-mørtel "legoklodser"-murstene (designet til adskillelse). Så bliver det også rigtig vigtigt at få bedre data om mængder af mursten, tegl og mørtel (se tidligere punkt).

Opbygge viden om brugte byggematerialer

Der er i regeringsstrategien understreget et behov for metoder til identifikation og fjernelse af skadelige stoffer og materialer fra bygninger ved nedrivning. Det er vi fuldstændig enige om. Teknologisk Institut har for nyligt udarbejdet et projekt for Miljøstyrelsen om metoder til fjernelse af miljøproblematisk stoffer (Miljøprojekt nr. 1656, 2015), som bl.a. har fundet, at en hurtig og sikker identificering af skadelige stoffer er vanskelig. En måde at facilitere denne proces på må være at etablere et system for registrering af de forskellige produkter og materialer, som anvendes til byggevarer igennem bygningens levetid, med henblik på fremtidigt genbrug og sporing af skadelige stoffer. Det må være særligt relevant for at, i fremtiden, undgå eller minimere problemer såsom tidligere eklatante sager med fx PCB, klorparaffiner og asbest, dvs. stoffer, der ikke kendtes som skadelige, men blev anerkendt som skadelige på et senere tidspunkt. Systemet kunne med fordel muliggøre at spore indholdet af stoffer i produkter. Det må fx forekomme inden for rammen af ansøgning om byggetilladelser hos kommunerne.

Direkte genbrug af beton

Ud fra det, af Teknologisk Institut, udførte miljøprojekt om genbrug og genanvendelse af betonaffald, vurderer vi, at der er lang vej til direkte genbrug af beton, siden genbrug af beton ikke er praksis i dag. Årsagen er bl.a., at markedet for genanvendelse af nedknust beton som vej- eller fyldmateriale er vel fungerende og rentabelt. Det kræver dermed en fokuseret indsats at skabe et system for genbrug af beton, som har den nødvendige infrastruktur og økonomiske rentabilitet. Det er i miljøprojektet udført af Teknologisk Institut fundet, at barriererne for genbrug af beton er både økonomiske (nedknusning kan bedre betale sig) og teknologiske (beton er ikke designet til genbrug i dag).

Det bemærkes, at "Upcycle House" eksemplet ikke indeholder beton, hvilket indikerer, at det er svært at genbruge beton, sammenlignet med andre byggematerialer. Det skyldes bl.a., at beton hurtigt nedknuses i dag og dermed ikke er tilgængeligt på markedet for genbrug, samt at betonen er sværere at håndtere end andre lettere og mere bearbejdelige byggematerialer.

Målsætning og indikatorer

- Iht. at regeringen vil følge udviklingen ved at se på to indikatorer (side 33, anden spalte) er første kommentar til første indikator: Hvorledes defineres en kortlægning? Hvor mange prøver skal der til og for hvilke skadelige stoffer? Som det er nu, er der ingen definition eller standard af en kortlægning, hvilket må være et krav, hvis man skal sammenligne eller følge en udvikling.
- Et forslag til en yderligere målsætning kunne være at indføre grænseværdier for uforurenet, kildesorteret bygge- og anlægsaffald i Restproduktbekendtgørelse. Dermed vil der være en målbar definition af genanvendeligt bygge- og anlægsaffald.

Partnerskab om bæredygtigt byggeri

Her er aspektet omkring infrastruktur væsentlig (med 'infrastruktur' menes forbindelsen imellem leverandører og aftagere af genbrugsmaterialer). På betonområdet fx er der (tæt på) ingen aftagere af genbrugsbeton i dag, kun af nedknust beton, idet markedet for nedknust beton er økonomisk velfungerende med mange virksomheder på markedet, som er specialiseret i genanvendelse af betonaffald.

Derfor vil det kræve en fokuseret indsats at skabe et lige så velfungerende marked for genbrugsbeton. En del af indsatsen kunne være at identificere de områder, hvor genbrug af beton er nemmest. Forslag på områder kunne være genbrug af gammel beton som fliser/belægningssten eller genbrug af knust beton som tilslag i belægningssten. Derudover foreslås det, at der igangsættes en målrettet udvikling af betonelementer, som er "designet til adskillelse" à la legoklodser. Et fremtidigt scenario med direkte genbrug af betonelementer vil have større potentielle miljøbesparelser, da der herved vil kunne undgås produktion af ny beton.

Fremme reparationsombygning

I cirkulær økonomitankegang er det også meget vigtigt at fremme reparationsombygning i modsætning til nedrivning. Der er selvfølgelig mange tilfælde, hvor en total nedrivning er miljømæssigt bedre end ombygning, og LCA repræsenterer et stærkt værktøj til at finde ud af det, men der skulle være et incitament (også i form af økonomisk tilskyndelse) til at reducere byggeaffald ved at fremme reparationsombygning i stedet for total nedrivning.

Såfremt der skulle være behov for uddybning af ovennævnte, stiller vi os naturligvis til rådighed.

Venlig hilsen

Stefania Butera, Konsulent
Indeklima og Bygningsundersøgelser

Mobil +45 72 20 19 51
stbu@teknologisk.dk

Rikke Reetz

Fra: Kaj Pihl <kaj@uff.dk>
Sendt: 7. april 2015 23:14
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Journalnummer MST-774-00081
Vedhæftede filer: Høringssvar - UFF-Humana - 070415.DOC

Høringssvar vedr. Danmark uden affald 2, udkast til Strategi for Affaldsforebyggelse

Hørringsvar vedr. Danmark uden affald 2, udkast til Strategi for Affaldsforebyggelse

Først og fremmest synes vi i Ulandshjælp fra Folk til Folk – Humana People to People (UFF-Humana) at det er positivt, at der nu kommer en strategi for at forebygge affald og specielt at denne også inkluderer tøj og tekstiler.

Til afsnittet om tøj og tekstiler, "Tøj og tekstiler – miljørigtige klæder er vejen frem" (side 36-40) har vi følgende spørgsmål og bemærkninger:

- Er der planer om at koordinere dataindsamling, så de data man har om forbruget af varer kan genfindes i affaldsdatasamlingssystemet, således at al data grunder sig på mængder og bliver navngivet ens?
- Er der planer om at inddrage indsamlingsorganisationernes tøj- og tekstilindsamling i affaldsdatasystemet, eller er der planer om på anden måde at sikre data om de indsamlede mængder? Specielt for at sikre vejetal og viden om hvor meget tøj og tekstil, der sælges i Danmark, eksporteres eller sendes til forbrænding, samt hvor meget andet affald, der indsamles via disse indsamlingsordninger.
- For at sikre at mest muligt af det indsamlede tøj og tekstiler genbruges, dernæst genanvendes og ellers sendes til forbrænding med energiudnyttelse, er der så planer om at der skal ske indberetninger om og kontrol med hvad der sker med det eksporteres tøj og tekstil? Det vil da være i tråd med Nordisk Ministerråds anbefalinger på området.
- Er der planer om at indføre Nordisk Ministerråds anbefalinger som minimumskrav for indsamlingsorganisationer og virksomheder, der kan få lov at opstille containere og foretage tøj- og tekstilindsamling i kommunerne?
- I dag er mindstegrænsen for hvornår man indberetter import, eksport eller produktion af varer til Danmarks Statistik fastsat ud fra værdien i kroner. Er det overvejet, om en grænse på baggrund af varens vægt bør indføres?
- Er der i det partnerskab, der skal nedsættes for at forlænge tøjets levetid, tænkt på inddragelse af den viden, der er i vaskeribranchen med hensyn til kemikalier i tøj og tøjs holdbarhed? I forlængelse heraf, er der planer om at inddrage indsamlingsorganisationer i partnerskabet, idet disse også ligger inde med stor viden om genbrugs- og genanvendelsesmarkedet og dermed viden om, hvad der allerede i dag kan afsættes, enten til genbrug eller genanvendelse?
- Det nævnes, at partnerskabet skal identificere barrierer og fælles løsninger – i forhold til at dette allerede i vid udstrækning er gjort under Nordisk Ministerråds arbejde, er det så muligt at specificere at partnerskabet skal begrænse denne del af arbejdet til logotøj og husholdningstekstiler, specielt gardiner, gulvtæpper og andre typer husholdningstekstiler, der ikke allerede er udlejningssystemer på? Alternativt at det omformuleres, så partnerskabet kigger på at finde løsninger til de barrierer og udfordringer, Nordisk Ministerråde har fundet?
- Hvordan sikres det, at den viden, der samles i partnerskabet, videreformidles bl.a. til miljømærkningerne, så dette kan inkorporeres i mærkningerne og Partnerskabet for offentlige grønne indkøb, så det medtages i miljømålene?
- Der nævnes, at der skal gives tilskud til virksomheder, der vil miljømærke deres tekstiler. Vil det være muligt at give et tilskud til indsamlingsorganisationer, som garanterer indsamling af alle typer tekstil, og som kan dokumentere ordentlig og korrekt håndtering af de indsamlede mængder i forhold til affaldshierarkiet?
- Indebærer de miljømål, som Partnerskabet for offentlige grønne indkøb skal udforme, en sikring af at tekstilerne kan genbruges eller genanvendes efter endt brug ved det

offentlige?

- I dag varetages indsamling og videresalg af tøj og tekstiler primært af indsamlingsorganisationer. Hvordan vægtes den sociale værdi dette skaber i forhold til korrekt miljømæssig håndtering af tøjet og tekstilerne? En løsning på at sikre, at indsamlingsorganisationerne stadig kan varetage håndteringen af tøj og tekstilerne, vil være at stille krav om vejedata fra indsamlingen, salg og eksporten, samt som tidligere nævnt indsigt i hvad der sker med det eksporterede. Generelt vil et krav om at leve om til, som minimum, Nordisk Ministerråds Code of Conduct m.m. være en god mulighed for at sikre, at indsamlingsorganisationerne kan varetage indsamlingen, uden at det sker på bekostning af miljøet, samt for at sikre, at der er ordentlige arbejdsvilkår m.m. i hele genbrugs- og genanvendelseskæden. Indsamlingsorganisationer varetager desuden klimaarbejde og nødhjælp efter klimakatastrofer rundt om i verden, så miljømæssigt ansvar for deres indsamling vil falde fint i tråd hermed.
- Da strategien også inkluderer borgerne, foreslås det, at der også laves initiativer, der er målrettet borgerne. Eksempelvis kampagner i samarbejde med kommunerne og indsamlingsorganisationerne om, hvad der kan afleveres i tøj- og tekstilcontainerne og i genbrugsbutikkerne og oplysning om, hvad der sker med tøj og tekstil, der indsamles. Det foreslås, at der laves en årlig Tøm Skabet dag, hvor der sættes fokus på at få borgerne til at aflevere det, de ikke længere selv bruger. Samtidig skal dagen bruges til at sætte fokus på, hvad de forskellige organisationer gør med tøjet og tekstilerne. På den måde kan der skabes større gennemsigtighed og indsigt i branchen, hvilket vil være med til at øge borgernes viden og indsamlingsmængderne.
- Der findes i dag meget viden om miljøbelastningen fra produktionen af tøj og tekstiler. Mange af problemerne vil kunne afhjælpes eller forbedres væsentligt med kendte teknologier, herunder mange der produceres af danske firmaer. Hvad er begrundelsen for at man ikke vælger at starte med at få udbredt disse?
- Overvej præcisering af formuleringen omkring undersøgelsen af mikroplast, så det tydeliggøres, at det skal undersøges hvor meget og hvordan tekstiler bidrager til mikroplast-forurening
- I forbindelse med de gode eksempler, der nævnes i strategien, foreslås det, at der også nævnes eksempler, der handler om større volumen. Eksempelvis opnår Humana People to People en genbrugsprocent på op til 80% af originaltøjet ved at reagere på den betydelige internationale efterspørgsel på brugt tøj.

Med venlig hilsen,

Nynne Nørup og Kaj Pihl
UFF - Humana

-Tøj der skaber udvikling

Ndr. Strandvej 119 A
DK-3150 Hellebæk
Tlf.nr.: 23 65 67 30
info@uff.dk
www.uff.dk